

תשעה באב

וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות בפרשה
חידושים מקוריים וחידושים עצומים

נתרם ע"י ידידי היקר מאוד כאח לי! חנן סיבוני שליט"א

לעילוי נשמתם של הוריו היקרים .

שומחה בת מסעודה ז"ל מרדכי בן חנוה ז"ל .

ולע"נ האדם היקר משה בן תמר ז"ל למשפחת חיוט .

ושנזכה בע"ה לשחרור כל החטופים ולהצלחת עם ישראל

ושבקרוב ממש נזכה בביאת הגואל ובניין בית המקדש והשראת השכינה .

ד"ר יצחק פא"ר ז"ל מנצח המזמור שישלח להקדש מנוחה ולחיים טובים
ויצאנו

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"

נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובינתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאזכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

בסע"תא דשמיא בזכות תפילת רבים ותפילות תלמידי היקרים!!

נראה שבימים הקרובים יודפס כך דברים (ויתכן שעוד כרכים בס"ד)

ובס"ד יצא הספר יצא בהידור גדול בעזרת ה' אמן

החזק במוסר כי חייך: קיבלנו אני ותלמידי וחלוואי כל עם ישראל

5 שורות או קטע קטן מספר מוסר שמדבר ללבך – במיטה לפני השינה

דברי גדולי ישראל על מעלת הספר "וטהר לבנו"

האמורים בספרך מתובלים בדברי חיזוק בענייני אמונה, ביטחון, ועבודת ה', ע"פ יסודות קדמים מרבותינו.

האדמו"ר מפטסבורג זצ"ל: וכבר איתמדי גברא, במכירי קא אמינא שהרה"ג הנ"ל מלקט סביבו בחורי ישראל קדושים פירות הנושרין ומסייע להם ומעודדם באסיפות מרעים בחיזוק ועידוד ליישר דרכם ולהעלותם שוב על המסילה דרך המלך עם שאיפות לגדול בתורה ובעבודת השי"ת.

האדמו"ר ממעליץ שליט"א: והמטרה העיקרית היא חיזוקם בדברים שהרבה נכשלים בהם, ויש בהם תועלת רבה לחיזוק היהדות והקדושה, – וכעת ברצוני לערפם לספר שלם עה"ת ויבואו רבים ליהנות ולהתחזק מפרי תורתו.

הגאון רבי משה זילברברג שליט"א: והרבה אלפים ממש לומדים העלון שלו ומתעלים מעלה מעלה, אשרי החכם שיזכה בכתר תורה הזה – והנני "עזר" שהרבה נפשות נתקדשו מאד מאד ע"י הדברים הקדושים של "וטהר לבנו".

בד"ץ מחזיקי הדת דחסידי בעלזא: ורבים טובים ימצאו בו חפץ, ויתענו מדבריו הנעימים ויהיו להם לתועלת.

הגאון הרב אלכסנדר הברפלד דומ"ץ בבד"ץ העדה החרדית: ורבים נהנו מאורו וגודו עצמם בתוספת שמירה ותוספת טהרה.

הרשל"צ הרב הראשי הגאון רבי יצחקיוסף שליט"א: מאמר מוסר ודברי חיזוק נלהבים על כל פרשה ופרשה, דברים מתוקים מדבש ונופת צופים, מלאים תוכן ומחשבה המחזקים את האדם לעבודה תמה וטהורה להשי"ת, בלשון קלה וברורה השווה לכל נפש.

הסכמת האדמו"ר מקרלין שליט"א: שבספר יש חיזוק רב לשמירת התורה הקדושה ומצוותיה, והם יפעלו את מטרותם!!

הגאון רבי אשר זעלג וויס שליט"א: ובטוחני שכל המעיין בספר זה, יפיק ממנו תועלת גדולה.

מרן רה"י הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא: פירושים נחמדים ועמוקים על כל פרשה ופרשה מבוססים על היקף עצום של חז"לים וראשונים ואחרונים. בספר רואים היטב בפירושים את גאונותו, ובקאיותו בתורת ה', העצומה, יחד עם יגיעתו ועמילותו בתורה, גם יש בספר בכל פרשה ופרשה מוסרים נחמדים ומאד חשובים שקשורים עם החידושים שניכר מהם שיוצאים מלב מלא רגש של יר"ש עמוקה. וזה גופא שניכר שיוצא מלב מלא יראה גורם ההשפעה הגדולה שיש מדברי כת"ר שליט"א על הקוראים בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב, הקב"ה יתן להמשיך עבודתו הכבירה לחזק האמונה ואהבת התורה ויר"ש של אחינו בני ישראל, ושיתן שהספר הזה המאד תועלתי יתקבל באהבה אצל כל בני התורה.

ראש ישיבת חברון – הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א בספר ביאורים ורעיונות המחזקים מאד את יסודות האמונה ויסודות ההשקפה ויסודות עבודת ה' בעבודה שבלב היא תפילה, ובשמירת הפה והלשון והראיה. ויש בספר רעיונות וחיידשים המושכים את הלב ביסודות כל פרשה, והוא מיוחד מאד בהיקפו ובאוצר הגדול שהוא מכיל, ומיוסד כולו על מקורות נאמנים, מדברי רבותינו שמפיהם אנו חיים, ומימיהם אנו שותים.

הגאון הגדול רבי משה דוד ליפקוביץ שליט"א: מלאים תוכן רב ועשיר בדברי חוכמה ומוסר המודיכים כל מבקש ה' ללכת בדרך העולה מעלה למשכיל, ובמיוחד שהדברים יוצאים מלב החרש טוב לעמו לקרב לבם של ישראל לבורא בטהרת הלב בעבודתו ית'.

הגאון רבי שמואל דוד הכהן גרוס – רב חסידי גור באשדוד: פרפראות יפות על הפרשה השוות לכל נפש.

ראש ישיבת ערלוי הגאון רבי אברהם שמואל בנימין סופר שליט"א: ספרך הנהדר והנכבד "וטהר לבנו" אשר תוכו רצוף אהבה, חיידשים על התורה ועל מועדי השנה המתובלים בדברי חיזוק והדרכה נפלאים, לחזק לבות עם בני ישראל ולקדם לתורה וליראת ה', והדברים גדלו וגם עשו פירות, ורבים נמשכים אחר הדברים לאמר מי יראנו טוב, ואין טוב אלא תורה, ובפרט שהדברים

מרן הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל ראש ישיבת פונוביוז:

שספר זה מבורך!! ומלא ברכה! ולא חסר בו כלום!! וחזר על זה בהתלהבות מספר פעמים!!

ועל כולנה הסכמת מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, שצירף חתימת ידו בהסכמה. ובקבלו את הספרים שר בהתלהבות על הספר "וטהר לבנו בתורתך".

ובשיא ימי הקורונה בחודש אלול תש"פ

זכיתי לאחר מספר חודשים שספרי היה אצל מרן שר התורה קיבלתי הסכמתו הכתובה על הסכמת מו"ר רבי משה הלל הירש שליט"א

ד"ר אלול תש"פ
אני מודה לך על הספר הנפלא
אשר נתת לי
והוא מלא חוכמה
ועל מועדי השנה
המתובלים
בדברי חיזוק
והדרכה נפלאים
לחזק לבות עם בני ישראל
ולקדם לתורה
וליראת ה'
והדברים גדלו וגם עשו פירות
ורבים נמשכים אחר הדברים
לאמר מי יראנו טוב
ואין טוב אלא תורה
ובפרט שהדברים

בס"ד אלול תש"פ גם אני מצטרף להברכה, כי הספר מעורר מאד ליראת שמים ומידות טובות ולימוד התורה, שיזכה המחבר שליט"א להגדיל תורה ולהאדירה

הדפסת "המהדורה החדשה – 7 כרכים" – נתמך 2 כרכים חסר 150 \$ 5 \$ הכרכים הנותרים

בראשית – מועדים, נתמך בס"ד, נשאר 5 כרכים – שמות, ויקרא, במדבר, דברים, הגדה של פסח = כל כרך 30 אלף ₪.

וטהר לבנו - תשעה באב

איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם

חומרות חדשות, ועל הקדמתו לצאת כי אשתו זרקה אותו מהבית - אזי לא היה את החוצפה בעת ניסיון של המרגלים ושל קרח לעמוד ולהתחצף נגד משה רבינו.

לכן נחסוך את ה"איכה" הבא, מאתנו, ונפסיק לזלזל בגדולי ישראל ונאמין לכל דבריהם תמיד, ונזכה לגאולה השלימה אמן ואמן.

תחילה לכל הקלוקלים של עם ישראל במדבר, זה הזלזול בגדולי ישראל, מכאן נובעים מחלות הדור !!! אזי !!! וגם בדורנו !!!

כי אם עם ישראל לא היו צוחקים על משה רבינו בעקיצות על שומנים בשוקיו ועל איחורים מחמת מחשבות על

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם – סיום מגילת איכה

הילדים, ועוד הדיבור יהיה לא באיומים שאם לא יחזרו בתשובה ה' יבוא והכא את הארץ חרם, אלא הדיבור יהיה **"בדרך אהבה ורצון"**, איך יתכן שאלוהי שאי אפשר לעמוד בפניו יצטרך לדבר ברכות ולהיעזר במשפחה שישכנעו את קרוביהם לחזור בתשובה??

אלא כאמור, עם ישראל יהיה במצב קשה כל כך, שאפילו שיהיה מצב שה' יתקרב אלינו, **"השיבנו ה' אליך"**, וה' ישלח לנו את אליהו הנביא לקרב אותנו אל עבודת ה', בכל זאת עדיין יהיה קושי ליהודים לחזור בתשובה, ויצטרכו הרבה שכנועים באהבה ורצון מאכפתיות של בן משפחה לשכנע לחזור בתשובה, כי יהיה קשה מאוד לחזור בתשובה.

ולכן בקשתנו, **"חדש ימינו כקדם"**, אבא יקר, טהר אותנו לגמרי, טהר את כולם, את כל עם ישראל גם את מי שקשה לו לחזור בתשובה, כי גם הקצת הנדרש מאתנו בכל זאת גם זה קשה לנו מאוד לאחר הגלות.

ואנא ה', **"חדש ימינו כקדם"** - כימים שהוצאת אותנו ממצרים, ממט' שערי טומאה ישר אליך למט' שערי קדושה, ובעזרת השם בקרוב ממש אבא יקר תביא גאולה לכל עם ישראל לבל ידח ממנו נידח, אלא כולם יחד בניך אהוביך נזכה לגאולה השלימה היום אמן.

התבוננתי שהמילה **"ונשובה"** כתוב בלי ה', ומדוע אכן לא כתוב ונשובה באופן מושלם?? ויתכן שאכן גם זה קשה לנו, דהיינו שאנחנו מבקשים מה' אנא תפעל אתה להחזיר אותנו בתשובה, ודע לך אבא יקר ואהוב, שגם כשתפעל להחזיר אותנו בתשובה, עדיין ישנם יהודים שמרוב אריכות הגלות וצרות עם ישראל קשה להם מאוד לחזור ולהתקרב אליך, עד כדי כך שגם כשתתקרב אלינו עדיין יהיה קשה להם לחזור בתשובה.

וזה מתרץ לי סתירה קשה בנביא **מלאכי פרק ג'** שבתחילתו כתוב שלקראת הגאולה לפני שיגיע משיח יתגלה אליהו הנביא מלאך הברית, וכתוב שם **בפסוק ב' "ומי העומד בהראותו, כי הוא כאש מצרף וכברית מכבשים"**, דהיינו שיהיה קשה לעמוד בפניו כי הוא יעביר את כל הרשעה, ואילו בסוף הפרק כתוב **"והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, פן אבוא והכיתי את הארץ חרם"**, ומפרש **רש"י**: והשיב לב אבות להקב"ה. על בנים - ע"י בנים, אליהו יאמר לבנים דרך אהבה ורצון לכו ודברו אל אבותיכם לאחוז בדרכי המקום, וכן ולב בנים על אבותם, כך שמעתי משמו של ר' מנחם.

ופלא מצד אחד פחד פחדים מאליהו, ומצד שני לא מספיק שאלוהי ידבר עם הבנים או עם האבות החוטאים, אלא אליהו יבקש מהילדים שישפיעו על ההורים וכן ההורים על

על חורבן בית אלוקינו – ועל הנקודה היהודית הבערת בלב כל יהודי

וגם כידוע שעשרה בטבת התחיל המצור על ירושלים, ובשבעה בתמוז פרצו את חומות ירושלים אבל עדיין לא הרסו את החומות, אלא באו להחריב ראשית כל את בית המקדש, ולקח לכשדים להתקדם עד בית המקדש 3 שבועות, עד תשעה באב, ולמה כל כך הרבה זמן?? התשובה פשוטה כי היהודים נלחמו על קדושת בית המקדש שלא יחריבו אותה הגויים, ומלחמה זו לקחה 3 שבועות.

והיהודים שנלחמו היו תחת מצור של כמעט שנה, שמרוב רעב אכלו את בשר ילדיהם, ובכל זאת הם נלחמו בחירוף נפש ועיכבו 3 שבועות את הכשדים בתוך ירושלים!!!! **אבל** נשים לב, שאכן רוב היהודים מתו במלחמה זו, במלחמה על בית המקדש, ורק מועטים -השארית הוגלו לבבל, וזאת אומרת שרוב היהודים מתו על קדושת בית המקדש.

ועוד נשים לב, מה הייתה רמתם הרוחנית של היהודים הלוחמים, הרי בית המקדש הראשון חרב בגלל העבירות החמורות של עבודה זרה וכו', ובכל זאת למרות שהעם שבירושלים עבדו עבודה זרה, בכל זאת הם נלחמו בחירוף נפש ובמסירות נפש כך שרובם באמת מתו למען קדושת בית המקדש. **וכל** כך למה?? התשובה היא ברגעים אלו שבאו הגויים להחריב דבר ראשון את בית המקדש אז התעוררה הנקודה היהודית בלב העם ובלהט הנקודה היהודית הם מסרו נפשם על קדושת בית המקדש.

ואולי עליהם נכתב **בתהילים עט'** "מזמור לאסף אלקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים, נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר

במלכים ב' פרק כה' מתואר החורבן: **וַיִּשְׂרֹף אֶת בֵּית ה' וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל בְּתֵי יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל בֵּית גָּדוֹל שָׂרָף בָּאֵשׁ: וְאֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל חֵיל פְּשָׁדִים אֲשֶׁר רַב טַבָּחִים: וְאֶת יְתֵר הָעַם הַנִּשְׁאָרִים בְּעִיר וְאֶת הַנְּפִלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל הַמֶּלֶךְ בָּבֶל וְאֶת יְתֵר הַהֶמּוֹן הַגָּלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים:**

ובדברי הימים מתואר החורבן באופן דומה: **וַיִּשְׂרְפוּ אֶת בֵּית הָאֱלֹקִים וַיִּנְתְּצוּ אֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם וְכָל אֲרָמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל כְּלֵי מַחֲמָדֶיהָ לְהַשְׁחִית: וַיְגַלּוּ הַשְּׂאֲרִית מִן הַחֵרֶב אֶל בָּבֶל וַיְהִיו לוֹ וּלְבָנָיו לְעִבָדִים עַד מֶלֶךְ מַלְכוֹת פָּרַס:**

ושמתי לב לסדר החורבן, קודם שרפו את בית המקדש, ולאחר מכן במקור אחד מופיע שהחריבו את החומות ושרפו את הארמונות, ובמקור אחד מופיע קודם שריפת הארמונות ורק אחר כך נתיצת החומות.

ואולי הכוונה שבאמת הכי חשוב היה להם להרוס את בית המקדש, ואכן תמיד זה כתוב ראשון, ואחרי חורבן בית המקדש כבר לא היה חשוב להם החומות קודם או הארמונות, או שחלק מהחיילים החריבו את הארמונות וחלק החריבו את החומות, וכפי שמשמע **בתהילים "טמאו את היכל קדשך, שמו את ירושלים לעיים"**.

ואכן הכשדים רצו דבר ראשון להחריב את בית המקדש את הלב הרוחני של עם ישראל, ורק אחרי זה הם פעלו לפי רצונם בהחרבת העיר, קודם נתיצת החומה ולאחר מכן שריפת הארמונות.

וטהר לבנו - תשעה באב

ואכן אחאב סירב וניגש למלחמה עם בן הדד כי על ספר התורה הוא לא וויתר!!! למרות שוויתר על אשתו וילדיו!!!

ושוב מפורסם העוצמה של הנקודה היהודית בסיפור של יוסף משיתא. המופיע **בראשית רבה (סה כב)** שבשעה שבקשו הרומאים הרשעים להיכנס להר הבית, פחדו הרומאים ולכן אמרו: יכנס יהודי תחילה. אמרו ליוסף משיתא שהיה יהודי מתיוון: כנס לבית המקדש ומה שתוציא משם יהיה שלך!! נכנס, והוציא את המנורה של זהב, אמרו לו: את זה אנחנו לא מסכימים שתיקח את המנורה כי אין דרכו של הדיוט להשתמש בזו, אלא כנס שוב והפעם מה שתוציא יהיה שלך! אבל הפעם יוסף סירב ולא הסכים להיכנס שוב.

אמר רבי פנחס: הציעו לו פרס מכס של 3 שנים ולא הסכים. אמר: לא דיי שהכעסתי לאלקי פעם אחת, אלא שאכעיסנו פעם שניה!! מה עשו לו? שמו אותו במנסרה, והיו מנסרים בו. היה מצווח ואומר: ווי, אוי, אוי, שהכעסתי לבוראי!

זה כוח הנקודה היהודית העמוקה שבוקעת ומנצחת את כל הרוע, לא פלא **שמגילת איכה** מסתיימת **בהשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם**, למרות שאנחנו במצב נוראי ככתוב **"כי מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאוד"**, בכל זאת **השיבנו ה' אליך ונשובה** בזכות הנקודה היהודית שבנו, ולכן **חדש ימינו כקדם** בקרוב ממש אמן ואמן.

משה לא ידע את מקום קבורתו?? משה נכנס לארץ ישראל בחייו!!! הוא בא לבכות עם האבות הקדושים על חורבן בית המקדש ועל גלות ישראל

כבימי חייו, כי זכרוננו מהמלאכים לא היה ממה שראה אותם בעולם האמת אלא מתקופת מתן תורה, וגם משה טען מה יום מיומיים שאני מבוקש לפני בורא עולם, **ולכאורה** בעולם האמת היה כל הזמן קרוב לבורא עולם, ומה אם כן לשונו מה יום מיומיים??

אלא שחזר לחיות ממש בנינוק מוחלט למה שהיה בעולם האמת, כי נשמתו הייתה מנותקת לגמרי מגופו, **ולכן גם** בחזרתו לחיים ברגעים אלו יתכן שלא התחברה נשמתו לגוף אלא רק כבימי חייו בלבד, ואכן כמו בימי חייו הקודמים זכר את המלאכים רק מתקופת מתן תורה, וגם אז משה היה נקרא אל ה' כפי שמופיע בתורה.

אגב נראה מכאן **שצערם של חיים רק חיים יכולים לראות ולהבין מתוך השקפתם של אנשים חיים**, כי בעולם האמת מה שנראה לאדם בעולם הזה רע שם זה נראה טובה של ממש, ולכן היה צורך להקים את משה והאבות חזרה לחיים ולא לבקש מנשמתם שיפעלו למעלה בשמים, **כל זה כתבתי בדרך אפשר**

ויצא שמשא זכה להיכנס בחייו לארץ ישראל ולהגיע למערת המכפלה וגם להגיע לירושלים למקום המקדש, ואומנם מצד א' משה בכה מרורות על חורבן הבית ועל גלות עם ישראל, ומתוך צער ויגונו העצום לא שם ליבו לשמוח על שזכה להיכנס סוף סוף לארץ ישראל, אך מצד ב' הבין את התועלת שהייתה בכך שלא זכה להיכנס יחד עם בני ישראל לארץ ישראל, כי רואה ונוכח שה' נתן את חמתו על עצים ואבנים ולא כילה חלילה בחמתו את שארית ישראל וכדברי המדרש, וא"כ **זכה משה גם להיכנס בחייו לארץ ישראל וגם לראות בעיניו את התועלת בכך שלא נכנס בזמן שביקש להיכנס ולא הורשה**.

כוח תפילת רבים על קבר משה רבינו היה מונע את הגלות

אלא נראה שלא מספיק להתפלל באזור הקבורה אלא צריך ידיעה ברורה על מקום הקבר, וכמו שמצאנו בתפילה שצריך להתפלל לכיוון ירושלים ואם אינו יודע יכוון לבו, עכ"פ יש דרגות במקום התפילה, והסגולה הגדולה היא להתפלל במקום המדויק ובידיעה מדויקת על מקום הקבורה. **ועל** קברו של משה לא שייך ידיעה כי קברו היה בנס שנברא מ' ימי בראשית כביכול אין לו מקום, ולכן לא שייך להתפלל על קברו ממש.

דק קשה, שהרי **במדרש** שהבאנו קודם מפורש שירמיהו הקים את משה מקברו והלך עמו לקברי אבות ויחד הם התפללו על גלות

חסידיך לחיתו ארץ, שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר, שהמתים בחורבן בית ראשון נקראים **"עבדיך"** וגם **"חסידיך"**. אומנם **בפרשת תולדות הוכחנו מרש"י** שגם **כל יהודי אפי' רשע הנהרג ע"י גוי מכונה כך כי קיבל עונשו, ולא רק רשע שמוסר נפשו על דבר שבקדושה שמתוך זה נהרג**.

וזה מזכיר לי את הסיפור על אחאב, המופיע **במלכים א' פרק כ'** שבו הדד מלך ארם קבץ את כל חילו ובנוסף הצטרפו אליו שלשים ושנים ועלה וצר על שמרון וילחם בה: **והוא** שלח שליחים אל אחאב מלך ישראל, ואמרו לו כה אמר בן הדד אם אתה רוצה שלום ולא מלחמה תן לי את כספך וזהבך ששלי יהיו ונשיך ובניך הטובים לי יהיו:

ושימו לב, ויען מלך ישראל ויאמר כדברך אדני המלך לך אני וכל אשר לי, עד די כך הסכים אחאב לתת את בני משפחתו לאיוב העיקר למנוע מלחמה מעם ישראל. **ואז** חזרו המלאכים ואמרו שכן הדד מלבד שיקח לך את המשפחה שלך הוא דורש שתיתן לו את מחמד עיניך!! ומסביר **רש"י** מה הכוונה **"כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו"** - הרי גם המשפחה הם דברי חמדה הם, אלא מהו מחמד עיניך, חמדה מתוך חמדה, זה ספר תורה, שנאמר בו **(תהלים יט יא): הנחמדים מזהב ומפז רב**.

ואז אמר אחאב בלבו, דבר גדול זה מבקש, אין זה שלי לבדי, של זקני ישראל היא, לפיכך: ויקרא לכל זקני הארץ, **(מדרש תנחומא שמות כט, סנהדרין קב ב)**, ומוסיף **רש"י** שאף על פי שהיו עובדים עבודה זרה, היו מכבדים את התורה: **ובוודאי** כאשר הגוי רצה לטנף את ספר התורה, התעוררה בהם הנקודה היהודית שזעקה בתוכם עד כאן.

המשך חכמה, מבאר דברי **הספרי**, שמשא רבינו לא היה לו חיבור לגוף בחייו וכל שכן לאחר פטירתו, וזה הכוונה שמשא לא ידע את מקום קבורתו – כי היה מנותק לחלוטין מגופו, **וקצת** היה תמוה לי מדוע צריך לנטות לפשט זה, ולא לפרש כפשוטו שהקב"ה העלים גם ממשא את מקום קבורתו, **אלא** יתכן והדברים פשוטים שאם ה' מעלים מנפטר את מקום קבורתו ממילא נשמתו מנותקת מהגוף.

אומנם מצאנו שנשמת משה ידעה את מקום קבורת גופו, שכתוב **במדרש איכה הקדמה פסקה כד'** שאמר ה' לירמיהו **לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקבריהם** שהם יודעים לבכות, אמר לפניו **רבש"ע** איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקב"ה לך עמוד על שפת הירדן והרם קולך וקרא: בן עמרם בן עמרם עמוד וראה צאנך שבלעום אויבים, **עמד ירמיהו על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמוד!!** הגיע זמן שאתה מבוקש לפני הקב"ה, אמר לו **מה היום מיומים שאני מבוקש לפני הקב"ה?** אמר לו ירמיהו איני יודע, הניחו משה והלך אצל **מלאכי השרת שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה** אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקב"ה, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שביית המקדש חרב וישראל גלו, **והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם**, מיד אמר הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם **והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש**.

ובראותי מדרש זה, ראיתי ראייה ברורה לדברי **המשך חוכמה**, שאכן נשמת משה רבינו ידעה את מקום קבורתה, רק שנשמת משה הייתה מנותקת לחלוטין מהגוף, עד כדי כך שכשמשא קם מקברו לא ידע מה קרה לעם ישראל **ולכאורה** הוא חזר להיות

כתוב בגמרא סוטה יד' על פי גרסת הגהות **הב"ח** שה' לא רצה שעם ישראל יתפללו בקברו של משה שיתפלל עליהם שיתבטל גזירת הגלות, כי גדולים צדיקים במיתות יותר מחייהם, ולכן הסתיר הקב"ה את קברו של משה רבינו. **וכפי** שהגמרא שם אומרת עמדו למעלה נדמה להם למטה למטה נדמה להם למעלה נחלקו לשתי כיתות אותן שעומדים למעלה נדמה להן למטה למטה נדמה להן למעלה לקיים מה שנאמר ולא ידע איש את קבורתו.

והקשה תלמידי המצוין יוסף טפירו שהיהודים יתפללו בהר נבו כולו וממילא הם התפללו על קבר משה??

וטהר לבנו - תשעה באב

עם ישראל, ובכל זאת עם ישראל הלך לגלות?? וא"כ מה היה מוסיף אם עם ישראל היו מתפללים על קברו של משה שיגן בעדם על ידי תפילה להקב"ה?? **ונראה** שאם רבים בתפילתם על קברו של משה היו מעוררים את משה שיתפלל על ישראל, הרי

שתפילתו הייתה עוצמתית פי כמה כי היא באה מכוח תפילת ציבור!! שכוחה יפה יותר מתפילת משה ושלושת האבות הקדושים שקמו במיוחד לתחייה והתפללו ובכ"ז לא נמנע הגלות, ואילו התעוררות מכוח תפילת ציבור הייתה מועילה!!!

ונלמד מזה עד כמה כוחה של תפילת רבים, ונזכור להקפיד תמיד על תפילה במניין גם בבין הזמנים ובימי החופשה, ונדע בתשעה באב עד כמה עוצמתי הקינות שנאמר בציבור, שכוחה הרבה יותר מקינות הנאמרות ביחידות!!!
ובורא עולם יאמר לצרותינו די ויגאל אותנו מגלות זו שנמשכה אלפי שנים, ואנחנו בשם השם נזכיר ומאמינים בכל יום שיבוא, ובורא עולם יתן למייחלים לו תקווה טובה, ובקרב נזכה לביאת גואל צדק אמן ואמן.

למסקנא הקודמת למה ה' אמר לירמיהו להעיר ולהקים את משה ואת האבות??

לפעולתך ושבנו בנים לגבולם. **ב.** דווקא בזה מתחדד עד כמה עוצמתי תפילת רבים של עם ישראל שכוחו רב יותר מתפילת האבות ומשה רבינו יחד במקום בית קדשי הקדשים.

תשובה א. נראה שלמרות שעם ישראל לא נגאלו מיד בכל זאת אין התפילות הולכות ריקם, אלא מועילים לעם ישראל בכל זמן הגלות, וכפי המשמעות שהקב"ה אמר לרחל אמנו כששמע את קולה, מנעי קולך מבכי כי יש שכר

ואולי בכך כיפרו האבות על בכי חינוס כי כביכול הם האבות בכו בכי חינוס

וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה' – מה קרה בט' באב הראשון

המחריד של המרגלים זה שגרם לעם ישראל להתאבל מאוד על חטאם, והלוא למרות שהמרגלים נענשו ביום ח' אב בכל זאת עם ישראל חטא בליל ט', למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, ונראה שעונש המרגלים לא השפיע על עם ישראל לחזור בתשובה, וזה לכאורה סותר את דברי החתם סופר לכאורה?

כתב החתם סופר, שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שהוציאו את דיבר הארץ, ולכן עם ישראל התאבלו מאוד ככתוב בתורה, ולולי זאת טוען החתם סופר עם ישראל לא היה מתאבל מאוד, אלא רק מחמת שראו בעונשם המכוער של המרגלים שיצא לשונם עד טבורם, **ובשולחן ערוך או"ח תקפ'** כתוב שהמרגלים מתו ביז' אלול וזה יוצא בדיוק 40 יום מח' אב כך שנענשו בדיוק 40 יום כנגד 40 הימים שהלכו לרגל את הארץ.

ונראה לתרץ, שאכן למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, היצר בער ועם ישראל חטא בבכי חינוס בליל ט' באב, ורק לאחר שחטאו בלילה והיצר בא על סיפוקו בכך שעם ישראל חטאו ונענשו למות במדבר ולא להיכנס לארץ ישראל רק לאחר 40 שנה ורק בניהם שהיו מתחת גיל 20 בעת החטא, רק אז התעוררו לחזור בתשובה מתוך הזעזוע מעוצמת העונש המחריד.

ולכאורה קשה מאוד דבריו הקדושים, שהרי בליל תשעה באב עם ישראל בכו בכי חינוס כי האמינו למרגלים ולא רצו ללכת לארץ ישראל, ואיך יתכן הדבר, הרי החתם סופר טוען שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שבאו - יום ח' אב תכף אחרי שאמרו את הלשון הרע על ארץ ישראל, ועונשם

וכך דרכו של יצר עד עצם היום הזה, אדם בשיא תאוותו יודע עד כמה מחריד העונש, אבל האדם בשיא תאוותו ממשיך כשוטה ומתעלם מהעונש המחריד, ורק לאחר שעשה את העבירה הוא מתעורר בפחד אוי מה עשיתי איך חטאתי אוי לי ואוי לנפשי!! ממש כדברי הגמרא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

הקב"ה יעזרנו להתגבר על יצרנו הרע, והלואי ולא נבוא לידי ניסיון באקראי וכל שכן שלא נביא חלילה את עצמינו בידיים לידי ניסיון ולידי עבירה ח"ו, ויהי רצון שנוכל להתגבר על יצרנו תמיד גם כאשר היצר בוער כאש, והלואי ואכן תפילתנו תתקבל ונצליח באמת ובתמים תמיד להתגבר על יצרנו אמן ואמן.

בכי חינוס - בכי לדורות – איזה בכי גרם לחורבן בית ראשון ואיזה לשני

היה כאן גירות מרצון – גירות מושלמת?? ולפי זה הרי הם כן כתינוק שנולד מחמת הגירות??

ואכן בשפתי חכמים כתב שבהתחלה עם ישראל קיבל את התורה באהבה גמורה כשאמרו נעשה ונשמע, אבל בגלל ששמעו את הקולות ואת העשן הם נבהלו וחזרו בהם, ולכן בורא עולם כפה עליהם הר כגיגית, ולכן זה נחשב כגירות בכפייה וע"פ האמור לכן נשאר בהם איסור קרובים כי הם לא כתינוק שנולד, וכמובן יש הרבה מקום ודעות בכוונת המהר"ל.

ונשאלת השאלה, לשם מה בורא עולם הפחיד את עם ישראל בקולות ובעשן, שבכך גרם לעם ישראל לחזור בהם מרצונם הטוב לקבל את התורה, ואחרי זה לכפות עליהם הר כגיגית, לכאורה עדיף היה שלא יהיו קולות ועשן וכך לא יפחדו ועם ישראל ישארו ב"נעשה ונשמע", ברצונם הטהור לקבל את התורה בשמחה ומרצון טהור??

ונראה שה' בכוונה רצה שעם ישראל לא יהיו כתינוק שנולד בגרותם, כי אם כך הם יפסידו את החיבור והקרבה המשפחתית לאבות הקדושים – לאברהם יצחק ויעקב!! ולכן ברור שה' תכנן שגם יגידו "נעשה ונשמע" וגם יחזרו בהם וגם יתגיירו מתוך כפייה!!! הכל למען הקשר שלנו לאבות הקדושים!!!

ואכן למרות חזרתם בגלל הפחד בכ"ז עדיין נשאר להם הכתרים שקבלו על מה שאמרו "נעשה ונשמע" ורק כחטאו בעגל הורידו את הכתרים – כי למרות החזרה לא נמחק להם לגמרי מה שאמרו "נעשה ונשמע", מה שקיבלו גירות מרצון ובשמחה.

בשבת פרשת יתרו בתפילת שחרית התעוררה בי שאלה עצומה, שהרי עם ישראל התגייר בקבלת התורה, והרי יש כלל שגר שהתגייר כתינוק שנולד, ועד כדי כך הכלל הזה עוצמתי שאפילו מותר לו להתחתן עם אמו או אחותו כי הם כאנשים זרים ממש לאחר שהתגיירו.

ולפי זה קשה למה כתוב שבחטא המתאוננים בלילה עם ישראל **בכה למשפחותיו** ופי' רש"י על פי הגמרא **ימא עה'** שבכו על עסקי משפחות **שנאסרו להם עריות** והיו צריכים לגרש את נשותיהם שהתחתנו עמם קודם מתן תורה, כי לפני מתן תורה הם התחתנו עם עריות כגון אם משה - יוכבד שהייתה דודה של בעלה עמרם אבי משה רבינו, וקשה מאוד למה בכו?? וכי למה היה להם להיפרד לאחר מתן תורה הרי גר שנולד כתינוק שנולד ואין עליהם איסור קרובים בקרוביהם מלפני הגירות??

וכששאלתי שאלה זו ענה לי ת"ח עצום **שהמהר"ל** שואל שאלה זו, **וראיתי** במהר"ל שמתרץ שהיות ובורא עולם גייר אותם בכפייה בכך שכפה עליהם הר כגיגית כפי שכתב רש"י בפרשת ויתרו על הפסוק **"ויתייצבו בתחתית ההר"**, לכן הם לא נחשבו כתינוק שנולד בגירותם.

(ויתכן בכוונתו שממילא לא הייתה להם קבלת גירות מושלמת), ולכן עדיין נשאר להם קרבת הבשר וממילא נאסרו בקרוביהם.

ונשאלת השאלה, הרי עם ישראל אמרו לפני זה "נעשה ונשמע" וזה קבלת התורה באהבה מתוך רצון אמיתי מכל הלב, ואם כן

וטהר לבנו - תשעה באב

ואולי בגלל זה ה' הקשיב רק לרחל אמנו, כי היא כביכול הסכימה להתנתק ממשפחת האבות כשוויתרה על הנישואין עם יעקב עבור לאה אחותה, ובכך הסתכנה שעשו יקח אותה לאשה, ואכן היא נקברה בנפרד מהאבות הקדושים כי בזה כוחה, שגם במצב שעם ישראל מנותקים מהאבות, בכל זאת זה זכותה שה' יחמול עלינו בזכותה!!!

אבל ט' באב יתהפך ליום שמח, כי בסופו של דבר על הצד שהגירות מושלמת אז ממילא הגירות שלהם הייתה מתוך **"נעשה ונשמע"** שזה גירות מושלמת בשמחה אמיתית, וזה שלימות עם ישראל, וממילא ה' ישמח בעם ישראל, **אבל** זה רק כשעם ישראל יתנתקו מהנגיעות הרעות, וכל כולם יהיה לעשות רצון אבינו שבשמים באופן מושלם, ואז גם אם יסתיים זכות האבות הקדושים **כפי שכתוב בפרשת האזינו**, בכל זאת אז תבוא הגאולה לעם ישראל בזכות ה'**נעשה ונשמע"**.

וכולי תודה לה' על חידוש זה שנתן לי ביום שבת וסיומו בסעודת מלווה דמלכא, וכל כך שמחתי בחידוש הזה שזה עשה לי עונג שבת מעין עולם הבא שאין מתוק מזה בעולם הזה, וגם ביום א' וב' בשבוע כל רגע שנוכחתי בזה הרגשתי מתיקות נפלאה שכל תאוות העולם הזה נמחקים לעומתה, ומחשבת עבירה מיד נמחקת כי אני מזכיר לעצמי את העונג של חידוש זה, ושוב אני מודה לה' על חידוש נפלא זה!!

ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם הט' באב האחרון במדבר

תשעה באב הייתה לכולם המחשה של מוות וקבר, והם בכו בקבר על שבכו באותו לילה, וחזרו בתשובה שלימה מידי שנה ושנה בתשעה באב. **ונראה** שלכן הצעירים ביותר מתוך אלו שנגזר עליהם למות, שכבו וקמו בשנה האחרונה והתבטלה להם הגזירה, כי הם חזרו בתשובה ובכו יותר שנים משאר חבריהם, וגם הם השתתפו בעול עם חבריהם יותר שנים מכולם.

ובאמת ה' נשבע שאנשי המלחמה ימותו מקרב המחנה, והיות וכל שנה כולם נכנסו לקבר וחלק מתו וחלק קמו לתחייה, והייתה בת קול מפורשת שהבדילה בין החיים למתים, אם כן ההבדלה **"בין החיים למתים - מקרב המחנה"** התקיימה כל שנה בין היורדים לקבר.

ולכן בשנה האחרונה שרק מי שהיה אמור למות נכנס לקבר אם כן כבר לא היה שייך שימותו מתוך המחנה, ולכן הם נשארו לחיות, וכל זה רק בגלל שהם השתתפו כל שנה לשכב בקבר כמצוות הקב"ה **"חפרו"**. **ובסוף** התברר לכל עם ישראל, שציווי ה' לכולם לשכב בקבר כל שנה בתשעה באב, לא היה מיותר אלא חסד ה' נפלא ביותר!!! כך ניצלו לחיים יותר מ 21 אלף יהודים בשנה האחרונה.

ללמדנו, שכדאי לנו ללכת בתמימות בחוקי ה', ולקיים מצוותיו בתמימות ובנאמנות, וגם אם לפעמים נדמה לנו בעצת היצר שזה פשוט מיותר וחסר תועלת ח"ו, לא נקבל עצתו הרעה חלילה!!! אלא נתעקש להתמיד בדרך ה' ובמצוותיו, וכך נזכה לראות בטוב ה' המסתתר אחרי מצוותיו, ככתוב מפורש שרצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

כמו כן נרגיל עצמנו להשתתף בצער חברינו באמת, כך אנחנו מקילים עליו ויש בזה ממידת החסד הבונה עולם!!! וגם נרגיל את עצמנו לחזור בתשובה בהמחשה ובדמיון בכדי להעצים את ההתעוררות לתשובה!!! ואנחנו מובטחים שאם נפתח פתח כפתחו של מחט הקדוש ברוך יפתח לנו פתח כפתחו של אולם, ובעזרת ה' נזכה להתקרב אליו יתברך בלב ונפש אמן ואמן

40 שנה אקוט בדור – וכי כל ה 40 שנה חטאו? ומה קרה בט' באב האחרון?

ובאותו חטא אנחנו עדיין חוטאים גם היום!! ולכן "ה' לא שומע תפילותם ולא קיבל תשובתם", ומה איתנו??

הקודמים גם טענו על משה מדוע העליטנו ממצרים להמית אותנו במדבר.

אומנם בשונה מפרעה, פרעה למרות שביקש סליחה מה' וממשה לקראת סוף המכות, עדיין ככלב שב אל קיאו חזר לסורו והמשיך לסרב לשחרר את עם ישראל, ואילו לשבחם של עם ישראל הם בבקשתם סליחה אכן הפסיקו לפגוע בה' ובמשה, מלבד חטא בנות מואב שאינו קשור לטענות נגד ה' ולא קשור לטענה למה העליטנו למות במדבר שהיו טוענים כמעט בכל הניסיונות הקודמים.

ויתכן שבגלל שסוף סוף ביקשו סליחה גם ממשה רבינו, דבר שמעולם לא כתוב שביקשו סליחה ממשה, זה גרם

ולפי זה מובן למה כתוב שעם ישראל בכו **"על משפחותיו"** ולא כתוב **"על משפחותם"**, כי עם ישראל בכו על 2 משפחות, שאם הגירות תהיה מושלמת אכן תותר להם הנישואים עם הקרובות אבל אז יש להם לבכות על הקרבה שלהם לאבות הקדושים שנחתכה, ואם הגירות לא מושלמת אזי הם ישמחו שהם קשורים לאבות הקדושים אבל יש להם לבכות על פירוק נישואיהם עם קרוביהם.

והיות ובבכיותם כביכול הם העדיפו גירות מושלמת והתנתקות מהאבות הקדושים לכן נגזר עליהם בכי לדורות על חורבן הבית, **וכפי שכתוב במדרש איכה רבתי פ"א**, שבגלל פעמיים שבכו בכי של תפלות בלילות לכן נגזר עליהם חורבן 2 בתי מקדש, ועל בכי **בלילה של המתאוננים נגזר חורבן בית ראשון, ואילו על בכי בלילה בחטא המרגלים נגזר חורבן בית שני**.

ויתכן שגלל הישנות החטא - שפעמים בכו בכי חנים וכשחוזרים על חטא פעם שניה זה מחמיר ומעצים את החטא, לכן נקבע זמן הגזירה לפי הפעם השנייה שחטאו, שבכו בליל ט' באב, **ולכן** גם נגזר שבלייל ט' באב יחורב 2 בתי המקדש, כי אז כביכול **הם לא קיבלו הגנה של זכות האבות הקדושים כי הסכימו להתנתק מקרבתם לאבות**.

תוספות תענית ל' מביא **מדרש איכה**, שבמשך כל 40 שנה נכנסו כולם בתשעה באב לקבר, וקבוע מתו מתוכם קצת יותר מ 21 אלף, ובשנה האחרונה נכנסו ולא מתו, והמתו עד ט"ו באב כי סברו אולי טעו בחודש, עד שראו לבנה מלאה באמצע החודש והבינו שלא טעו, ויצאו מקברם שמחים כי הבינו שהסתיימה הגזירה. **ובתוספות ב"ב קכ"א** כתוב שאכן גם בשנה זו – שנת ה 40 היו אמורים למות 21 אלף, אבל ה' מחל על הגזירה ולא מתו באותה שנה.

ופלא עצום יש כאן, שהרי מפורש במדרש **אגדה במדבר י"ד** ל"ד שלא היה אחד שמת לפני גיל 60, ולא היה אחד שחי יותר מ 60, אלא בדיוק בגיל 60 האדם מת, ואם כן יצא מכון שכל שנה היו 21 אלף שמלאו להם בדיוק 60 שנה. **ובכל** זאת הפלא הגדול הוא מדוע כולם נכנסו לקבר כל שנה בט' באב, הרי רק בני 60 בדיוק מתו ולא הצעירים מגיל זה, ובכל זאת כתוב שכולם נכנסו ואז בבוקר יצא בת קול **"יבדלו החיים מן המתים"**, אז למה כולם נכנסו!!!

ויתכן, וכפי שהרבנית **הצדקת אסתר מאשדוד** הסבירה לי שהיה זו בבחינת נושא בעול עם חברו, שכולם השתתפו בצערם של אלו האמורים למות בתשעה באב, וגם ככה בכל

ללמדנו, שכדאי לנו ללכת בתמימות בחוקי ה', ולקיים מצוותיו בתמימות ובנאמנות, וגם אם לפעמים נדמה לנו בעצת היצר שזה פשוט מיותר וחסר תועלת ח"ו, לא נקבל עצתו הרעה חלילה!!! אלא נתעקש להתמיד בדרך ה' ובמצוותיו, וכך נזכה לראות בטוב ה' המסתתר אחרי מצוותיו, ככתוב מפורש שרצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

כמו כן נרגיל עצמנו להשתתף בצער חברינו באמת, כך אנחנו מקילים עליו ויש בזה ממידת החסד הבונה עולם!!! וגם נרגיל את עצמנו לחזור בתשובה בהמחשה ובדמיון בכדי להעצים את ההתעוררות לתשובה!!! ואנחנו מובטחים שאם נפתח פתח כפתחו של מחט הקדוש ברוך יפתח לנו פתח כפתחו של אולם, ובעזרת ה' נזכה להתקרב אליו יתברך בלב ונפש אמן ואמן

בפרשת חוקת כתבתי שגולת הכותרת של פרשת השבוע היא שסוף סוף בפעם הראשונה עם ישראל עשה מה שפרעה עשה לקראת סוף המכות - לאחר מכת ארבה, שאמר **"פרעה לקרא למשה ולאהרן ויאמר חטאתי לה' אלוקיכם ולכם"**, וגם עם ישראל לקראת הניסיון האחרון שחטאו במדבר, סוף סוף גם הם **נתנו כבוד לגדולי ישראל וביקשו סליחה גם ממשה רבינו**, ככתוב **"ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' ובך"**.

ואולי בבקשת הסליחה סוף סוף יצאו ממצרים לגמרי, כי בקשו סליחה ממשה רבינו על שצעקו עליו **"למה העליטנו מארץ מצרים להמית אותנו במדבר"**, ובעצם סליחה זו היא סליחה על כל ה 10 ניסיונות או רובם, שבניסיונות

וטהר לבנו - תשעה באב

ותחילה רציתי לתרץ שהסוף מוכיח שלא חזרו בתשובה כי חזרו לחטא בסוף 40 שנה שחזרו וטענו מדוע העלינו ממצרים, אבל תשובה זו קשה בעיני כי רק בני הדור החדש חטאו בשנת 40 ולא דור המרגלים שמתו במשך 40 שנה ולא כתוב שחטאו שוב בסוף חייהם במשך כל 38 שנה? והאם נגיד שמעשי אבות סימן יפה לבנים, שאם ההורים היו חוזרים בתשובה שלימה על שאמרו למה העלינו אזי בניהם לא היו חוזרים וטוענים אותם טענות רעות וחוצפניות שטענו אבותיהם בתחילת ה-40 שנה לפני 38 שנה?

ונראה לתרץ, מתוך קושיה נוספת שיש להקשות איזה חטא חטאו ביום שיצאו ממצרים, הרי ביום שיצאו ממצרים רק הכינו מצות בדרך? אלא יתכן שהחטא היה שהוציאו עמם ממצרים גם את פסל מיכה **כמובא בגמרא סנהדרין קג' על הפסוק בזכריה י' "ועבר בים צרה והכה בים גלים"**, ואי זה זה? זה צלמו של מיכה. **ובמדרש תנחומא (בובר) פרשת שלח – הוספה על הפסוק "עז מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה מלינים עליי"**, שהקב"ה נושאם במדבר כביכול: **"ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלוֹקֶיךָ כאשר ישא איש את בנו"** והייתה עבודה זרה בידם, שנאמר אף כי עשו להם עגל מסכה, וכן את מוצא כשעברו בים, צלמו של מיכה עבר עמהם, ולמרות זאת לא השליכם הקב"ה. אמר למשה: הרבה טובות עשיתי עמהם והרבה הן מכעיסים אותי.

ואכן פסל מיכה נשאר עמם גם בכניסתם לארץ ישראל, ולפי זה מתאים שעם ישראל חטאו לה' כל 40 שנה גם עד כניסתם לארץ ישראל, שעדיין לא הרסו את פסל מיכה שהרגיו את הקב"ה כמובא במדרש הקודם.

ואולי בדרך אפשר עם ישראל משך 40 שנה לא התעוררו לחזור בתשובה גמורה לבקש סליחה ממשה רבינו על שפגעו בו, אולי כי התרגלו לחשוב עליו דברים רעים, וכדברי **רש"י בדברים** שכשמשה היה מאחר אמרו שחשב הרבה בבית מה לגזור עלינו רע, וכשהקדים לבוא אמרו אשתו זרקה אותו מהבית, וזה ליצנות גמורה כי גרש את אשתו ולא חי עמה כל ימי המדבר, וכשרגילים לחשוב ולזלזל ולדבר רע, קשה מאוד להתעורר ולחזור בתשובה אפילו בקבר כשבוכה ומתעורר בתשובה עצומה לה'.

ודוגמא לזה מצאנו ביוסף, שניסה לעורר את האחים שיתעוררו שטעו ושיראו שהוא צדק בחלומותיו שהוא יהיה מלך, אבל האחים למרות שחזרו בתשובה על שלא רחמו על יוסף כשהתחנן שלכן הגיע להם הרעה, ולמרות כל הסימנים המוזרים ביותר כפי שהרחבתי בפרשת ויגש, בכל זאת אולי היה להם כבחינת קטנה של **"טועי לבב"** שלא הסכימו להבין שטעו בהבנתם ולהודות ליוסף.

והנה משה רבינו לא נכנס לארץ ישראל כי היה עליו למות במדבר יחד עם דור המדבר בכדי שבתחיית המתים לעתיד יקום משה עמם ויכנס עמם לארץ ישראל, אבל אם עם ישראל היו עושים תשובה מושלמת וגם מבקשים סליחה ממשה רבינו וגם הורסים את פסל מיכה, אזי הקב"ה היה מכניס אותם יחד עם משה לארץ ישראל.

ולכן מתקיים הפסוק **"ותקצר נפשי בהם וגם נפשם בחלה ביי"** שה' הצטער ביותר על פטירת הרועים שלא קיבל את כל תפילות משה להיכנס לארץ ישראל, כי דור המרגלים ישראל המשיכו עד רגעם האחרון להכעיס את ה' בכך שלא ביקשו סליחה ממשה, וגם שלא הרסו את פסל מיכה.

והנה במדרש יט' נא' על שנת ה-40 כתב שקשה איך יתכן שכתוב **"ותקצר נפש העם בדרך"** הרי כתוב (נחמיה ט) **"ויוחך הטובה נתת להשכילם" ומפורט שם שהיה להם הכל בדרך בנוחות מושלמת?**

ותירץ המדרש שמדובר על אלו שנשארו לחיות מדור המרגלים, שנגזרה עליהם מיתה, ולא היו רואים במדבר

שה' לא הרג בט' באב של שנת הארבעים את ה-15 אלף האחרונים, כי יתכן שכל הסיבה שה' לא סלח למרגלים למרות שבכו בתשובה ימים רבים וגם כל שנה בט' באב כל דור המדבר בכו בקברים למרות שרובם יצאו חיים בבוקר ורק 15 אלף נשארו מתים בקבר, זה היה כי הם לא עשו תשובה מושלמת כי בקשו סליחה רק מה' ולא ממשה ואהרן, מלבד בשנה האחרונה שביקשו סליחה גם ממשה לכן נשארו לחיות כי ה' סלח להם.

ולפי זה מובן מה שכתוב **בתהילים צה' 40 שנה אקוט בדור ואומר עם תועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי, אשר נשבעתי באפי אם יבואו אל מנוחתי"**, וכתב **רש"י**: **ארבעים שנה** - קטתי בהם, **רבתי עמהם, נלחמתי במ ארבעים שנה להמיתם במדבר**, כי אמרתי תועי לבב הם:

ולכאורה קשה וכי עם ישראל עשו עבירות בכל ה-40 שנה, הרי בתורה כתוב **וינסו אותי 10 פעמים, והגמרא בערכין טו' מפרטת אותם**, ואכן ה-10 מדובר על דור המרגלים ולא דור הנכנסים לארץ ישראל, **וכן בתהילים קי' מונה את החטאים כולל חטא בנות מואב החטא האחרון שמופיע בתורה**, ואם כן לא מצאנו שעם ישראל חטאו כל 40 שנה?!

אלא יתכן שבאמת לא חטאו במשך כל 38 שנה, ואולי כי כאשר היו נזופים וה' כביכול הסתיר פניו מהם, גם היצר הרע נחלש כי זה לעומת זה ברא אלוקים, ואומנם **בהעמק דבר** בדברים כתב להיפך שאם כשהיה השראת השכינה חטאו כ"ש שחטאו ב-38 שנה שהיה הסתר פנים, אבל בכל זאת חטא קורח והמגפה שטענו לאחר עונש קרח **"אתם המיתם את קהל ה'"** שזה חטאים שהיו בתחילת 38 שנה בזמן שכבר היו נזופים (אם חטא קרח היה לאחר חטא המרגלים וכפי שהארכתי בעניין בפרשת קרח), ובכל זאת יותר מחטאים אלו לא כתוב שום חטא בכל ה-38 שנים, ובפשטות אכן לא היה להם חטאים בשנים הללו.

ואם נכונים דברי, יתכן שכוונת רש"י שה' התקוטט כביכול בכל ט' באב של כל שנה ושנה כשהיו כולם בקברים ועשו תשובה עצומה, שהקב"ה רב והתקוטט עמם ולא קיבל מהם את התשובה, אלא התעקש להמיתם כל שנה בט' באב כ-15 אלף, ולמה כי טען שהם עם טועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי.

ואולי הכוונה שהם לא למדו את דרכי ה' **שצריך לבקש סליחה ומחילה גם ממשה ואהרן** ולא רק לבקש סליחה מה', כפי שהיה להם ללמוד מהמכות שהיו דרכי ה' לשנות את פרעה הרשע, שגרמו לפרעה לבקש סליחה גם ממשה ואהרן שליחי ה' מלבד מה שביקש סליחה מה'.

ולפי זה מובן שלמרות שה' לא הרג בט' באב רק 15 אלף, בכל זאת דרש מכולם כל שנה ושנה שכולם ישנו בקבר בליל ט' באב, כי ה' רצה שיתעוררו כולם שיתעמקו למה כולנו נכנסים לקבר ולמה לא מספיק התשובה של שנה שעברה, ואולי בהתבוננותם יבינו שעליהם לתקן את מה שפגעו במשה רבינו ובאהרן.

ושמא אם היו מתעוררים ומעוררים את כל חבריהם הנמצאים בקבר לבקש סליחה ממשה ואהרן, אולי ה' היה מפסיק לריב עמם והיה מבטל את הגזירה, כדברי **הגמרא חגיגה י' שרבי יהושע מצא מקור להיתר נדרים מהפסוק תהלים צה' יא': "אשר נשבעתי באפי אם יבואו אל מנוחתי"**, שבועה שנעשתה מתוך כעס ניתנת לביטול: **"באפי נשבעתי וחזרתי ביי"**, ואולי יכלו גם להתעורר וללמוד מבלועי קרח שצעקו וצועקים משה אמת ותורתו אמת.

ואם תשאל הרי כתוב **בדברים ט' ה' "זכור אל תשכח את אשר הקצפת את ה' במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד בואכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם ה'"**, שעד כניסתם לארץ ישראל עדיין הרגיוז את ה', והרי לפי דברי משך 38 שנה לא חטאו, וגם פסקו מלחטוא בשיטים?

וטהר לבנו - תשעה באב

ואכן הקב"ה ידע שכך התגלגלו כל הדברים, לכן כבר בא' ניסן בתחילת שנת ה'40 כתוב **"כל העדה"** – וכתב רש"י, שכבר תמו מתי מדבר, רק יתכן שה'15 אלף האחרונים לא ידעו עד טו' באב שהם לא ימותו. ואכן כך כתב ר"ח פלטיאל לתרץ.

ואולי גם כאשר נשארו לחיות אחרי טו' באב, עדיין סבלו כדברי המדרש שהיו מתים ממראה וריח פירות ארץ ישראל, ורק כאשר סוף סוף ביקשו סליחה ממשה רבינו, רק אז התרפאו לגמרי גם מהרס הנחש, וגם ממה שפגעו במשה.

וכאמור קודם למה כל כך היה קשה להם להבין שלתשובה שלימה צריך גם לבקש סליחה ממשה רבינו, יתכן כי התרגלו במשך שנים לחשוב רע על משה רבינו וללעוג לו, כדברי רש"י בתחילת דברים, והרגל רע של שנים נקבע בטבע ובמוח וקשה לשנותו, ואולי כאשר ראו שגם משה נענש כי שינה משליחות ה', הבינו שמשה היה שליח נאמן שעשה אך ורק רצון ה', ולחינם פגעו והעליבו אותו.

3 שבועות - ימי בין המצרים

זאת עד כמה שניתן ולתת עוד הזדמנות ועוד הזדמנות לחזור בתשובה.

ולכן חודש זה נקרא חודש אב, כי חודש זה מראה לנו שיש לנו אבא שמאוד אוהב אותנו, גם בשיא כעסו שניתן רשות להחריב את בית מקדשו שזה שיא הכעס, בכל זאת הוא אוהב אותנו ורוצה שנשוב אליו גם בשיא כעסו, וזה מוכיח באופן כי מושלם על היותו אב לנו – אכן אבינו אתה ואנחנו בנך, ורוצים בקרבתך תמיד, רק היצר מקשה עלינו.

וייתכן שלכן **אהרן הכהן נפטר בר"ח אב**, וזה הפטירה היחידה שכתוב בתורה תאריכה, וכל כך למה? כי אהרן הכהן גם היה אבא מסור לעם ישראל, ובאהבתו את הבריות קרוב לתורה, ועשה שלום בניהם עד כדי שהיה רודף שלום, ואהובם של ישראל נפטר בר"ח אב ללמדנו שחודש זה הוא חודש המקושר לאבא אוהב, שתמיד נדע גם בימי הגלות הארוכה והקשה, שתמיד יש לנו אבא אוהב ודואג מאוד.

ימי אב כנגד עשרת ימי תשובה

וכהגדרת **האדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבלז זצ"ל**, שט' באב מי רוצה לאכול, וביום כיפור מי צריך לאכול.

ולכן, למרות שעיצומו של האבל הוא ב' באב שאז נשרף בעוצמה בית מקדשנו, בכל זאת חז"ל מעטו יום באבלות אב, ללמדנו שכוח עשרת ימי תשובה מתוך מלכות ה' עלינו ומתוך נקיות וטהרה ומתוך ימי רחמים שווים הם יותר מתשובה מתוך עצבות.

אבל נקיי הדעת בוכים משך כל השנה על גלות השכינה והם בדרגה גבוהה עד למאוד, כי הם בעלי תשובה וצדיקים מכבר הימים, רק מתוך אהבת ה' הווערת בקרבם מצטערים הם יום יום על גלות השכינה וגלות עם ישראל, והלואי וזכה לחזור בתשובה הן בימי הצער והאבל והן בימי הרחמים והסליחות אמן ואמן.

חיזוק על שלבי התשובה בתמוז אב אלול

מה שלמדתי עם תלמידי **בספר ישעיהו פרק ג' פסוק י' יא'**, שמדובר שם על רשעים שה' מבקש מהם להשתנות לטובה והדרך היא לאהוב צדיקים ולשנוא רשעים, ואולי זה כלול בפסוק של תמוז שתחילת תהליך התשובה הוא שבמקום לזלזל בצדיקים ולהעריך עושי רע, נתהפך ש"כ **זה איננו שווה ליי**, שנמאס ברשע.

ושלב הבא הוא **"אב"** שעלינו להעריך תורה ומצוות ואפילו אם עד היום הייתי רשע, מהיום אשמע כי החלטתי חודש קודם שעלי להתהפך במחשבתי מה טוב ומה רע

נחת רוח ולא רוח טובה, **"ונפשנו קצה בלחם הקלוקל"** שדור המרגלים לא היה יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום, אמר ר' עקיבא כשהיו מגלים להם התגרים הסל שבא מן פירות הארץ היו מתים, לכך ותקצר נפש העם בדרך, הם שרגנו ונפשנו קצה.

ואולי כל סבלם היה רק לפני שביקשו סליחה ממשה, אבל לאחר עשו תשובה שלימה ואז יכלו כן להיכנס לארץ ישראל, ולאכול מפריה ולא למות.

ושמא ה'15 אלף האחרונים שלא מתו בקבריהם בט' באב, כי זה היה בתוך 30 יום שמודגש בתורה שבמשך כל 30 יום בכו כל עם ישראל על פטירת אהרן בא' אב, ואולי בגלל שבקברם בכו גם על פטירת אהרן ככתוב **"כל"**, אם כן אולי לכן הקב"ה **התחשב בכייתם על הצדיק שפגעו בו בחייהם**, ולכן המתין שימשיכו לחיות ויתקנו בבקשת סליחה ממשה בהמשך בעת ניסיון הנחשים.

זה פשוט מדהים שלקח לטיטוס קיסר האימפריה הגדולה בזמנו 3 שבועות מאז פריצת חומות ירושלים עד שהגיע לבית המקדש והחריבה, ומי עיכב בידו? הרי היהודים שבירושלים היו מורעבים ומתו מרעב ומצמא עקב המצור הארוך שהיה על ירושלים מעשרה בטבת, וכי חולשים אלו היו מסוגלים לעכב את צבא האימפריה העצום במשך 3 שבועות מלהחריב את בית המקדש??

ואומנם בגמרא בתענית כח' טוענת שיז' בתמוז נפרצו החומות ירושלים בתקופת בית שני, ואילו בבית ראשון נפרצו החומות בט' תמוז, דהיינו חודש שלם לפני חורבן בית המקדש משך 30 יום לא הצליח נבוכדנצר להחריב את בית המקדש, למרות תושבי ירושלים החלשים מרעב!!

אלא חסדי ה' היה זאת, לתת עוד הזדמנות לעם ישראל לחזור בתשובה, במשך 3 שבועות הקב"ה לא נתן לאויב להחריב את בית המקדש, כי הקב"ה הוא אב מסור שכל כולו לילדיו וגם כשצריך להעניש את בניו הוא מנסה לעכב

דבן יוחנן בן זכאי ביקש לקבוע את הצום ב' באב כי אז היה עיקר שריפת בית המקדש, אבל חז"ל קבעו אותו בט' כי אז התחיל השריפה, ונראה שיש פעמים 10 ימים חשובים לתשובה, 10 ימי תשובה שמתחילים בר"ה שהוא יום הדין, ונגמרים ביום כיפור שעיצומו של יום מכפר.

כמו כן יש את ימי האבל שחומרתם הם מר"ח אב עד סוף ט' באב, שהם גם מתחילים בפטירת אהרן בר"ח ונגמרים בעיצומו של יום י' שבו נשרף בית מקדשנו.

רק יש הבדל בין קבוצת הימים, בימי אב זה ימי אבל על החורבן שמתוך צער החורבן חוזרים בתשובה, ואילו בעשרת ימי תשובה חוזרים מתוך התעלות ודבקות במלכות ה', ומתוך שמחה של התנקות והטהרות לפני ה',

כידוע ראשי תיבות **תמוז** זה **זמני תשובה ממשמשים ובאים**, ושמותי לב שהפסוק שאומרים בצירוף שם ה' במוסף ראש חודש לחודש תמוז הוא הפסוק **"כל זה איננו שווה ליי"**. ובחודש **אב** הוא ר"ת **אלול בא**, והפסוק שאומרים עליו במוסף הוא **"הסכת ושמע ישראל היום"**. וחודש **אלול** זה ר"ת **"אני לודי ודודי ליי"**, והפסוק שאומרים עליו הוא, **וצדקה תהיה לנו כי** :

ובעצם יש כאן רמז לשלבים של תשובה והתקרבות להקב"ה בחודשים אלו. ובעצם התעוררתי בעניין בעקבות

וטהר לבנו - תשעה באב

זה מתאים הפסוק "וצדקה תהיה לנו כי" שיש לי כבר זכות עצמי בגלל ההתעלות שעשיתי בחודשים אלו, ובתשרי שמוקפים במצוות מיוחדות מתקיים הפסוק "ויראו אותה שרי פרעה", שהיופי של היהודי המתחזק יבקע אורו ויופיו גם אצל חבריו הקודמים הרשעים שיעריכו אותו על מעלתו האמיתית.

לימוד זכות על עם ישראל

צדיקים שהשפיעו על אנשי ממלכתם, יותר דורות של צדיקים שהיו אצל עשרת השבטים, זה נתן עוז ותעצומות לכל הדורות הבאים אפילו הרחוקים, ואפילו כשנפלו בדור החורבן בג' עבירות חמורות, עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, בכל זאת הצליחו לקום ולהמשיך את עם ישראל בתפארתו הרוחנית עד עצם היום הזה.

וממילא מובן מה עוצמת אדם שיש לו יחוס במשפחתו של דורות של צדיקים וגאוני עולם, כי זה יכול להשפיע עליו ועל זרעו אחריו להתחבר ביתר שאת וביתר עוז לשרשרת דורות הפאר של עם ישראל, ואוי לו אם ישחית במו ידיו כוח עצום וסגולי זה חלילה.

וכמו כן, אדם יש בו עליות וירידות, שיזכור שחלילה לו להישבר בגלל הירידות, ואני כותב זאת בבכי עם דמעות, כי הנפילות כואבות מאוד, עד שלפעמים נוח בנפילה ושוכחים שאנחנו מעמיקים את הנפילה ויקשה לנו לחזור ללמעלה, בכל זאת אין ספק שעד כמה שהיה לנו תקופות טובות של עליות, זה בוודאי יתן לנו כוח ותעצומות להתעלות חזרה ולשקם את עצמנו מהירידה, ולכן נחטוף כמה שיותר הזדמנויות להתחזק, ולא לזלזל חלילה בשום עליה גם אם בסופה חלילה תהיה נפילה, כי הכוח של העלייה נמצא תמיד לעזרך.

ואתחנן תפילת משה לא הלכה ריקם היא עוזרת בארץ ישראל שנצליח ללמוד בה תורה משה רבינו רצה להשיג יותר בתפילה מאשר בתשובה, בכדי שלא יהיה נזק לעם ישראל

ובכל זאת יתכן שהתפלל רבות בכדי שעל ידי התפילה אולי יוכל להיכנס לארץ ישראל בלי שיהיה מזה נזק לעם ישראל, ובכל זאת בורא עולם לאחר כל כך הרבה תפילות עצר אותו ואמר לו עד כאן, ואל תוסיף דבר אלי עוד בדבר הזה.

ואולי כל תפילות משה הועילו שבמשך כל הדורות עד ביאת משיח צדקנו, יהיו המון רב של יהודים יראי שמים, שבזכותם בורא עולם למרות שאין בית המקדש כ-2000 שנה בכל זאת בורא עולם לא ישפוך חמתו על עם ישראל להשמידם חלילה.

אלא תמיד יהיה זכות הרבים שתגן על כלל ישראל, וכל זה מכוח תפילות משה רבינו שביקש על זה העניין שלא יהיה מצב של השמדת עם ישראל כשאין אפשרות להחריב את בית המקדש וכאמור.

ואתחנן - ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום – בינתיים את בית מקדש נבנה בתוכנו

אבל עדיין במשך אלפי השנים מיליוני יהודים שהתפללו שנים על הגאולה ועל בניין בית המקדש שיבנה ולא זכו לראות את הגאולה, וייתכן שעל צער זה וכאב זה התייחס משה רבינו כאן בסיום העניין "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום".

שכאמור על כל יהודי יש ציווי "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" שבתוך כל יהודי יש בית מקדש פרטי – זוהר, ורמב"ן פרשת עקב י"א כ"ב, ואת זה כל יהודי יכול לבנות עוד לפני ביאת המשיח!!! וכמו שכתוב "וכן תעשו" - לדורות, ואת זה כל יהודי יכול לגרום שלא יחרב לעולם. וכל זה מכוח תפילות ותחינות משה - "ואתחנן", שבכוח תפילת

באמת, ואכן מי שצדיק הוא מקור קנאתו ופסגת שאיפתו ולהיפך עבירות ורשעים הם מיאוס בעיניו, אחרי תקופה הוא מתחבר לתורה ומצוות כי זה עיקר החשיבות שרואה בחייו, **ובאלול** הוא כבר צדיק שאינו רק מקנא ושואף להיות צדיק, אלא **אני לדודי ודודי לי**, שאני מצד עצמי כבר התעלתי שבזכות עצמי אני כבר קרוב לה' כבן אצל אב, ועל

שנים קודם חורבן הבית כבר גלו עשרת השבטים ע"י סנחריב מלך אשור, ולפי כמה שיטות בגמרא הם התערבו בגויים עד שכביכול אין להם זכר, אומנם עם ישראל תיקן זאת פעמים ובעוצמה חזקה ביותר.

כי הנה ממלכת יהודה שגלתה כמה שנים אחרי עשרת השבטים, הם הצליחו במשך 70 השנים בגלות בבל, עדיין להישאר כעם יהודי ולא להימחק חלילה, אבל שיא השיאים היה בעת חורבן בית שני בגלות הארוכה מנשוא, בכל זאת שארית ישראל מחזיקים באמונם וחלקם באופן מושלם וחלקם למחצה ולשליש ולרביע, כי בכל זאת הגלות הארוכה השפיעה לרעה, וכפי שמפורש בנביא שהגלות הארוכה גורמת לנפילה רוחנית.

ולכן אנחנו מתקנים את נפילתם של 10 השבטים, על כל פנים את רובם של עשרת השבטים, שהנה למרות הגלויות, עדיין נשארו מאוחדים כעם יהודי הדבק במשך רוב הדורות רוב רובו של עם ישראל בתורה ובכל מצוותיה, ועל ידי תיקוננו יכופר לעשרת השבטים שנבללו בין האומות.

וחשוב לציין שיש ללמוד מכאן עד כמה חשוב גרעין טוב של כמה דורות שזה יכול להשפיע המון לדורות הבאים, כי מחמת שממלכת יהודה היו בה כמה דורות של מלכים

כתב הספורנו שבחטא המרגלים נגזרה גזירה עם שבועה ולכן תשובה מתוך יראת העונש לא הספיקה אלא היו חייבים תשובה מאהבה, וזאת סיבת עונש קין ושואל ובני עלי שלא התכפר להם ולא התבטל להם הגזירה.

ובפרשת דברים כתבתי שיתכן שגם משה לא חזר בתשובה מאהבה על מי מריבה למרות שעל פי דברי **הספורנו** תשובה מאהבה מבטלת גזרה עם שבועה, כי משה הבין שטובת העניין ורצון ה' הוא שלא יכנס לארץ ישראל כי כידוע היה בזה תועלת לעם ישראל. **ואחד** מהתועלות מופיע במדרש מובא **באור החיים** בפרשת חוקת שאם היה משה נכנס לארץ היה בונה בעצמו את בית המקדש והיה זה רעה לישראל לפי שע"י חרבן הבית ניצולו ששפך חמתו על העצים והאבנים כמו שכתב **תוס'** על מזמור לאסף באו גויים נחלתך, ואילו בנאו משה לא היו שולטים אויבים עליו והיה שופך חמתו על ישראל.

כתוב בגמרא סוטה ט' שאם משה היה נכנס לארץ ובונה את בית המקדש הוא לא היה חרב לעולם, כי לא שלטו שונאיהם במעשי ידיהם, **והנה** משה רבינו לא נכנס לארץ לכן בית המקדש חרב בעוונותינו הרבים.

והנה במוצאי תשעה באב תשפ"א כאב לי מאוד שלא נבנה בית המקדש, ושהחורבן עדיין ממשיך למרות כל התפילות של קרוב ל-2000 שנות גלות שבו עם ישראל שפך דמעות בבכיות ותפילות ותחנונים, ועדיין לא נושענו לדאבון לבנו, **ונדמה** היה לי המצב כעין "**ואתחנן**" של משה רבינו, שלצערו משה לא זכה שתקבלנה תפילותיו ותחנוניו, **אבל** יש הבדל גדול!! כי למשה נגזר שלא יכנס, אבל לנו נגזר שניגאל מגלותנו, ושיבוא המשיח ויבנה בית המקדש ה-3.

וטהר לבנו - תשעה באב

משה יזכו עם ישראל לדביקות בה' שזה מקור החיים, והדביקות בה' זה הבית המקדש מעט שבתוכנו, שמחיה

אותנו לנצח גם ב 2000 שנות הגלות, ואת זה נבוכדנצר וטיטוס לא החרیب, ולא שלטו בו ידי שונאינו.

והיצר יודע את זה, לכן הוא משתולל דווקא עכשיו אחרי תשעה באב יותר מתמיד להחטיא אותנו חלילה, ולהחריב גם את המקדש הפרטי שלנו, לכן כולנו כולל אני נגיד לא גדול ליצר הרע, רשע!!! מספיק החרבת את בית המקדש, מספיק הצער שלא נבנה המקדש בימינו והשנה. וכל בכו על בית המקדש עוזר לנו לבנות את הבית המקדש הפרטי שלנו ולחזק אותו ולבנות אותו ולהעצים אותו. ובבין הזמנים נתחזק עוד יותר ונתקדש יותר, כך נבנה בית המקדש ולא נהיה שותפים ליצר הרע להחריב חלילה את בית מקדשנו, וכמה שקשה הדבר כך נזכה להתעלות יותר.

לכן חובה עלינו לקבוע עיתים לתורה בבין הזמנים, ולהקפיד על 3 תפילות במניין ובכוונה כראוי, כך נבנה ונתקדש!!! ובעזרת השם נזכה לראות בקרוב בגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו ובבניין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן.

משמת רבן יוחנן בן זכאי בטל זיו החוכמה – שבחוכמתו ידע שזה זמן שיש להיכנע לרומאים להצלת עולם התורה

המקדש ולטמאות את עם ישראל, אבל חוכמתו של רבן יוחנן בן זכאי עלתה והתגלתה כשמש בגבורתה שכל עולם התורה עד עצם היום הזה ניצל בזכותו, שנכנע וביקש מרומא הרשעה בזמן שהם על הגובה כביכול, בכל זאת ביקש וקיבל את יבנה וחכמיה, ובנס עצום לא סרבו לו למרות שהם מסמלים את הטומאה מול הקדושה, בכל זאת מלאך רע על כרחך אמר אמן, וזה גם בבחינת שפך כעסו על עצים ואבנים, ולא על עיקר מהות עם ישראל שזה עולם התורה, ויתכן שכל יהודי בירושלים שהיה אומר לרומאים שהוא שייך לישיבת יבנה היה נשלח לישיבה, כך רבן יוחנן לא ויתר על שום בחור ישיבה חלילה.

בלומדי עם תלמידי המצוינים בכיתה ח' בת"ת תורת אמת בני ברק, התעמקנו בביאור משנה אחרונה בפרק ט' בסוטה, ובדקנו בברטנורא אבל לצערנו הברטנורא לא כתב מהו? ותוס' יום טוב מביא שרש"י כתב לא ידעתי מהו, ואולי הכוונה שזיו זה כמו זיו החמה, שבזריחה יש אור שמש מחמת קרני השמש שמאירים עוד קודם שהשמש עולה, כמו כן רבן יוחנן בן זכאי, בזמנו לא ראו חוכמה בכניעתו לרומאים, והמורדים שבירושלים טענו שיש למסור נפש במלחמה נגד עשו הרשע כשבא להשמיד ולהרוג ולהחריב כל הקדוש לעם ישראל, וכמו בני יוחנן המכבים שנלחמו בעוצמה נגד היוונים שבאו לטמאות את בית

וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה', מדוע נקבע ט' באב ולא ח'?

המחריד של המרגלים זה שגרם לעם ישראל להתאבל מאוד על חטאם, והלוא למרות שהמרגלים נענשו ביום ח' אב בכל זאת עם ישראל חטא בליל ט', למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, ונראה שעונש המרגלים לא השפיע על עם ישראל לחזור בתשובה, וזה לכאורה סותר את דברי החתם סופר לכאורה?

כתב החתם סופר, שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שהוציאו את דיבת הארץ, ולכן עם ישראל התאבלו מאוד ככתוב בתורה, ולולי זאת טוען החתם סופר עם ישראל לא היה מתאבל מאוד, אלא רק מחמת שראו בעונשם המכוער של המרגלים שיצא לשונם עד טבורם, ובשולחן ערוך או"ח תקפ' כתוב שהמרגלים מתו ביו' אלול וזה יוצא בדיוק 40 יום מח' אב כך שנענשו בדיוק 40 יום כנגד 40 הימים שהלכו לרגל את הארץ.

ונראה לתרץ, שאכן למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, היצר בער ועם ישראל חטא בבכי חנים בליל ט' באב, ורק לאחר שחטאו בלילה והיצר בא על סיפוקו בכך שעם ישראל חטאו ונענשו למות במדבר ולא להיכנס לארץ ישראל רק לאחר 40 שנה ורק בניהם שהיו מתחת גיל 20 בעת החטא, רק אז התעוררו לחזור בתשובה מתוך הזעזוע מעוצמת העונש המחריד.

ולכאורה קשה מאוד דבריו הקדושים, שהרי בליל תשעה באב עם ישראל בכו בכי חנים כי האמינו למרגלים ולא רצו ללכת לארץ ישראל, ואיך יתכן הדבר, הרי החתם סופר טוען שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שבאו - יום ח' אב תכף אחרי שאמרו את הלשון הרע על ארץ ישראל, ועונשם

וכך דרכו של יצר עד עצם היום הזה, אדם בשיא תאוותו יודע עד כמה מחריד העונש, אבל האדם בשיא תאוותו ממשיך כשוטה ומתעלם מהעונש המחריד, ורק לאחר שעשה את העבירה הוא מתעורר בפחד אוי מה עשיתי איך חטאתי אוי לי ואוי לנפשי!! ממש כדברי הגמרא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

הקב"ה יעזרנו להתגבר על יצרנו הרע, והלוואי ולא נבוא לידי ניסיון באקראי וכל שכן שלא נביא חלילה את עצמינו בידיים לידי ניסיון ולידי עבירה ח"ו, ויהי רצון שנוכל להתגבר על יצרנו תמיד גם כאשר היצר בוער כאש, והלוואי ואכן תפילתנו תתקבל ונצליח באמת ובתמים תמיד להתגבר על יצרנו אמן ואמן.

איכה נדע את הדבר אשר לא דברו ה' – למה שוב "איכה"!!! – קינה יג' יד'

אליהם את כל אשר אצוני, והכוונה שעם ישראל יקשיבו לקול נביא שהוא צדיק מובהק וכדברי הרמב"ן שלא כל העושה אות ומופת מאמינים אותו שהוא נביא, אלא אדם שהיינו יודעים בו מתחילה שהוא ראוי לנבואה בחוכמתו ובמעשיו שנתעלה בהן על כל בני גילו והיה מהלך בדרכי הנבואה ובקדושתה ופרישותה, ואחר כך בא ועשה אות ומופת ואמר שהקל שלחו, מצוה לשמוע ממנו שנאמר אליו תשמעון, ולכן שמעו לאליהו הנביא בהר הכרמל כשהקריב קורבן מחוץ למשכן. וזה כוונת הפסוק שהנביא יהיה כמו משה רבינו **"כמוך"**, שאז לא יהיה ספקות ויקשיבו לו גם בהוראת שעה נגד ההלכה כפי שעשה אליהו בהר הכרמל.

אבל אם עם ישראל נכנסים לספקות ולא מרגישים בעצמם מי נביא צדיק מובהק שאש קודש מלוותו שנים רבות, אזי זה חורבן ועצבות, **"איכה"**, שאין את התחושה מי נביא כמו משה ומי רחוק מדרכו של משה, שעושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס.

המילה "איכה" היא מילה של צער כמודגש בהרחבה בקינות של תשעה באב, בקינה יג' יד', ואגב בקינה יד' כתוב שעם ישראל הצטערו והתאונו על שהוצרכו להחליף את המילה **אי כה לאיכה**, שהמילה **אי כה** משמשת בקשה איפה ההבטחות הטובות ובקשה שיתקיימו ההבטחות והטובות, אבל **איכה** עצרה משמעות זו.

ואם כן נשאלת השאלה מה מקום כאן למילה **"איכה"**, הרי כאן מדובר שיהודים רוצים לדעת את האמת האם הנביא אמת ולהקשיב לו כרצון ה', או שהוא נביא שקר ולא להקשיב לו כרצון ה' לא להקשיב לנביא שקר.

ונראה לתרץ ב2 דרכים, הדרך הראשונה, שעצם הדבר שיהודי יראי שמים ויראי חטא מבולבלים ולא יודעים מה האמת הנכונה לדרך מסוכנת ביותר זה חורבן גדול ועצום.

תירוץ שני נראה שבפסוק שלפני פניו כתוב (יח) **"נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר**

וטהר לבנו - תשעה באב

וחולפת ואינה שווה ואינה מתקרבת כלל להנאה של פנחס, ולכן כתוב מבקש שכר כפנחס, שהוא מבין שהשכר של צדיק זה הנאה אמיתית ושווה כי היא נצחית ומושלמת בזה ובבא לעולמי עולמים, וכפי שבלעם הרשע ביקש שתהיה אחריתו כמוהו.

אגב חשבתי שאומרים "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס", שלא כתוב מבקש שכר כזמרי ואולי שכר כזמרי וכפנחס, רק עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס, שמדובר לא ברשע תת רמה, אלא בעושה עבירה אבל גם הוא יודע שהשכר זה לא ההנאה מעבירה שהיא רגעית

והסתרתי פני מהם והיה לאכל, ומצאהו רעות רבות וצרות.

ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא

"הסתיר אסתיר פני ומצאהו רעות רבות וצרות", דהיינו יש הסתר אחד ויש הסתר יותר חזק שהוא הסתרה כפולה "הסתיר אסתיר", שייתכן שזה הריגות ורציחות של יהודים רבים כפי שראינו במהלך ההיסטוריה.

ומי שנמצא בשלב הראשון שזה הסתרה אחת, חייב להתחזק באמונה ובקיום המצוות וחינוך הילדים בבהירות למרות הקושי, ואז זה יכול לשמש זכות שייתכן ולא יצטרך להגיע לשלב השני של ההסתרה הכפול. **אבל** גם צדיק כזה לפעמים נתפס בעוון הדור, כי יש פעמים שיש הסתר פנים כפול מחמת עוונות הדור, **אמנם** גם אז עליו להתחזק ולהתפלל ולקוות לטוב, **ומצד** שני להתאמץ גם בלימוד התורה וקיום המצוות על אף הטשטוש והקושי הנורא והמחריד שמקוים לטוב, ואין.

ולמרות שלפעמים גם בריבוי התפילות והחיזוקים עדיין הוא לא רואה שיפור במצב, **ולפעמים** אפילו המצב מחמיר!! בכל זאת עליו להמשיך לקוות לטוב, ולהודות על הטוב שהיה בעבר.

ואכן על עצם התקווה ועל עצם האמונה בהשם יתברך גם במצב מחריד שכזה הוא יקבל שכר עצום, כי זה בעצם ניסיון קשה מאוד שניתן לו משמים ושחייבים לעמוד בו במסירות נפש ממש למרות הסתרת הפנים.

כתב החתם סופר, על הפסוק שבפרשה הקודמת "הנסתרות לה' אלוהינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה" שגם בזמנים שיש הסתר פנים כביכול שלא רואים ניסים גלויים, בכל אופן באמת כל רגע ורגע יש ניסים ונפלאות, רק שהם נסתרים מעינינו, ואין בעל הנס מכיר בניסו, וזה "הנסתרות לה' אלוהינו". **והוסיף שעדיין** יש נס נגלה שבנסי ניסים אנחנו קיימים לנצח ושומרים את כל מצוות השם, וזה "הנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת".

אבל יתכן שטמון כאן יותר מזה, שבורא עולם מגלה לנו שכשיש הסתר פנים אין זה סותר את החובה הגלויה שלנו, שעלינו להתחזק באמונה, וגם שיהיה ברור לנו למרות הכל שעלינו ועל בנינו החובה בלי שום ספק לקיים את כל דברי התורה, ושעלינו החובה לפעול בכל כוחנו להיות חלק מהנס של ממשיכי מסורת עם ישראל לנצח.

ולפי הקדמה זו, אפשר לבאר את הפסוקים שבפרשתנו, שישנם 2 מצבים, א. "והסתרתי פני והיה לאכל", שייתכן שזה רק נזקי ממון, או כדברי דוד המלך "בקרוב עלי מרעים לאכל את בשרי", שזו שנאה איומה ונוראה להשמיד את עם ישראל, אבל ייתכן שבינתיים הם מסתפקים בכך שהם גוזלים את כספם של היהודים. ב.

וחרה אפי בו ועזבתים והסתרתי פני מהם והיה לאכל ומצאהו רעות רבות וצרות

ואולי יש לנו דמיון לעבד כנעני לעניין זה, כי אנחנו לא משתחררים מהשעבוד שלנו לבורא עולם בשש או ביוכל אלא אנחנו משועבדים לבורא בקניין נצח כעבדים כנעניים מדורי דורות. **וגם** אם נניח שאין זכות להשתחרר, מדוע להחשיב זאת כאדם שאין לו תקנה?? וכי אכזבה זו היא סוף העולם??? יותר מ"והיית משוגע ממראה עיניך"??

וגם איזה שחרור שייך להשתחרר מבורא עולם?? וכי להשתחרר מעול תורה זה טוב?? ולהתנתק מבורא עולם הרי אין רע מזה!!!

ואולי אדרבה ר' יוחנן בכה, כי שמח שיש באמת תקווה, ואולי לכן כתוב "והיה" - לשון שמחה, כי אם ה' כשכועס עלינו חלילה הוא בעצמו מעניש אותנו בזעם ובחרון אף, אכן אין לנו תקווה, כי **עבד שרבו מחפש בעצמו** לצער ולחכאוב לו בעצמו ממש, זה סימן של שנאה תהומית חסר תקווה.

אבל אצלנו הדברים הפוכים, ה' כביכול לא מסוגל לצער אותנו בחרון אפו, וכדברי **בעלי התוספות** שזה מתוך חיבה, ולכן הוא נותן לאחרים לעשות זאת, אפי' יביא גוי אכזר מקצה העולם אבל לא הוא בעצמו, ממש כמו אבא רחום שלא מסוגל לראות את בנו מתייסר ולכן האב מסתתר כאילו לא רואה והוא כאילו לא יודע.

הגמרא חגיגה ה' מספרת שכאשר ר' יוחנן היה מגיע לפסוק זה היה בוכה, שהיה אומר: **עבד שאדון שלו ממציא לו רעות רבות ורעות כלום תקנה יש לו.**

והמפרשים שואלים מה מיוחד דווקא בפסוק זה, הרי גם בפסוקים הקודמים יש תיאורים קשים וגם קללות קשות הכתובות בפרשת כי תבוא, כגון מה שכתוב "ומחה השם", וכי בפסוקים אלו לא מתואר קושי מחריד וגזירות מחרידות ואיומות???

וראיתי כמה מפרשים עניין זה שכמו שעבד שרבו חבל בו יוצא בראשי אברים, כך גם עם ישראל כביכול היו אמורים לצאת לחירות מחובת עבודת ה', מאחר שניזוקו כביכול בראשי אברים - שזה היסורים והצרות והרעות!!

ועל זה בכה ר' יוחנן כי בורא עולם לא מכה אותנו בעצמו, אלא נותן לגוים להכות אותנו, **וגם** כשה' בעצמו מעניש אותנו אנחנו לא מייחסים זאת לה' שאז הוא אמור לשחרר אותנו, אלא אנחנו מייחסים זאת ליד המקרה והמזל הרע. **ולכן** זה דומה לעבד שנפצע בראשי אברים ולא מאשים את אדונו אלא את יד הטבע או את האחרים שאז אינו משתחרר, ועל זה בכה רבי יוחנן. **אבל** הסבר נפלא זה קצת קשה, שהרי אנו עבדים עבריים שאינם יוצאים בשן ורגל וראשי אברים כעבדים כנעניים??

ודווקא בגלל זה, בשיא ההסתרה נבין שה' אוהב אותנו ונותן לנו תקווה לשוב אליו, ועל זה בכה ר' יוחנן, בהתלהבות והתרגשות של שמחה, שה' בשיא זעמו וכעסו עדיין מראה לנו אהבתו ונותן לנו תקווה, "שובה ישראל עד ה' אלוהיך" ואמן.

וחשוב לדעת שה' אומר אין לי הנאה שאתם סובלים בצום, ובוודאי אם זה גורם לכם להיות עצבניים וחסרי סבלנות בוודאי שאין לי צורך בזה - אלא שתתעוררו לתשובה שלימה בין אדם לחברו ולהתקרב לה'

וטהר לבנו - וילך

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא — האם גדולי ישראל טועים בשעת גזירה? חיזוק באמונת צדיקים בזמן גלות

אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת."

דהיינו שגם וכאשר יהיה קללה מיוחדת ונדירה שבה ה' מסיר דעת חכמים אחר, ונסתרת רוח הקודש והנבואה מהם, כי נגזר בענוות הדור הסתר פנים נורא שגדולי ישראל יטעו בתשובתם, בכל זאת זה גזירת שמים, וחשבונות שמים, ועלינו בכל מצב לקיים את דברי התורה הגלויים והמפורשים **"ועשית כלל אשר יורד"**, וגם לזכור תמיד **"שמהרהר אחר רבו כמהרהר אחר מלכות שמים"**.

ועל אמונה כזו נקבל שכר גדול ועצום, **"כי רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו"**, שעצם זה שאדם מייחל לישועת ה', גם אם לא קיבל את מבוקשתו בכל זאת עצם האמונה והצפייה, זה מה שה' אוהב ושמח בזה מאוד.

ובאמת קטנים אנחנו להחליט מתי התקיים הפסוק **"משיב חכמים אחר ודעתם יסכל"**, כי מה שנראה לנו טעות של גדולי ישראל בחודש זה, בפרט שרבים משונאי הדת קופצים בלהט השנאה ומשמיצים בפה גס ובלעג על גדולי ישראל, ופתאום לאחר שחלף חודש או חודשיים, פתאום כל המלהגים והמקטרגים על דברי גדולי ישראל, פתאום הם עצמם נוהגים בדיוק כהוראת גדולי ישראל, מה שחשבו לפני חודש לטעות איומה ומחרידה. **ולא** חסרות דוגמאות (וגם לא צריך) שרק לאחר תקופה ראו לנכון גם שונאי הדת שהרבנים צדקו מעל ומעבר לכל דמיון, והם פועלים בדיוק כהוראתם של גדולי ישראל.

לכן שומר נפשו ירחק מרעה חולה זו, ולא יפתח פיו חלילה על גדולי ישראל, ולא ינסה להצדיק וק"ו לא לחשוב שטעו מחמת גזירה כי עכשיו מתקיים הקללה המיוחדת רח"ל, אלא להאמין בדברי חכמים בפשטות, ועל זה נקבל שכר גדול ועצום מאת ה', וכגודל הניסיון כך גודל השכר.

ואם תאמר שיש סובבים את הרבנים, והם משפיעים על דעת הרבנים, אומר לכם, שהיה גזיר רודף בצע שהיה משמשו של הנביא אלישע, וזה לא פגם חלילה בהנהגתו ובדעתו הצרופה של הנביא. **וגם** אצל הרב הראשון אברהם אבינו הגדול כתוב **"וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואהלים"** ומפורש **בהעמק דבר**: שבני אדם באו לשאול מאברהם אבינו עצה או בקשו שיתפלל או יתן דבר חכמה, והאנשים היו זקוקים ללוט כי הוא היה אמצעי בין אברם ובין הבאים לפניו להגיד להם דעת אברם, כמו גבאי ומתווך וכפי שמוכר בזמננו אצל הרבנים — **"אנשי החצר"**, ובשביל זה העניקו ללוט מתנות וכסף רב, **וגם זה נשמע מאוד מוכר ליודעי ולמבינים!!! שמחפשים להטיל רפש על גדולי ישראל בטענת "אנשי החצר" הם המחליטים וכו'.**

ולמרות זאת כמובן וברור שלא לא היה באברהם שום פגם בהוראות שלו חלילה, אלא תורתו והנהגתו הייתה נקיה ומושלמת, וממנו יצא עם ישראל המושלם, ואולי בכוונה ה' יצר את לוט שזה לא ישמש תירוץ בדורות הללו לזלזל בגדולי ישראל בגלל טענת טפשית של אנשי החצר הם הקובעים ושהכל כסף וכו' רח"ל שה' יצילנו מדעות הכוזבים, כי מותר לכל יהודי להתפרנס, ואברהם לא גירש את לוט בגלל שנהנה מהבאים להתקרב אצל אברהם, אלא רק בגלל המריבות בין רועי לוט עם רועי אברהם.

ואדרבא, הבחנתי בלשון העמק דבר על לוט שהיה איש החצר של אברהם, **"ובשביל זה העניקוהו. "וגם נתחכם יותר בזה האופן"**. והיינו דכתיב לעיל **"ולוט עמו"** שבמשמעו מקורב יותר מלשון אתו, **שלוט כאיש החצר מצד אחד נהנה מכספי הבאים עד כדי עשירות, אבל מצד שני כתוב שמכך התקרב מאוד לאברהם והחכים מאוד.**

כי עבודה כזו אינה עבודה פסולה, **וגם מתוך טובות ההנאה, אפשר להתקרב ולהתעלות מהצדיק מאוד, ועוד תתעלה דווקא בגלל היותך מתווך בין הבאים לבין הצדיק.**

כשיש גזירה ה' מסתיר פנים, עד כדי כך שכתוב בתורה שתאמר **"אל כי אין אלוקי בקרבי מצאני הרעות האלה"**, **והשאלה ממי הקב"ה יסתיר פניו** כביכול, וכי מהרשעים, הלוא גם ככה גם בלי עת גזירה לא מגיע להם הארת פנים?? ואם תאמר שהכוונה שיהיה הסתר פנים לצדיקים, האם בגלל הצרות הצדיקים יטענו אין אלוקי בקרבי?? אין מצב שצדיק בזמן הגזירות יחשוב לרגע שאין אלוקי בקרבי חלילה, אלא צדיק מאמין **"גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עמדי, שבתך ומשענתך המה ינחמוני"**, ואם כן על מי הולך הפסוקים הללו?

אלא יתכן שכוונת התורה, שנדע שבעת גזירה, צדיקי הדור שבמשך כל הדורות זוכים לנבואה או לרוח הקודש - גם להם, לגדולי וצדיקי הדור, בזמן גזירה יהיה הסתר פנים, נורא עד כדי כך שמחמת ההסתר פנים מהם, יתכן שההוראות של צדיקי הדור לא יהיו הוראות של רוח הקדש ונבואה, וכך יתכן שיטעו בהוראתם, ואנשים בכלל ישראל שיראו שגדולי ישראל כביכול טועים בהוראתם, יחלשו באמונה ותישבר אצלם האמונה בגדולי ישראל וממילא כל האמונה תתרופף בקרבם, ויגיעו למצב שיאמרו אין אלוקי בקרבי.

כי כשהבורא גוזר גזירה נוראה, יש מצבים שבהם כחלק מהגזירה האיומה, הקב"ה מסיר דעת חכמים אחר, כדוגמת מה שמובא **בגמרא בגיטין דף נו'**, שרבן יוחנן בן זכאי רצה להציל את אנשי ירושלים, אמר לו אספיינוט שבהמשך התמנה לקיסר, שיש מורדים בירושלים המשולים כנחש המגולגל סביב חבית דבש, ולכן אין ברירה ובאבן מוחצים את הנחש למרות שתתנפץ החבית וכל הדבש ישפך ויהרס, ורבי יוחנן יכל לענות תשובה הגיונית שאפשר לשלוף בצבת את הנחש ולהפרידו מהחבית, ולהרוג את הנחש בלי לפגוע ולהרוס את החבית, אבל כפי שאמר רב יוסף או י"א רבי עקיבא שעל זה נאמר **בישעיהו מד' כה' "משיב חכמים אחר ודעתם יסכל"**. **ולכן** הקיסר ניצח בוויכוח, והחריב את בית המקדש והרג גם את בני ירושלים שלא מרדו בו.

וזה גם מרומז במה שכתוב בקללות **שגם מכה שלא כתובה בספר התורה הזה** יתקללו עם ישראל, וכתוב במדרש שהכוונה **למיתת צדיקים**, דהיינו, שיתכן שהקללה העצומה היא שכל הדורות סמכנו על גדולי ומאורי הדור אפילו שהוא אומר **לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין כי תמיד הרבנים צודקים**, וחובה עליך לצית ככתוב **"ועשית ככל אשר יורד"**.

אבל זמן הגזירות יתכן שיתקיים הקללה שגדולי ישראל יהיו בהסתר פנים ולא ידעו את הדעה הנכונה להשיב תשובות נכונות להצלת הדור, וכדברי **המהרש"א שם שעון אנשי העיר הוא הגורם שהקב"ה משיב חכמים** גוי שלא יהיה להם דעת להשיב נכון.

וקללה זו אכן נגד מה שכתוב בתורה, שתמיד הרבנים תמיד צודקים, והרבנים לא טועים, והנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל, אבל יש מקרה נדיר מאוד ויוצא דופן, **קללה מיוחדת ונדירה** שלא יתקיים כלל זה, אלא הרבנים יטעו, וכך ימות לחלק מהיהודים האמונת חכמים וכביכול יהיה בהם מיתת צדיקים, שימות בקרבם כל האמונת חכמים.

אבל יהודי חייב לזכור, שמהרהר אחר רבו כמהרהר אחר מלכות שמים, שתמיד חייב אדם לשמוע ולהאמין בדברי רבו, (ואנחנו לא ברי השגה לדעת מתי מתקיים ההגדרה שבמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, כי גם ללכת עם כיפה ופיאות יש כאלו שיגידו זה חילול ה') ואדרבא **מצוות ועשית ככל אשר יורד, זה בעיקר בזמן שיש ניסיון באמונת חכמים**, וגם כשיש גזירה מיוחדת ונדירה שהרב יטעה, שזה חלק מגזירת שמים בעת הקללה המיוחדת, אדרבא עלינו לקיים למרות הניסיון את סיוס תיאור הגזירות הקשות בפרשת נצבים **"הנסתרת לה"**

וטהר לבנו - וילך

ואמר אי אלהימו צור חסיו בו, כשהיהודים יתיאשו מע"ז אז ה' יבוא ויגאל אותנו

ה' הטוב כי זה הטוב האמיתי, ככתוב ואני קרבת אלוקים לי טוב.

ואז יתגלה הקב"ה עלינו ויגאל אותנו מכל היצר הרע שעוֹטף אותנו כביכול בחיבה, לנוחות החיים כביכול!!!

בשורות טובות לכולנו, שבת שלום, שבת נקייה מחטאים זה שבת מתוקה ומיוחדת, נצלו אותה לטובה עם המשפחה שאותה אתם הכי אוהבים, והפעם תשקיעו עוד קצת עבורם, ופתאום תופתעו לטובה, הם יחזירו לכם אהבה הכי מתוקה, אהבה משפחתית.

הנסתרות לה' אלוקינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה

אבל גם היום בזמנינו מלבד הניסים הנסתרים יש גם ניסים גלויים, כי עד היום ועד עולם יש ויהיו יהודים החיים בדרך התורה והמצוות, וזאת למרות כל הצרות והגלויות, ולמרות שבכל דור ודור עמדו ועומדים עלינו לכולותינו ברוחניות ובגשמיות, בכל זאת בניסי ניסים אנחנו קיימים לנצח ושומרים את כל מצוות השם. **וזוה** נס עצום ונפלא ביותר. ואולי זו כוונת סיום הפסוק **"והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"**, שלמרות שנהיה בגלויות בין העמים כפי שכתוב בפסוקים הקודמים, עדיין לנצח נישאר באמונה ונקיים את כל המצוות כראוי.

והנגלות לנו ולבנינו עד עולם - הניסים הגלויים – גם בזמן הגלות בפרט בזמננו!

ואכן ניסים שכאלו - ניסים ברוחניות אנחנו חייבים כל הזמן, כי ניסים כאלו בודאי אינם מורידים מהזכויות.

כמאמר הגמרא סוכה נ"ב **בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ולולי הקב"ה עוזרו אין יכול לו**, וכתוב כאן מפורש שבלי ניסים חד משמעי - אי אפשר להצליח.

כי במלחמת היצר חייבים ניסים כל הזמן, ועל כל מעלה ועליה רוחנית יש להודות לקב"ה על שמציל אותנו מהיצר הרע ונותן לנו להתעלות ברוחניות.

עיונים תוך כדי קריאת איכה והקינות - 36 פעמים כתוב איכה

שיש בהם **לאו וברת** ובשוגג חטאת, ולפי"ז צ"ע שאכן יש יותר מ-36 כריתות כי רובם מעריות ומדוע לא הכל נמנו?

ואולי כנגד 36 פעמים שיש במגילת איכה, יש אור 36 נרות חנוכה, שהתחיל להאיר את החושך מתוך גלות יוון, וכך בכל 2000 שנות הגלות הוא מאיר לנו את החושך ומדליק בנו תקווה לניסים גדולים ולגאולה השלימה בקרוב.

עצמות האבות? אין כרגע את הקינות עם הפירוש וכמדומני מדובר בקינה י'

ואולי הלשון עצמות הוא בכדי לעורר רחמים שכבר יקומו האבות מקברם לאחר אלפי שנים שהם קבורים באדמה, והם מצפים זמן כה רב לקיום הברית והשבועה לגאולה.

טומאתה בשוליה ט' – כל יהודי צריך לבכות על חורבן עצמו

עיר: **ובעצם** המשל של דם הנידה שניכר בשולי בגדיה, יתכן והכוונה בריבוי לכלוך הדם שטינף בסופו של דבר את שולי הבגד, שזה משקף את ריבוי עבירות ואת חוסר אכפתיות לנקות ולהתחדש מחדש בניקיון, או מתוך יאוש או שכבר נראה לו כהיתר רח"ל..

אבל למה שולי הבגד??

כתב רש"י שהיהודים לפני בא הגאולה יגידו שהעבודה זרה שעבדו לא עוזרת להם,

ונשאלת השאלה וכי בימינו לפני הגאולה שייך בכלל המושג עבודה זרה אצל היהודים? וכן בקריאת שמע שמוזכר איסור ללכת לעבוד ע"ז, וכי שייך זה בימינו עד כדי כך שצריך כל כך הרבה הזהרות חריפות??

ואולי בימינו הע"ז היא הטכנולוגיה של המחשבים והסמרטפונים וכו' שיהודים יראו שקידמה זו כביכול רק דרדרה מצבם הרוחני והנפשי המשפחתי והכלכלי, ויתיאשו מהידבקותם לע"ז של ימינו וישתוקקו לקרבת

כתב החתם סופר, שגם בזמנים שיש הסתר פנים כביכול שלא רואים ניסים גלויים בכל אופן באמת כל רגע ורגע יש ניסים ונפלאות, רק שהם נסתרים מעינינו, ואין בעל הנס מכיר בניסו, כמו שכתוב **"לעושה נפלאות גדולות לבדו"** שרק בורא עולם יודע מהנס.

וזוה **"הנסתרות לה' אלוקינו"**, שלמרות שפסוק זה נכתב לאחר הפסוקים המתארים את כל הצרות שיהיו לעם ישראל, בכל זאת בורא עולם מבטיח שגם במצב הקשה הנורא הזה ובגלויות הוא עדיין אתנו, ועושה ויעשה לנו ניסים ונפלאות נסתרים.

בפרשת אמור כתבתי שבתפילת **"מודים"** אומרים **"על ניסוך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך ערב ובוקר וצהריים"**, והרי ניסים מפחיתים מהזכויות, ואם כן אולי לפחות גם נזכיר בתפילה את הנקודה הזאת - שהלואי ולא נדקק לניסים שמפחיתים מהזכויות??

וכתבתי לתרץ, שהניסים המוזכרים במודים זה לא (רק) ניסים בגשמיות, אלא הכוונה לניסים ברוחניות, שאנחנו מודים לבורא עולם על שאנחנו מצליחים להתגבר על היצר הרע הבא להפיל אותנו כל הזמן, ערב ובוקר וצהריים.

איכה = 36 כנגד 36 כריתות המפורשות בתורה - **סנהדרין קד'** ע"פ **משנה תחילת כריתות** שיש 36 כריתות מפורשים, ובספר **באר שבע** בכריתות מקשה שיש עוד 11 עריות שחלקם מפורשים?

ומתרג' ע"פ הגמרא שרק **הכללי נספר ולא הפרטים**, כמו שם שבת ושם ע"ז ואשה ובתה, **ולכאורה מה שעורר אותי** שהרי **הר"ם** כתב שיש 43 חטאת יחיד **שרובם בעריות**,

למה בקינה מכונים האבות בקבריהם **עצמות**, הרי רב כהנא ראה את שרה מוציאה כביכול כינים לאברהם אבינו ממש כאילו חיים??

כתב רש"י: **טומאתה בשוליה** - לשון גנאי הוא, שדם נדוטה ניכר בשולי בגדיה, כלומר חטאותיה גלויין, הרבה עשאתן בגלוי. **לא זכרה אחריתה** - כשהיו חוטאין לא נתנו לב מה תהיה אחריתם, לפיכך **ותרד פלאים** ירידתם נפלאות פלאים הרבה שהכל פלאים שאירע לה מה שלא אירע לכל

וטהר לבנו - תשעה באב

ולא זכרה אחריתה לא מבינים את עוצמת החסר שיש לנו, שעצם הדבר שאין לנו בית המקדש זה גורם לנו לרדת פלאים, וכמו כן שגדולי ישראל של דורנו מוטעים יותר מעם הארץ שאבדו חוכמתם, וכל זה מחמת חורבן בית המקדש והגלות.

ובעצם יתכן שבזה מאשים הנביא את האויבים שהחריבו את בית המקדש ולא השאירו אותו שלם, כפי שראיתי שיש שגויים שטענו נגד טיטוס למה שרפת את בית שני ולא השארת אותו והוא שיקר שזה היה בטעות, אבל מטרתו הייתה שבגלות לא נשאב כוח קדושה וחוכמה מעצם בניין בית המקדש שקיים.

שתם תפילתי

ואולי תלוי בזמן, דהיינו שבאותו זמן ה' לא שמע, אבל כביכול כל התפילות הצטברו ליד שערי שמים, וברגע ששערי שמים נפתחו אזי כל התפילות נכנסו בבת אחת פנימה וכביכול בבת אחת ה' שומע כמויות של תפילות ותחנונים וזה בוודאי משפי שפע של ברכה וטוב במידה רבה ביותר.

וכך כתבתי על כל תחנוני משה שאכן לא הועילו למשה, אבל ברגע שנפתחו שערי שמים כל תפילות משה נכנסו פנימה ומשפיעים טוב לעם ישראל עד עצם היום הזה. כי תפילה לא הולכת ריקם היא תנוצל מיד או לאחר זמן אבל בוודאי תשפיע טוב אמן.

ועיין מה שכתבתי במאמר 40 שנה אקוט בדור, סיבה נוספת למה ה' לא שמע את התפילה והתשובה של דור המרגלים.

מגילת איכה – אני הגבר

כי אם זה מחבר אחר היה מוסיף זאת בפרק ד' בסוף הג' פרקים של ירמיהו המתחילים ב"איכה".

ובכל זאת ירימיהו לא פתח את הקינה החדשה באיכה, למרות שהוא חיבר את כולם, ולכאורה היה עליו לחדש 3 כנגד 3 השרופים שיהיו לא רק על פי סדר האי"ב אלא גם באותו סגנון שמתחיל באיכה, שיש לה משמעות מדברי משה רבינו "איכה אשא לבדי טורחכם משאכם וריבכם", כי יש כאן מסר עצום.

והמסר הוא: **אני הגבר!!! כן כמו התרגול** שלאחר החושך קם מוקדם וצעק בקריאה קולנית יש אור ולא חושך, כך אני ירמיהו, למרות שאתה מלך יהויקים שרפת לי את המגילה, בכל זאת לא התייאשתי מאובדנה, אלא שחזרתי אותה, ולא רק ששחזרתי אותה, אלא גם הכפלתי אותה ויותר, כי מחמת הרצון לגבור על החושך הצלחתי להאיר יותר מפי שניים ממה שהיה בחושך.

ובעצם ירמיהו **מלמדנו להיות גבר**, לא להישר מהנפילה ומהחורבן, אלא לשחזר את ההצלחה חזרה, ולא רק לבנות את ההריסות, אלא גם שנצליח להכפיל את העוצמה ויותר מכפול, שנצליח לעלות הרבה יותר למעלה ממקודם.

בן דינין – קינה ו' – מה קורה לאדם שמקפיד יותר מידי על חבריו ותובע אותם לדין, מרוב צדק נהפכים מרוב לרועץ אכזרי

וכתב רש"י: ביום עמדך מנגד - שלא באת לעזור לו. **גם אתה כאחד מהם** - נחשב כאילו אתה מן הבאים עליהם:

והנה הנביא מתחיל מפשע שנראה לנו מזערי לעומת הפשעים הגדולים של אדום שהחריבו את בית המקדש השני ורצחו רבבות ומיליוני יהודים במשך דורי דורות, והגלו את ישראל מארץ ישראל לגלות קשה ואכזרית, אבל בכל זאת הנביא מתחיל בפשע הקטן כביכול שבתקופת בית ראשון אדום לא עזרו לעם ישראל, והנביא מחשיב זאת

העמק דבר דברים כח נט' כתב: טומאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים אין מנחם לה, ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב. פירוש טומאתה היינו **עונשה בשוליה באחרית הימים**: ע"כ לא זכרה אחריתה - **תכלית המכות להבין על מה באו עוד**, ותרד פלאים היינו **חרבן בהמ"ק** שהיה 2 פלאים – שנחרב פעמיים. עוד יותר מזה ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב. פי' כדאיתא **בסוכה נג'** על הפסוק **"כי הגדיל לעשות" ובת"ח יותר מכולם שהמה מוטעים יותר מעם הארץ**, וזהו פי' מקרא בקינות **"ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב" שת"ח איבדו חכמתם** - וביחד 3 פלאות:

ולפ"ז נראה, שבסוף ימי הגלות דהיינו ימינו, עם ישראל חוטאים ונטמאים, וזה הכוונה בשוליה שזה סוף הבגד,

מצד אחד כתוב **"גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי"** ששערי השמים ננעלו והתפילות לא התקבלו, ומצד שני כתוב **"קולי שמעת אל תעלם אוזנך לרווחתי לשעויותי"**, והכוונה שמעת בעבר לכן אבקש שגם עכשיו תשמע, והאם בסוף אכן ה' לא שמע??

ובעצם מצאנו לשון כזה **בפרשת דברים** אחרי חטא המרגלים שכתוב (מה) **"ותשבו ותבכו לפני ה' ולא שמע ה' בקולכם ולא האזין אליכם"**.

אבל קשה שהרי בתפילה לפי נוסח ספרד אומרים כי אתה שומע תפילת כל פה עמך ישראל ברחמים?

כתב רש"י **"איכה ישבה בדד"** - ירמיהו כתב ספר קינות, היא המגלה אשר שרף יהויקים על האח אשר על האש, והיו בה שלש פעמים קינות לפי סדר האי"ב, שהם פרק א' **"איכה ישבה"**, ופרק ב' **"איכה יעיב"**, ופרק ד' **"איכה יועם"**, שוב הוסיף עליו את פרק ג' **"אני הגבר" שיש בו שלוש פעמים קינה ע"פ האי"ב, שנאמר (ירמיה לו) "ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה"**, 3 כנגד 3.

וראיתי בשפתי חכמים, שכוונת רש"י להוכיח מספר ירמיהו, שלא תאמר שהפרק **"אני הגבר"** לא ירמיהו כתבה אלא נביא אחר, לכן הוכיח רש"י שכתוב בירמיהו שלמרות שהמלך יהויקים שרף לו את מגילת איכה, בכל זאת ירמיהו כתב מחדש את המגילה ועוד הוסיף והכפיל ממה שהיה קודם.

ונראה להוסיף, שלמרות שירמיהו כתב את כל מגילת איכה, בכל זאת שינה וכתב את פרק ד' שהוסיף בהתחלה שונה לא במילה **"איכה"** כקודמים שנשרפו, וגם הכניס אותם דווקא באמצע הקינות הראשונות, דהיינו שעוד לפני שסיים את כל ה3 פרקים של ה"איכה" שהיו קודם, הוא הכניס את החדש בפרק ג' ואילו את השלישי הישן הוסיף אחריו בפרק ד', כי רצה להוכיח שהוא אכן כתב את הכל,

כתב רש"י והיה עקב תשמעון - אם המצות קלות שאדם **דש בעקביו תשמעון** ושמר ה' אלקיך לך את הברית וגו' - ישמור לך הבטחתו. **נפילה גדולה מתחילה מנפילה קטנה**, שאדם מזלזל שהיא כביכול לא ממש נחשבת לנפילה.

ואכן בלומדי עם תלמידי המצוינים בת"ת תורת אמת ב"ב **בנביא עובדיה א' מפסוק י' – יז "מחמס אחיך יעקב תכסך בושא ונכרת לעולם: ביום עמדך מנגד ביום שבות זרים חילו ונכרים באו שערינו, ועל ירושלם ידו גורל גם אתה כאחד מהם"**:

וטהר לבנו - תשעה באב

ובפשטות בכדי לדון עם אנשים בידי תורה פעמים רבות בלי סוף צריך להיות ת"ח עצום, כי כך יודע איך לנצח ובגלל הניצחונות יש לו חשק ותאוה לתבוע ולהמשיך לתבוע לדין תורה, ואכן מצאתי בספרי שופטים כא' "משבא רבי אלעזר בן דינאי ותחינא בן פרישה היה נקרא חזרו לקרותם בן הרצחנים", שתחילה היה רבי ובסוף הפך לרוצח המונים!!

ובתשעה באב מצאתי בקינות בפיוט ו' "שבת סרו מני" כותב "צעק עמי בימי בן דינאי" וראיתי בפירושי הראשונים "אוצר הראשונים" שהכוונה לאלעזר בן דינאי, וביסופון כתב עליו יוסף בן מתתיהו שאלעזר בן דינאי היה "שודד ששכן בהרים זה שנים רבות" ובהמשך כתב "חבורת הליסטים ומחררי המרי" של אלעזר בן דינאי התנפלה על שכניהם השומרונים במחוז עקרבית והרגו בהם בלי לחוס על זקן וטף, והעלו את כפריהם באש, והוא היה ממנהיגי הקנאים במרד נגד הרומאים.

בקיצור הוא היה רבי תחילתו והיות ונהנה לצער אנשים אפילו ברשות התורה כביכול נבל ברשות התורה, נגרר והידרדר למריבות שבעליל נגד התורה, ובסוף הידרדר לשוד ורצח המונים, ובסוף היה ממנהיגי המרד שנלחם נגד הרומאים אבל גם נגד דעת תורה צרופה של רבן יוחנן בן זכאי שסבר שצריך להיכנע ולא למרוד נגד הרומאים,

ובגלל המורדים הרומאים החריבו את בית המקדש והרגו יהודים בלי סוף, וכידוע בסיפור עם המשל של חבית הדבש והנחש על פיה שהקיסר טען שמרסקים את החבית יחד עם הדבש, ולכן החריב את בית המקדש ורצח את יושבי ירושלים בגלל המורדים שלא נשמעו לדעת תורה.

גלתה אין ומרב עבודה, היא יושבה בגוים לא מצאה מנוח

בקיום המצוות, ובקושי היה להם מצוות, ולכן הם כשלו ונפלו ועבדו עבודה זרה והרבו רשע, וגם בגלות לא נחו מהעבירות שבידם, כי לא למדו תורה כראוי בבבל והתחתנו עם נוכריות, ועדיין צ"ע אם נפרש את רש"י כפשוטו??

ואולי לימוד זכות יש כאן על עם ישראל, שבגלל קושי המצור בעת חורבן בית ראשון שהיה קרוב לשלוש שנים, אזי העוני וקושי העבודה להשיג פירור של אוכל, גרם לאטימות המוח, כפי ששמענו סיפורים בשואה האיומה שבמחנות ישנם יהודים שאבדו צלם אנוש מרוב הצרות האיומות, והתנהגו באכזריות אפילו לילדם, שגנבו את מנת האוכל של בנם רח"ל, וממשיך ירמיהו ואומר שגם בשבי בגלות בבל היהודים לא חזרו בתשובה כי הלחץ וחוסר המנוחה לא איפשר להם לשקוע בלימוד התורה הנחוץ ביותר להתעלות רוחנית.

אין מנחם לי

ואכן אכזבה איומה לעם ישראל שאין לו מנחמים, ולכן יש בנביא ישעיהו טענות קשות נגד עם מואב וישמעאל, ועוד עמים מסביב כולל אדום שבמקום לעזור בכל מיני דרכים התחמקו או שהתעללו או ששמחו, וכל אותם עמים נענשו על חוסר איכפתיותם לבוא לעזרת ישראל שלא היו אכזריים בשיא הצלחתם, ומזה נלמד שכ"ש יהודי חייב לעזור ליהודי כשהוא בצרה ואסור להתעלם ח"ו.

נחלתנו נהפכה לזרים, בתינו לנוכרים ובהמשך ממינו בכסף שתינו

נחלתנו, ועל בית המקדש ביתנו, שהפכו את ירושלים לעיר של עבודה זרה והעמידו קודם צלם בהיכל.

וכל זה כי אנחנו כיתומים שאין להם אב, שאז קל יותר לרשעים לנשל יתומים מביתם ונחלתם כי אין אב שיעצור

לפשע חמור כאילו הם נטלו חלק בחורבן בית ראשון למרות ודווקא בגלל שעמדו מן הצד ולא עזרו!!

ושלב שני בפשעיהם – עלייה בדרגת פשעם הוא, שבחורבן בית ראשון אדום שמחו לאיד – לצרתם של ישראל ככתוב "ואל תרא ביום אחיך ביום נכרו ואל תשמח לבני יהודה ביום אבדם ואל תגדל פיך ביום צרה", והשלב הנורא הגדול יותר הוא "אל תבוא בשער עמי ביום אידם אל תרא גם אתה ברעתו ביום אידו ואל תשלחנה בחילו ביום אידו" שהכוונה לחורבן בית שני ורציחת היהודים על ידי הרומאים על פי המצוות דוד, והשלב האחרון כביכול זה התעללות בשרידי הפליטה בכל תקופת גלות אדום, ככתוב "ואל תעמד על הפרק להכרית את פליטיו ואל תסגר שרידיו ביום צרה".

ויתכן שהנביא מלמד אותנו שאדום התחילו בפשעים קלים כביכול – עמידה מהצד, אבל משם הם הידרדרו לפשעים מחרידים, כי פשע קטן גורר למדרון, כמו שכתבתי על הידרדרות פרעה שהיה צדיק בתחילתו ושלוש חודשים פרש ממלכות מצרים כי לא רצה לצער את עם ישראל ובסוף הרשיע יותר מהרשעים שדרשו ממנו לצער את עם ישראל.

וכן מצאנו במשנה סוטה פרק ט' ט' משבא אלעזר בן דינאי, ותחינה (יש גרסה תחילה) בן פרישה היה נקרא, חזרו לקרותו בן הרצחן. ומבאר היבין שבהתחלה היה מטריד אנשים בידי תורה בלי סוף על כל דבר קל ולכן כונה "בן דינאי", ולאחר מכן הידרדר יותר והיה רב עם אנשים גם נגד התורה ולכן כונה "בן פרישה" שצריך לפרוש ולהתרחק ממנו, ובסוף הידרדר לרצח "בן הרצחן", והוא התפרסם לרצח מפורסם מאוד כמופיע בכתובות כז'.

בהסבר הפסוק, כתב רש"י: שגלתה יהודה מחמת עוני. ומרוב עבודה - שהכבירו עליה כשדים.

ולא זכיתי להבין כוונתו הקדושה של רש"י, וכי עם ישראל גלו כי היו עניים ובלי עבודה?? הרי הם גלו בגלל שחטאו בשלוש העבירות החמורות, ולא בגלל עוני כמו פליטים שמחפשים עבודה במדינות אירופה??

אומנם לפירוש התרגום יונתן מובן הדבר, שכתב שגלתה יהודה בגלל שעינו עניים יתומים ואלמנות, ועל שיהודים בירושלים שיעבדו את אחיהם היהודים ולא קיימו מצוות שחרור עבדים, לכן נגזר עליהם ללכת לגלות ולהיות עבדים של הגוים.

ואולי אפשר שירמיהו הוכיח את עם ישראל בלשון מכובדת, וכוונתו בעוני לעוני רוחני, שהיהודים זלזלו

בנביא ישעיהו מספר פעמים מופיע על מפלת האומות, וכתוב שאומות אחרים לא יבכו עליהם ולא יעזרו להם, כי בעת גדלות אותה אומה הם היו אכזריים על האומות האחרים ולכן שמחים כולם במפלתם, אבל עם ישראל לא היה אכזרי גם בשיא כוחו, ומי שקיבל עליו 7 מצוות נשאר לגור בישראל, או שברח ולא נהרג, ואפילו משה פנה בעדינות למלך סיוון וביקש ממנו רשות לעבור דרך ארצו למרות שה' נתן את סיוון בידו.

ולא מובן מדוע מתחילים את הקינות דווקא בקללה של אובדן הנחלה והבית?? הרי יתומים היינו קשה יותר, ולמה מיד אחרי זה עוברים ששילמנו לאויבים על המים ששייכים לנו? **ויתכן** שהכוונה שבוכים על ארץ ישראל –

וטהר לבנו - תשעה באב

ניסוך המים. וכן כל העונשים המפורטים זה מידה כנגד מידה, בכדי לחזור בתשובה שנבין מה שכתוב בהתחלה שכל הצרות בגלל שה' עזב אותנו ולא מקרה הוא.

ומבקשים בסוף הקינה שה' ירחם עלינו שאין לנו מנוחה ונחלה ויחזור אלינו כי כבר נענשו רבות על כל מה שחטאנו, וחדש ימינו כקדם אמן.

בקינה י' הויכוח בין 10 השבטים למלכות יהודה שומרון נגד אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

כתוב חד יותר **"ויקח אבני המקום"** למה כתוב **"מאבני המקום"** הרי יש מקום לטעות שהכוונה שלקח רק אבן אחת? **ואולי** נתרץ הכל, שתחילה יעקב אבינו חיפש רק אבן אחת נוחה מתוך אבני המקום, ואז ראה נס שפתאום התקבצו לו 12 אבנים, ומזה למד יעקב אבינו שזה בא לרמז לו על 12 שבטים שעתידים לצאת ממנו, ולכן כתוב בדווקא **"ויקח מאבני המקום"**, לרמז שמצד אחד רצה לקחת רק אבן אחת אבל בסוף בגלל הנס שהתקבצו 12 אבנים לכן לקח 12 אבנים, ובעצם יעקב לא לקח אלא שהתאספו לו בנס 12 האבנים.

אבל כאשר יעקב ראה שהאבנים התקוטטו על מי יניח צדיק ראשו **הבין שיהיה מחלוקת בעם ישראל מי יהיה בראש**, ואכן נחלקה מלכות ישראל ל2 ממלכות, ויעקב אבינו רצה לדעת שלמרות שיש 12 שבטים בכל זאת **שכל השבטים יתאחו לאחד במלכות בית דוד באחרית הימים**.

לכן ביקש כסימן לפני השינה שכל האבנים יתאחו לאבן אחת, כי היות וראה נס שהתקבצו לו בדיוק 12 אבנים לרמז על 12 השבטים, מכך הבין יעקב שנס זה קיבל כי זה מקום שהתפללו אבותיו ומיוחד בקדושה ויש בו ניסים, ולכן גם סמך שיהיה נס נוסף בזכות מקום שהתפללו אבותיו שגם יתאחו האבנים לאחד, בפרט שראה נס נוסף שהאבנים מתקוטטות על מי יניח צדיק ראשו, שמזה הבין שיש כמה ניסים בקשר לאבנים המרמזים על 12 השבטים ועל המחלוקת בעם ישראל, ולכן רצה לראות את הנס שיתאחו ויתאחדו כולם לאחד באחרית הימים.

ואכן יתכן שבאמת הנס שהתקבצו 12 האבנים זה בעיקר בגלל שמקום מקודש ביותר כי הוא מקום בית המקדש, ומפני שכבוד ה' התגלה עליו התאחו האבנים.

והאבנים התאחו לאחד במקום לברוח, ככתוב הים ראה וינוס, וגם הם התאחו רק לאחר שיעקב אבינו נרדם ולא קודם, כי זה בא לרמז שבגלות יהיה מחלוקת אבל כאשר יתגלה כבוד ה' בעולם בימות המשיח עם ישראל יתאחו עם ישראל לאחד כמו שבט אחד בלי הבדלים.

וכפי שכתוב **בהושע פרק ב' ב' "ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד, ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל: אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רוחמה"**.

וכדברי המצודת דוד שבני 10 השבטים בזמן הגאולה ירגישו שווים לבני יהודה ובנימין, שהפער בין עשרת השבטים שנטמעו אלפי שנים בין הגויים לאונסם ימחק, ויתאחו לרמה שווה לבני יהודה ובנימין, למרות שבני יהודה ובנימין שמרו כל אלפי שנות הגלות על יהדותם והתמידו בתורה ובמצוות עד ביאת המשיח למרות הגלות.

ומדוע 10 השבטים שהיו מנותקים מיהדות אלפי שנים ישתוו לבני יהודה שלא התנתקו מעולם מהיהדות?

ואילו מלכות יהודה גלו שנים רבות מאוחר יותר ולמקומות קרובים ובזמן קצר חזרו שוב לארץ ישראל, ועד היום למרות כל אורך הגלות מלכות יהודה לא נטמעו בין הגויים אלא הם ניכרים וידועים כיהודים לעומת עשרת השבטים שכביכול נעלמו בין הגויים.

וממלכת יהודה טוענת ש10 השבטים גלו פעם אחת וכביכול תם סבלם כי נטמעו בין הגויים, ואילו ממלכת יהודה גלו כמה פעמים וסובלים כל אלפי שנות גלות בכל מיני צרות וגזירות רעות כי הם ניכרים בגויים כיהודים, והגויים נהנים תמיד להציקם בכל מקומות וזמני גלותם.

בעדם לעומת היתומים הקטנים והחלשים, כך כביכול ה' הסתיר פניו מאתנו לכן היה כוח לגויים לכבוש את ארץ ישראל ולטמאות את בית המקדש ולהחריבו.

וה' עזב אותנו כי חטאנו לו, והקב"ה העניש אותנו מידה כנגד מידה בכדי שנתבונן שכל הצרות כי ה' עזב אותנו, כמו ששילמו לשונאים על מים השייכים ליהודים בגלל ביטול

נקדים שהנה במדרש רבה סח' א' כתוב, שר' יהודה אמר, 12 אבנים נטל יעקב ואמר הקב"ה גזר שיהיו 12 שבטים לעם ישראל, אם יתאחו 12 האבנים לאחת יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים צדיקים בלי פסול.

ואיך כל האבנים התאחו לאחד? התשובה לכאורה ככתוב במדרש תנחומא יצא א' א' א"ר אבהו בשם ר"ש בן לקיש כיון שראו האבנים שהיו תחת מראשותיו של יעקב, את כבודו של הקב"ה שהתגלה ליעקב בשנתו, ככתוב **"והנה ה' ניצב עליו", נמחו כלם ונעשו אבן אחת, ומדייק זאת המדרש מכך שלפני שישן כתוב **ויקח מאבני המקום אבנים הרבה** אבל כשהתעורר כתוב **ויקח את האבן - אבן אחת**.**

אבל אם האבנים התאחו לאחד מפני שה' ניצב עליו כדברי ריש לקיש **במדרש תנחומא**, אם כן קשה מאוד, שהרי יעקב אבינו כאשר התעורר משנתו אמר **"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי"**: וכתב רש"י **"ואנכי לא ידעתי"** - שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **והרשב"ם** כתב שיעקב חשב שזה מקום חול.

ובספורנו כתב שאכן יש ה' במקום הזה. הכוונה שאין ספק שזה המקום מוכן לנבואה מאחר שראיתי בו מראה כזאת בלי שהתכוונתי לנבואה, ואנכי לא ידעתי. ויש מקומות מסוגלים לנבואה מחמת קדושתם כדוגמת אווירא דארץ ישראל מחכימא, וטען יעקב שאלו ידעתי הייתי מכין עצמי לנבואה ולא כן עשיתי.

ואם יעקב אבינו לא ידע שהמקום הוא מקום קדוש, ולא ידע שה' יתגלה עליו במקום הזה, אם כן מה פתאום חשב שכל האבנים יתאחו לאבן אחת? הרי רק בגלל שה' התגלה מעליו לכן התאחו האבנים?

ובעצם קשה, שהרי יעקב אבינו רצה לחזור מחרן להר המוריה ולהתפלל במקום שהתפללו אבותיו, וכדברי רש"י שמיד במחשבתו זו קפצה לו הדרך והגיע להר המוריה, אם כן יעקב אבינו ידע שהגיע למקום קדוש כי זה מקום שהתפללו בו אבותיו, ואם ידע שזה מקום מיוחד וקדוש למרות שאולי נפרש שבהתחלה לפני השינה לא ידע שזה מקום בית המקדש, מדוע הלך לישון במקום קדוש – מקום שהתפללו בו אבותיו?

ונראה לתרץ על פי דברי הגמ' **חולין צא'**, שהקשו שכתוב **"ויקח מאבני המקום"** ומצד שני כתוב **"ויקח את האבן"** אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן האבנים למקום אחד, וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק זה ראשו, תנא וכלן נבלעו באחת.

ובעצם קשה מהיכן דקדק המדרש וגם רש"י שמהפסוק **"ויקח מאבני המקום"** מוכח שלקח הרבה אבנים, אולי שלף אבן אחת מתאימה מתוך אבני המקום, אלא מפרש **בגור אריה** שאם הכוונה שלקח רק אבן אחת למה צריך לספר שלקח אבן מתוך הרבה אבנים אלא היה צריך להיות כתוב **"ויקח אבן"**, ולכן דרשו שלקח הרבה אבנים, אבל עדיין צריך עיון שאם כן יהיה

ומדוע 10 השבטים שהיו מנותקים מיהדות אלפי שנים ישתוו לבני יהודה

ובאמת מה הסיבה שישתוו עשרת השבטים לרמה שווה בדיוק לבני ממלכת יהודה שכל אלפי שנות הגלות קיימו תורה ומצוות לעומת עשרת השבטים שאלפי שנים היו מנותקים לגמרי מהתורה והמצוות? **התשובה** לכך התחדש לענ"ד באמירת הקינות **בתשעה באב תשפ"ג בקינה י'** ששם מתואר הויכוח בין עשרת השבטים המכונים שמרון למלכות יהודה המכונה אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

ועשרת השבטים טוענים שהיות והם גלו עוד קודם למלכות יהודה והם גלו למרחקים ונטמעו בין האומות,

וטהר לבנו - תשעה באב

ואולי סיום הקינה הוא החומל חמול וראה שממתם – אולי בזה הכוונה לעשרת השבטים שכביכול הם שממה כי נטמעו בין הגויים ואינם ניכרים כלל כשממה, ואילו על ממלכת יהודה אומרים ראה את אורך גלותם.

וכאמור קודם, ה' הבטיח שבזמן הגאולה ישיב את 10 השבטים, וה' מבטיח שיקבלו יחס שווה לבני יהודה למרות התנתקותם מעם ישראל משך אלפי שנים, ככתוב **בנביא הושע ב פסוק ג** "אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רחמה", מסביר **המצודות דוד** "אמרו" – אתם בני יהודה ובנימין אמרו על אחיכם בני עשרת השבטים שהם עמי כמותכם, למרות שמהרתי להגלותם ממכם וקראתים אז "לא עמי".

כי עם ישראל ערבים זה לזה, ויש כאן מעגל של אשמה ששומרון קלקלו את יהודה, אבל יהודה אשמה שלא התעוררו בעונש שומרון, וכל יום בגלות שלא חזרו בתשובה האשמה באורך הגלות הוא של יהודה.

ולכן "אמרו", חובה עלינו להתאחד בביאת המשיח, לכבד אחד את השני, ולא נרגיש טובים יותר מאחרים, כמו שיהודה שנחשבו כיהודים כל שנות הגלות ולמדו תורה וקיימו מצוות כל השנים, חייבים להשוות את עשרת השבטים כמו שהם תלמידי חכמים וצדיקים כמוהם.

למרות שעשרת השבטים חיו כמו גויים משך 2500 שנה, כי האשמה בכך היא גם של שבט יהודה, וממילא כולם שווים לטובה, ובאהבה ובכבוד הפערים יושלמו בכל חלקי עם ישראל בקרוב בימינו ואמן.

יונה ראה אחורה בזמן את קריעת ים סוף – ומה הקשר לאחדות 12 השבטים?

ותודה לתלמידי היקרים מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב על החידוש הנפלא שהתחדש בזכותם בשיעור

ונהגה על פי ההסבר שהבאתי קודם להסביר את הויכוח בין עשרת השבטים המכונים שמרון למלכות יהודה המכונה אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!! ואת הבטחת ה' יאחד את כל השבטים שיהיו שווים כאחד, ובאהבה ובכבוד הפערים יושלמו בכל חלקי עם ישראל בקרוב בימינו ואמן.

את זה ראה יונה כשה' הראה לו את קריעת ים סוף – את עם ישראל למרות שהיה קטרוג הללו עובדי עבודה זרה והללו, שהיהודים רשעים כמו המצרים, בכל זאת ה' גאלם והצילם, כך הבין יונה שעשרת השבטים למרות 2500 שנה של נתק מעם ישראל בכל זאת ה' יגאלם.

ויש צד חיובי בגלות 10 השבטים שלפחות לא יסבלו 2500 שנה גלות קשה כדברי הוויכוח בקינות, בפרט שבסוף הם יהיו שווים לממלכת יהודה שכל שנות הגלות קיימו תורה ומצוות.

קינה יא – בגלל המיוחד בכתובת מגילת איכה שלכן ה' דחה ב22 שנה את החורבן

הוכיח על השקעה מירבית בכתובת מגילת איכה שכן הצליח לזכור אותה בדיוק, וחלק מהצורה לזכור זה שיש סדר הגיוני לדברים, ואולי הסיפור לפי א ב תרם לזכירת הדברים וכך הצליח ירמיהו לשחזר מחדש את מגילת איכה.

זה מבהיל עד כמה חשוב מגילת איכה שמנעה חורבן 22 שנה, ועצוב שירמיהו הנביא הצדיק שבזכותו עם ישראל הרוויח 22 שנים עם בית המקדש בכל זאת הוא נזרק לכלא וסבל מרורים ורצו לגזור עליו מוות וכל זה מהיהודים שבירושלים שחשבו שהוא עושה צרות והוא גורם רעות לעם, אוי מה היה לנו ומה י לנו עד היום הזה שאנחנו הופכים את היוצרות.

ובדרך אחרת נראה, שמגילת איכה היא בעצם תוכחה נוראה ובכיות נוראות על חורבן עם ישראל, ובדרך כלל דברים מחרידים כאלו כותבים מתוך סערת רגשות בכתובה בשצף קצף, כמין שפך מילים שמתפרץ יחד עם הרגשות ההומות אצל האדם,

והאם טענת יהודה צודקת, וכי להימחק מעם ישראל משך 2500 שנה זה לא הסבל והעונש הגדול יותר מסבל גלות יהודה כיהודים עד היום, שלמרות הסבל הם יהודים וקרובים להקב"ה ולומדים תורה?!

ואולי שבט יהודה טוען שיתקי שומרון, אני סובלת מגליות הרבה כי משך 2500 שנה לא הצלחתי לתקן את חטאי ואנחנו ממשיכים לבגוד בה' ובמקום להתקרב אליו אנחנו מצערים אותו, ואילו את שומרון מלפני 2500 שנה הפסקת לצער את הקב"ה בחטאים כי נעלמתם ונבלעתם בין הגויים, וכבר לא כועס עליכם שנים רבות.

ויתכן עוד לפרש, על פי הנביא הושע פרק ו' יא' גם יהודה שת קציר לך בשובי שבות עמי: וכתב **המצודות דוד** "גם יהודה" – ר"ל כשהיה בליבי להשיב מהגולה את עשרת השבטים כי היה בליבי לרחמם, הנה לא ארחמם כי בני יהודה הבעירו חמתי במה שאחזו בדרכי ממלכת ישראל לעבוד ע"ז כמוהם והם קלקלו את ממלכת יהודה לכן לא החזרתי את 10 השבטים כשעדיין לא נטמעו בין העמים:

ואם כן טוענים ממלכת יהודה שהצער הגדול ביותר הוא של יהודה, כי הם התקלקלו ממלכת שומרון, וגם בגלל בני יהודה לא התחזקו לחזור בתשובה כשראו את עונשם של עשרת השבטים זה גרם להקב"ה לא לרצות להחזיר חזרה מהגלות את עשרת השבטים.

וא"כ יהודה בוכה בצער שאני גרמתי לכם 10 השבטים להיטמע בין העמים ועלי האשמה הכבדה של אובדנכם, ובפרט שכל יום שאנו לא שבים בתשובה ומביאים את הגאולה אנו ממשיכים אובדנכם מעם ישראל.

רש"י ביונה ב' ו' בתפילת יונה במעי הדג, על דברי יונה "סוף חבוש לראשי" – ימא דסוף תלי לעיל מן רישי, **שהראהו הקב"ה ים סוף ואיך עברו ישראל בתוכו** שהיו שתי עיני הדגה כמין שתי חלונות ומסתכל ורואה כל מה שבים.

ונשאלת השאלה מדוע זכה יונה לראות זאת? ומדוע רש"י לא מביא שראה מצרים טובעים בים שזה עיקר הנס לרמב"ן? כמו כן יש להקשות מה הרגיע את יונה שכבר לא היה צריך לענות שמסכים לשליחות ה' ואכן לאחר שניצול מהדג הלך לנינווה והתריעם כנבואת ה' שבעוד 40 יום נווה נהפכת?

ונהגה בסיבת סירובו להתנבא על נינווה **כתב המצודות דוד**, כי ננווה ראש מלכות אשור, רצה ה' להחזירם למוטב למען ישמשו בעתיד כמקל להעניש את עם ישראל: ולכן ברח יונה כי העמדת נינווה היה רעה לישראל, לכן לא היה חפץ להיות שליח בדבר, כי היה טוב בעיניו שיעמדו ברשעם ויאבדו ולא יהיו לשטן לישראל.

בשנת מות המלך הצדיק יאשיהו הקב"ה רצה כבר להחריב את בית המקדש, אבל המתין עוד 22 שנה, בגלל שהעם ספדו למלך הצדיק וגם בגלל מגילת איכה שכתב ירמיהו בכלא שכתבה לפי סדר א ב ויש 22 אותיות.

ולא מובן מה מיוחד במגילת איכה שכתובה יפה לפי סדר א ב שבגלל זה ה' נותן זכות 22 שנים של קיום בית המקדש? וכי עד כדי כך חשוב לכתוב בסדר וחרוזים?!

אלא יתכן שידוע שהמלך יהויקים שרף את מגילת האיכה שכתב ירמיהו והקב"ה ציווה לירמיהו לכתוב אותה שוב בדיוק כמו בפעם הראשונה, ואולי מכך שירמיהו זכר לכתוב אותה שוב בדיוק כפי שכתב בפעם הראשונה זה

וטהר לבנו - תשעה באב

אבל ירמיהו דווקא בתוך הכלא הנורא שהיה בו טבוע עד צווארו, לא כתב בשצף קצף, כי מטרת מגילת איכה היא לעורר לתשובה, שעם ישראל יתחברו חזרה להקב"ה כסיום המגילה "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", לכן ירמיהו הגיש את המגילה בצורה יפה ומושקעת באופן בולט לעין, שכך המוסר יתקבל יפה, כי דרך בני אדם לקבל מוסר כשזה מוגש להם יפה ומכובד.

ואולי גם רימז בסיום שכמו שירמיהו קצף על שעינו ויסרו אותו עד שערי מוות, ובכל זאת דאג לכתוב מגילה יפה ומכובד בכדי להחזיר בתשובה את עם ישראל, כך ביקש מה' שיחזיר אותנו יפה בתשובה למרות שכועס עלינו מאוד עד כדי מיאוס חלילה, בכל זאת "השיבנו ה' אליך".

וזכות ירמיהו שכ"כ מסר נפש והשקיע לכתוב יפה מאוד את המגילה, זכותו היא שערכה את החורבן ב22 שנים.

קינה יג – איכה מול כה

משה רבינו כשהרג את המצרי השתמש בלשון כה וכה מלבד הפשט שנכתב קודם, יש בו עומק של לשון בשורה טובה ונפלאה, שמשה רבינו שמח מאוד מאוד שאין לשון הרע בעם ישראל, לכן לא חשש להרוג את המצרי.

כ עם ישראל שנהרג בלשון הרע, זו בשורה נפלאה ביותר ומתוקה ביותר, כי אז ה' לא שומע עלינו לשון הרע ולא מקבל עלינו קטרוגים וממילא רק טוב וחסד נקבל מבורא עולם הטוב והרחמן.

אגב בקינה יד' כתוב שעם ישראל הצטערו והתאוננו על שהוצרכו להחליף את המילה **אי כה לאיכה**, שהמילה **אי כה** משמשת בקשה, איפה ההבטחות הטובות, וגם בקשה מה' שיתקיימו ההבטחות והטובות, אבל **איכה** עצרה משמעות זו.

קינה יז – חורבן הבית נגזר עוד קודם בריאת העולם!!

ואולי אכן היה חושך לעם ישראל גם קודם מתן תורה – גלות מצרים האיומה, אבל התחדש במתן תורה שעם ישראל יכול להתמודד בעוצמה נגד גזירת חורבן בתי המקדש שנגזרו עוד קודם בריאת העולם על ידי כוח התורה לימודה וקבלתה הלכה למעשה, בקיום המצוות כולם. כי מסיני קיבלנו מתנה ולא להיפך חלילה, אלא השנאה שקבלו עלינו אומות העולם, זה מתנה שבתורה שקיבלנו מתנה נוכל לנצח את האומות למרות כל שנאתם.

כפי שכמעט התקיים הגאולה השלימה בלי חורבן בית מקדש אפילו הראשון, אילו היה משיח מתקיים בימי חזקיהו הצדיק, שביקש הקב"ה לקבועו משיח ואת סנחריב למלך גוג ומגוג, ואם חזקיהו היה אומר שירה על הניצחון העצום שמתו כל חיילי סנחריב כמו שמתו חיילי פרעה בים סוף, אז הוא היה משיח ולא היה חורבן בית המקדש למרות כל הגזירות שנקבעו קודם בריאת העולם.

כ חזקיהו השתמש בכוח התורה כמבוא בגמרא סנהדרין צד' שמו' של חזקיהו שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות מה עשה נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו, בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה.

קינה יז – למה פחד יעקב וסירב לעלות בסולם כמו המלאכים

באותה שעה נתיירא אבינו יעקב, ואמר: **כשם שיש לאלו ירידה כך אני יש לי ירידה**, א"ל הקב"ה: **אם אתה עולה אין לך ירידה!!! וכתוב במדרש שלמרות הבטחת ה', יעקב אבינו לא האמין!! ולא עלה!!** ודרש ר"ש בן יוסינה שעל זה כתוב (תהלים עח) **"בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו בנפלאותיו"**.

אמר לו ה': אילו עלית והאמנת לא הייתה לך ירידה לעולם!!! אלא הואיל ולא האמנת הרי בניך משתעבדים בהללו ד' מלכיות בעה"ז.

כל התשועות הנפלאות שנעשו לעם ישראל בישרו הנביאים בלשון כה, ובקינה בוכים שמלשון כה עברנו ללשון איכה, שמשמעותו איפה כה.

ושם כתוב אי כה הורג מצרי בגן נעול בקודש, שמה רבינו הרג מצרי בשם המפורש כאשר ראה מצרי שהציק ליהודים, וממשיך הקינה **"ויפן כה וכה חתם בעדת קדש"** והכוונה שבדק מעשיו של המצרי עד כה ומה שעתיד לצאת ממנו וראה שלא היה ממנו טוב ולא יצא ממנו טוב והרגו, וזה היה חתום כסוד כי עם ישראל לא דברו לשון הרע במצרים.

ונכון שבסוף התברר שיש דתן ואבירם שהם כן דברו לשון הרע, אבל הם היו בודדים ומקרה נדיר ביותר מועט שממש אינו מצוי.

הקינה מתחילה בכך שחורבן בית המקדש נגזר עוד קודם בריאת העולם, וזה מרמז בפסוק **"והארץ הייתה תהו ובהו"**, וגם בפסוק **"ויהי ערב ויהי בקר"**, שזה בלשון הקינה **"בלע באות ערבית ושחרית"** שערבית מרמז על חורבן הבית ושחרית מרמז על בניין מחדש של הבית.

והנה באמת עם ישראל עד קבלת התורה נהגו כמו הגויים שקודם יום והלילה מסיים את היום שעבר, ומקבלת התורה עם ישראל התחילו לנהוג שהלילה קודם ליום, ובעצם יום מתחיל מהלילה ומסתיים ביום כמו שכתוב בבריאת העולם.

ותחילה חשבתי לומר שמקבלת התורה ירדה שנאה לעם ישראל, כמאמר הגמרא שבת פט' הר סיני -הר שירדה **שנאה** לאמות העולם – לשנוא יהודים, ולכן מזה נגרר חורבן בית המקדש פעמים על ידי הגויים, ולכן מקבלת התורה כביכול עם ישראל מתייחס ליום כמו הכתוב בבריאיה ויהי ערב ויהי בקר, שיהיה צרות לעם ישראל מכוח השנאה, אבל אחר כך יהיה אור וגאולה. אבל לפני מתן תורה עדיין היה אור לעם ישראל ולא חושך.

אבל נתקשיתי, שהרי עם ישראל סבל מגלות מצרים עוד קודם מתן תורה, ואם כן עוד לפני זה היה חושך לעם ישראל.

בקינה כתוב **"יעקב חשש בעולים ויורדים, ויבן כי בו יהו רודים"**, וב"ה **מצאתי מדרש תנחומא פרשת ויצא פסוק ב', "ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו"**, א"ר ברכיה בשם רבי חלבו ור"ש בן יוסינה מלמד שהראהו הקב"ה ליעקב אבינו שרה של בבל עולה ויורד ושל מדי עולה ויורד ושל יון עולה ויורד ושל אדום עולה ויורד, א"ל הקב"ה **ליעקב יעקב!! למה אין אתה עולה בסולם??**

וטהר לבנו - תשעה באב

אומנם מוכח מדברי הנביא ישעיה מה' יא', לאחר שכתוב שם שה' מנקה אותנו בגלות ולא באש הגיהינום, כתוב מפורש "למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחר לא אתן", משמע שגם הניקיון מהחטאים על ע"י הגלות במקום אש הגיהינום זה רק למען שמו שלא יתחלל חלילה?!

ולכאורה הרי חטאי עם ישראל נמחקו בגלל צער הגלות וכוס התרעילה ששתו עד תומה, ולכאורה מן הדין הוא שימחקו עוונותיהם, ולא בגלל חילול ה', וכפי שקבע יעקב אבינו כשלא עלה בסולם וכאמור קודם?!

אבל התשובה היא גם כאשר עם ישראל התנקה מעבירות, זה עדיין לא מספיק זכות לקבל את הגאולה המובטחת, אלא זה רק מספיק לעצור את צער הגלות ששימשה במקום אש הגיהינום, ובכך כבר תוסר השנאה.

אבל לנקות בלי אש הגיהינום שאפילו לא יישאר רושם כלל, זה רק למען שמו באהבה, וחשוב ביותר לנקות את הרושם כי רק כשנמחק הרושם הרע, רק אז יכול לשרור אהבה, ובגלל האהבה תבוא הגאולה, ועל זה חייבים את חסדי ה'.

וכפי שכתוב בישיעה מג' כה' "אנכי אנכי הוא מחה פשעך למעני וחטאתיך לא אזכר", ומפרש המצודת דוד "וחטאתיך לא אזכר" - ר"ל מחקתים היטב לבל ישאר רושם כלל ולא יזכר, שעל זה מפורש שם שאין להם זכות אבות וכנ"ל, ורק כך זוכים כל עם ישראל לטוב האין סופי העתיד לבוא בעת הגאולה, ומחיקת הרושם היא למען שמו באהבה.

ולכן יעקב לא נמנה כביכול בפשעי האבות הקדושים, כי מצד פעלו של יעקב אבינו התנקו חטאי עם ישראל בגלות, וכמוכח קודם בנביא ישעיה נא', אבל זה עדיין לא מספיק שיהיו ראויים לגאולה בלי חסדי ה' למען שמו, ורק פעולות אברהם ויצחק פעלו את ההתחייבות שה' יגאל את ישראל באהבה למען שמו.

ויתכן עוד שבהבטחת הקב"ה שאם יעלה בסולם לא ירד, הכוונה שאכן לא יהיו חוטאים בעם ישראל או שיזכו לכל טוב גם בלי עבודת ה'.

אבל יעקב רצה שלא יהיה נהמא דכיסופא שעם ישראל יתביישו שנהנים בלי מאמץ, לכן רצה יעקב שעם ישראל יקבל כביכול עד כמה שאפשר את הטובה ואת הגאולה בדרך של שכר על עמלם, והחטאים ימחקו על ידי צער הגלות, וכל זה מתוך השתדלות לפחות של חלק מעם ישראל בניקיון החטאים, והתעלות מתוך הניסיונות הקשים והמרים שהיו בגלות.

קינה טז' - ועשר מסעות העלה – שהשכינה הסתלקה מבית המקדש ב10 שלבים

למשל הסימנים שראו שהגורל לה' פתאום התחיל לצאת בשמאל, והלשון הזהורית לא התחלף מאדום ללבן ביום כיפור אלא מאדים יותר, והנר המערבי הפסיק לדלוך בנס 24 שעות אלא כבה בסוף הלילה כשאר הנרות, ודלתות ההיכל נפתחו מאליהם, ועוד מראות מפחידים בשמים, שהעם העדיפו לטעון שזה סימן טוב ואילו גדולי ישראל הזהירו שהם סימנים לאסון על עם ישראל.

והיות ואומרים שבזמן הגלות השכינה גם בגלות, אם כן עלינו להרגיש זאת, ואולי נוכל להתקרב שוב אל הקב"ה באהבה רבה אמן ואמן.

א"ל יעקב: האם לעולם?? א"ל "אל תירא עבדי יעקב אל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים" כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך שם באומות העולם, ואתוך לא אעשה כלה, אלא מיסרך ביסורין בעולם הזה בשביל לנקותך מעוונותיך לעתיד לבא, לכך נאמר ויחלוס.

ולכאורה משמע שיעקב אבינו חטא בכך שלא האמין להבטחת הקב"ה, ומדוע לא הוזכר בנביא שגם יעקב אבינו שחטא כפי שהוזכר שאברהם ויצחק אבינו חטאו?!

אלא אפשר שיעקב אבינו בוודאי האמין שאם ה' הבטיח שאם יעלה הוא לא ירד מהסולם, זה מובטח ולא יתבטל כי הבטחת ה' לטובה אינה מתבטלת, אבל יעקב אבינו חשש שרק הצדיקים לא ירדו, אבל הרשעים כן ירדו ויכלו ככל העמים שירדו וכלו מן העולם.

ויעקב אבינו דאג לרשעי עם ישראל שגם הם יזכו לחיי העולם הבא ולגאולה השלימה, לכן רצה שהקב"ה יעניש את כל עם ישראל כולל הצדיקים כל זמן הגלות, כך עם ישראל לא יכלה מן העולם, אלא יזכו לחיי העולם הבא, בכך שהגלות תנקה אותם במקום אש הגיהינום,

וכמפורש בנביא ישעיה פרק מח' פסוק י' "הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עוני" – ומסביר רש"י שהקב"ה מנקה אותנו בגלות ובעוני במקום לנקות אותנו באש הגיהינום כך נזכה לקבל את הגאולה בניקיון מהעבירות.

ויתכן שיעקב אבינו למרות כל הידיעה הזו, בכל זאת שאל האם לעולם עם ישראל יהיו בגלות?? למרות שידע שכל הגלות היא בכדי לנקות את חטאי עם ישראל לקראת הגאולה וכפי שאמר לו ה' במפורש קודם לשאלתו, בכל זאת בשאלתו האם לעולם?? רצה להרוויח צמצום זמן הגלות, בכך שהראה להקב"ה צערו שהגלות תימשך כימי עולם,

ואולי טמון בשאלתו בקשה, שהקב"ה יעודד את עם ישראל שלמרות אורך וקושי הגלות, שלא ישברו בני ישראל ושללא יחשבו שהגלות לעולם היא, אלא שתמיד יקוו ויצפו לגאולה הקרובה, ובתקווה טובה זו יקיימו תורה ומצוות מתוך שמחה למרות קושי וצער הגלות.

וכמו כן רצה יעקב שהגלות תהיה כחלום סוג של קהות החושים ולא לא כמצב ערנות שאז הצער חד יותר, ואכן כתוב ישעיה נא' יז' "התעוררי התעוררי קומי ירושלים אשר שתית מיד ה' את כוס חמתו את קבעת כוס התרעלה שתית מצית:".

ומפרש המצודת דוד "הקיצו מעתה מתרדמת הצער". אשר עד הנה שתית כוס החמה הבא מה' ונתמרק א"כ העון. את קובעת - השמרים הקבועים בתחתית כוס התרעלה כבר שתית ומצית את הכל ולא נשאר מאומה, ור"ל כל הרעות הכתובות כבר באו עליך ולא יבואו עוד:

ועשר מסעות העלה – שהשכינה הסתלקה מבית המקדש ב10 שלבים ומסעות, שאולי בינתיים יתעוררו עם ישראל בתשובה.

וברור שאנחנו לא רואים את השכינה אבל מרגישים זאת, וגם רשעים ועוברי עבירה אמורים להרגיש זאת, כי אם הקב"ה רק רצה לעכב את החורבן יכל היה להישאר במקומו עד שיתלק בבת אחת ללמעלה, אלא שכל מסע בדרך לצאת מבית המקדש היה באפשרות כל יהודי להרגיש זאת ולהתעורר בתשובה אם רצה.

וטהר לבנו - תשעה באב

השמנים שבהיכל ולא מתו – והרי אז היה השראת השכינה כי זה היה באמצע ימי בית שני ואילו הסימנים על הסתלקות השכינה היו 40 שנה קודם חורבן בית שני.

אבל מצד שני הם פחדו להיכנס להכל לכן בקשו **מיוסף בן משיטא** שיכנס, והוא היה בזמן היוונים המכונה **איש צורות** שהיה **בן אחותו של יוסי בן יעזר עי' פרי צדיק חנוכה**, אבל זה היה רק בהתחלה אבל אחרי זה משמע שהם בעצמם נכנסו, אגב צ"ע איפה יש שמן בהיכל?

קינה טז' - איך נשאר הכותל המערבי ולא נהרס גם.

אבל הקב"ה אולי דווקא בגלל זה החליט בדיוק להיפך, כן זה ישמש לזיכרון אבל לא לגבורת הרומאים, אלא תקוות היהודים שיראו איזה עוצמה הייתה להם בעבר כשעשו רצון ה', ואיזה עוצמה תינתן להם כשיחזרו בתשובה, ולכן ה' כביכול עמד מאחורי כתלנו שלא נתן לרומאים לשנות החלטתם להשאיר את הכותל המערבי, לא מפקד הגדוד וגם לא טיטוס המפקד הראשי, אלא הם נשארו בהחלטה להשאירו.

ובינתיים יהודים רבים מתפללים בקיר זה שכביכול גם בזמן החורבן ה' עמד אחרינו, ואכן משם לא זזה שכינה לעולם, ונזכור רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום.

בן ובת ישמעאל כהן גדול קינה כג'

להם זאת רק באור הבוקר, ואולי בגלל צניעות לא גילו יחוסם בקול בכדי לא לגרום לעבד או שפחה שתרחצו להתחתן עם מיוחד בע"כ, ויל"ע.

עכ"פ הם לא בכו על גדלותם שהם בני רבי ישמעאל כהן גדול, אלא בכו על שורשם של כמה וכמה דורות עד אהרן הכהן ועד יוכבד, כי בבית רבי ישמעאל כהן גדול העצום והענק בכל טוב אמיתי, לא החשיבו את גדלותם כבני האדם הגדול בדור, אלא החשיבו עצמם ואת גדלותם לדורות הקודמים הרבה, כי לא כבוד פשוט חיפשו, אלא כבוד שורשי שמחייב דרך ישרה ודרך של עבודת השם מושלמת כדרך ישראל סבא, שממנו נובע כל כוחם וגדלותם וזה שמחייבם להתקדש ביותר, א. לא לנתק את השרשרת, ב. לדעת איזה עוצמה רוחנית עומדת אחרינו אם ישכיל להתעלות ולצמוח.

וזה קיבל ירמיהו בנבואה מיוחדת, שידע שהחינוך של רבי ישמעאל בביתו היה קדושה וכבוד אמיתי המחייב עבודת השם מושלמת, שרק ממחשבה שיפגם הכבוד הקדוש הזה, מתו הילדים זה על כתפיו של זה יחדיו מתוך צער ויגון אמיתי, ועל זה נבכה חזק בטי' באב, כי גם לנו יש יחוס גדול מאחורינו, וחייבים אנו ובנו להישאר מחוברים לנצח.

עשרה הרוגי מלכות קינה כה'

לכן פשטו את עורו היפה של רבי ישמעאל בחייו, וכשהגיעו למקום תפילין נתן צעקה שהעולם חישוב להיחרב, ולכן שתק ומת ביסורים נוראים אבל קיים את **וידום אהרן**.

וכידוע יופיים של אנשי ירושלים היה נדיר ביותר וכפי שהגמרא מתארת את יופיו של רבי יוחנן שהיה משיירי אנשי ירושלים, ונפלאותי מדוע התגלגל סיפור חימוד היופי בעת הריגת הצמד הקדושים רבן שמעון בן גמליאל יחד עם רבי ישמעאל ובכל זאת יחמדו דווקא את רבי ישמעאל ולא את רבן שמעון בן גמליאל?!

אגב בקינה כתוב שנדב ואביהו נשרפו כשקרבו להיכל בלי רשות, ואילו הרומאים טימאו את בית המקדש בלי שאירע להם דבר. ותחילה חשבתי שטיטוס הצליח לטמא את ההיכל בלי שימות כי ברגע שה' סיים 10 מסעות ללמעלה כביכול אין ה' בביתו וממילא הצליח להיכנס להיכל בלי למות, ואילו נדב ואביהו מתו כי אז הייתה השראת השכינה במקדש.

אבל עדיין קשה שעוד בימי היוונים טמאו את בית המקדש ונכנסו להיכל כמובא בשבת כא' שנכנסו וטמאו כל

ביד ארבעה ראשי גדודים חילק את התפקיד להרוס את כי 4 צדדיו של בית המקדש, כל גדוד צד אחד, והממונה על הצד מערבי השאיר את הכותל המערבי לזיכרון, וה' כביכול עמד אחר כתלנו ולא רב ריבו, דהיינו שלא דרש שגם זה יחרב.

ויתכן שאותו מפקד גדוד רומאי שהרס את כל הצד המערבי רצה כביכול אנדרטה קיר בודד ענק וגבוה שיראו כולם מתוך עוצמת הקיר שהיה רק בסיס לרחבה שעל הרחבה בנו במשטח ישר את בית המקדש שכל העולם יראו את עוצמת הרומאים שיתפעלו מה הצליחו הרומאים להרחיב.

בקינה כג' המופיעה בגמרא גיטין נח' מיוחדת על בן ובת רבי ישמעאל כהן גדול שנישבו אצל הרומאים, והאדונים הכניסו אותם לחדר בלילה בכדי לחלוק בוולדות, וכתוב שהבן בכה כל הלילה - איך נין אהרן ישא שפחה, והבת בכתה כל הלילה איך נינת יוכבד תישא עבד, ובבוקר ראו אחד את השני והתחבקו בבכי ומתו מתוך בכי.

וכתוב בסוף הקינה שאת הנבואה הזה **ראה ירמיהו וישתומם ונבהל**, וכל הזמן היה מזועזע מנבואה זו.

והנה בגמרא כתוב "זה אומר: **אני כהן בן כהנים גדולים** אשא שפחה? וזאת אומרת: **אני כהנת בת כהנים גדולים** אנשא לעבד? ואולי הגמרא מכוונת בדיוק כמו שכתוב בקינות, כי הם לא אמרו בן כהן גדול ובת כהן גדול אלא אמרו לשון רבים בן ובת כהנים גדולים, דהיינו שטיפסו למעלה בקודש עד אהרן הראשון לקדושה, ולכן היא הזכירה גם את יוכבד אם אהרן.

ובפשטות למרות צערם ויגונם הנורא, בכל זאת בבכיותם הם לא אמרו משפטים אלו בקול גדול, כי אם היו צועקים בקול משפטים אלו, שהוא והיא בני כהנים גדולים, מיד בלילה הם כבר היו מגלים שהם אח ואחות ולמה התגלה

בתשעה באב אומרים בקינה כה', על שהרשע עשה הגרלה מי ירצח ראשון - מעשרה הרוגי מלכות, האם רבן שמעון בן גמליאל הנשיא או רבי ישמעאל כהן גדול.

והנה הרשעים הרגו ראשון את רבן שמעון בן גמליאל, **ורבי ישמעאל הכהן גדול** לקח את ראשו הכרות של הנשיא ובכה עליו תמרורים, ובת השר הרומאי הרשע חמדה את יופיו של רבי ישמעאל וביקשה מאביו שישאיר את רבי ישמעאל בחיים, והרומאי לא הסכים, אבל היא לא ויתרה כי חמדה את יופיו של רבי ישמעאל.

וטהר לבנו - תשעה באב

באכזריות – עריפת ראשו רח"ל, בכל זאת חימוד היופי היה רק על רבי ישמעאל כהן גדול.

כך כולם נוכחו לראות שלא היה שום גסם כלל וכלל בדיבור ובמחשבה של רבי שמעון בן גמליאל כששיבח את יופה של הגויה, אלא 100 אחוז דיבורה על יופה היה אך ורק לשם שמים בקדושה וטהרה לשבח את הבורא, ובלי התפעלות עבירה כלל, וכמובן צריך לזכור את דברי הגמרא שם ש"ק **זוית היה** שלכן ראה אותה בלי שהספיק לעצום עיניו ממנה.

וכל זה מתוך גדלותו הרוחנית העצומה של רבן שמעון בן גמליאל שהייתה דומה עליו כקורה - כקורת עץ, וכפי שהגמרא מספרת על רבי יוחנן שהיה מרקיד כלות על כתפיו ולתמיהת תלמידיו אמר דומה עלי כקורה, בלי התפעלות של עבירה כלל.

הלואי ויהיה דרגות כאלו בדורנו אבל אני רחוק מכך, וחייב אני מיד למחק כל ראייה, ואפילו לירוק בכדי להמחיש לעצמי מיאוס ממחשבת פסול, אני כי היצר חזק ומסוכן, ואני חלש מאוד מאוד.

מאמרי ניחומים על הגאולה

פרשת המועדות – כולל את ט' באב!! כי יתהפך להיות חג

גאולה העתידה, כמו שנאמר, כימי צאתך ממצרים כן אראנו נפלאות (מיכה ז, טו):

ונראה להוסיף שהרי כל מהות החגים זה להביא אותנו לשמחה כפי שאומרים **בתפילת מוסף של המועדים** "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון", ולכן גם **תשעה באב חייב להיות חג שמח**, ולכן לעתיד לבוא גם אם יתבטלו רוב החגים ט' באב והצומות יישארו כימי שמחה, כי חייבים שיתקיים בהם מועדים לשמחה, ואם כן מדוע התורה לא הזכירה אותו בפרשת מועדי ה'??

ט' באב רמוז "בנפש תחת נפש"

ונראה שבסוף הפרשה יש רמז, שהנה הפרשה מסתיימת ב"מכה אדם ישלמנה ומכה בהמה ישלמנה נפש תחת נפש", והגמרא ב"ק פרק החובל דורשת שלמרות שכתוב נפש תחת נפש בוודאי אין הכוונה פיזית להרוג או לפצוע וכו' אלא הכוונה שישלם כסף וזה יכפר עליו על הנפש. וכאן בעצם יש רמז לט' באב, כי ה' שפך חמתו על עצים ואבנים ולא כילה את חמתו על עם ישראל, וזה חסד עצום שלא עשה בנו נפש תחת נפש ממש, אלא כדרשת חז"ל ממון מכפר מה שהתורה אומרת נפש תחת נפש, וא"כ ט' באב מרמז בסוף פרשת המועדות ב"נפש תחת נפש"!!!

עוד רמזים בתורה על תשעה באב ולטובה בקרוב אמן

בט' אדרבא אוכלים בו, כי אכן גם צום ט' באב יהפך משמעותו מצום וצער לששון ושמחה בקרוב ממש אמן.

מקראי קדש – קרא עלי מועד

עוד רמז, שפרשת אמור כתוב בפסוק ב' "מועדי ה' מקראי קודש אלה הם מועדי", ובפסוק ד' כתוב "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם", והרשב"ם דברים טו' ב' מבאר הפסוק "כי קרא שמיטה לה" - כלומר כי הגיע זמן שמטה כמו "מקראי קדש" "קרא עלי מועד" - קראן צום, כולם לשון זמן - "מאורע" כדברי התרגום אונקלוס, ויתכן שמרמז שיש צומות הנקראים מועדים שמחמת מאורע עצוב הם נוצרו שגם הם יתהפכו למאורע וזמן שמח במקום זמנים של עצב.

ומיד שמחתי מאוד דווקא בתשעה באב, כי מצאנו בגמרא ע"ז כ' מעשה ברבן שמעון בן גמליאל שהיה על גבי מעלה בהר הבית וראה עובדת כוכבים אחת נאה ביותר אמר מה רבו מעשיך ה'!!

וכאן הוכח לכל, שלא היה שמץ של פגם ומחשבת עבירה כלשהיא חלילה בתגובתו של רבן שמעון בן גמליאל כששיבח את הקב"ה ביצירת יופיה של הגויה הנאה, כי ראו כולם, שלמרות שהיו רק שניים במעמד ההריגה בגזירה הקשה, ואחד מהשניים היה רבן שמעון בן גמליאל.

ובכל זאת הגזירה הנוראה שהרומאים הרשעים יחמדו יופיו של צדיק ויפשיטו עורו היפה של הצדיק בחייו, גזירה זו לא התקיימה ברבן שמעון בן גמליאל שהיה מיקירי ובחירי ירושלים נשיא בן נשיא מגזע המלוכה היהודית שיא המהות של שבחם של אנשי ירושלים, למרות שנרצח

הלואי ויהיה דרגות כאלו בדורנו אבל אני רחוק מכך, וחייב אני מיד למחק כל ראייה, ואפילו לירוק בכדי להמחיש לעצמי מיאוס ממחשבת פסול, אני כי היצר חזק ומסוכן, ואני חלש מאוד מאוד.

בערב בית התחדש בס"ד חידוש נפלא, שהרי פרשת נקראת פרשת פנחס כנויה פרשת המועדות שכתוב בתורה "אלה הם מועדי", והנה כל מועדי ה' – החגים מוזכרים חוץ ממועד אחד שלא מוזכר והוא **תשעה באב**, ובמגילת איכה כתוב שהוא "מועד" כמו שכתוב "קרא עלי מועד לשבור בחורי".

ולמרות שבגמרא תענית כט' פירשו שהכוונה לראש חודש תמוז ומכאן למדו על כל ר"ח שנקרא מועד, בכל זאת במרדכי במועד קטן תתקלד' כתוב שאין אומרים ויהי נועם בתשעה באב שחל במוצאי שבת ולא צדקתך בתשעה באב משום שנקרא "מועד", וכן נפסק בשולחן ערוך אורח חיים תקנ"ט ד' שאין אומרים תחנון (ולא סליחות) (הגהות אשירי) ואין נופלים על פניהם בתשעה באב, משום שנקרא מועד, ועיין בפתיחת קול הרמ"ז למסכת תענית שמדייק שלכן לרש"י ולרמב"ם מסכת תענית היא בסדר מועד.

ובפשטות התענית נקרא מועד על שם סופו, הנה בנביא זכריה ח' כתוב "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים", וכתב השל"ה שתשעה באב נקרא מועד כמו "קרא עלי מועד", וזה על שם העתיד שיהיה חג. ועל כן תשעה באב תמיד חל באותו יום שחל יום ראשון של פסח, שבו יצאו ישראל ממצרים שהוא מעין

ובס"ד מצאתי עוד רמזים על תשעה באב בפרשת המועדות, כי הנה התורה על צום יום כיפור כתבה בהתחלה "אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשיכם" ובסוף העניין כתוב "ועניתם את נפשיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב", וכבר תמחו על כך בגמרא ברכות ח' וכי בתשעה צמים?? אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי.

אומנם יתכן שכאן רימזה התורה על צום ט' באב, שבזמן החורבן צמים אותו, אבל בסוף יתבטל ואדרבא יאכלו בו וישמחו בו בזמן הגאולה, ולכן נלמד בגמרא כאן ההיפך מהמשמעות הפשוטה של הפסוק לכאורה שבמקום לצום

וטהר לבנו - תשעה באב

ונפלאתי שהרי 70 זקנים חסר אחד לסנהדרין שלם, ויחד עם משה רבינו הם היו סנהדרין של 71, ואם כן מה משלים את ה-71? המועדים והשבתות?? ואולי תשעה באב שיהפך להיות בימי הגאולה השלימה ליום מועד שמח, זה משלים את ה-71.

ועוד רמז ע"פ האלשיך שבשנה יש 70 שבתות וימים טובים – 52 שבתות 7 ימים פסח ו-8 ימים סוכות יחד עם שמחת תורה, וראש השנה ויום כיפור ושבועות, והם כנגד 70 זקנים שהם כצינורות להעביר שפע קודש מהעולם העליון, כל א' בבחינתו ובדרגתו.

עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך

ולכן דווקא בפסוק שעם ישראל מקבל תואר מכוער ונורא של נבל, מיד יש את הביטוי "**אביך**", כי אבא שלנו אוהב אותנו בשיא הכללון ורוצה שנתעלה.

אז קדימה בואו נשוב לאבא יקר שאוהב אותנו גם כשאנחנו מנוולים ומטונפים בעבירות, התנערי מעפר קומי לבשי בגדי תפארתך עמי.

בליל שבת שאלתי את ילדיי ממי יותר תפגעו כשיקרא לך מנוול, האם מאדם זר שככה יקרה לך, או מאביך שיקרא לך מנוול??

ובני היקר **יאיר אברהם** נ"ו ענה: מאבא זה יותר פוגע!!!! אבל עדיין מאבא זה בריא יותר, כי זה מגיע מתוך לב אוהב, שמוריד הכל על השולחן במטרה לתקן ולפתור את הבעיה.

ובאמת את הניתוח הטוב ביתר נרצה לקבל ממי שמאוד אוהב אותנו, כי הוא יקפיד ממש על כל כללי הזהירות ועם כל הרגישות והאכפתיות, בידי אבינו שבשמים אבינו האב הרחמן.

לי נקם ושילם לעת תמוט רגלם - יישר כוח לתלמידי הנפלאים שחידוש זה והבא בזכותם!!

ואילו ר"י בתוספות מביא את תחילת הסוגיה ששמואל אמר תמה זכות אבות ורבי יוחנן אמר תחון – תעזור זכות אבות.

וטוען תוספת שבאמת אין מחלוקת בין שמואל לר' יוחנן, אלא שמואל התכוון שלרשעים תמה אבל לצדיקים לא תמה, ואילו ר' יוחנן דיבר על צדיקים שלהם יש זכות אבות, ומוכיח תוספות טענתו שהרי ר' יוחנן עצמו אמר שמימי חזקיהו תמה זכות אבות ולכאורה זה סותר מה שאמר תחון שאפילו בשעת חורבן מועילה זכות אבות, אלא שתמה זכות אבות רק לרשעים.

ומסיים תוספות שלכן מזכירים זכות חסדי אבות בתפילת שמונה עשרה כפי שתקנו אנשי כנסת הגדולה שהיו בבית שני, כמו כן מפורש במדרש סוף ויקרא רבה רבי אחא אומר לעולם זכות אבות קיימת.

ואכן לרבינו תם מה שמזכירים בתפילת 18 חסדי אבות עד ימינו כתקנת אנשי כנסת הגדולה, צריך לפרש שמזכירים "ברית אבות" שהקב"ה בגלל חסדי אבות כרת עמם ברית, אך זה דוחק בלשון, ואולי מודה רבינו תם שעל ידי תפילה שמעוררים רחמים הקב"ה זוכר לא רק את ברית שעשה עם האבות אלא גם את זכות אבות, וכדברי רש"י שעל ידי רחמים מתעוררים זכות האבות.

וייתכן לדעת ר"ת כפי שדייק בלשון הפסוק, שבימי חזאל שלא התפללו, לכן הקב"ה הצילם רק מכוח "ברית אבות" ולא בזכות האבות, ולפי זה מובן שמזכירים בתפילות "זכות אבות" גם לדעת ר"ת ודבריו יהיו תואמים גם כדברי המדרש ויקרא רבה שזכות אבות לא תמה היינו שמתעורר על ידי תפילה.

אומנם לפני ביאת המשיח בגאולה השלימה, אזי הקב"ה לא מעורר את זכות אבות גם לא על ידי תפילה, כי ה' רוצה לגאול את ישראל בגאולה שלימה למען שמו באהבה, ולכן יתכן שבימי חזקיהו היות והיה אמור להיות משיח והגאולה הייתה אמורה להיות גאולה שלימה במפלת סנחריב רק אילו היה חזקיהו אומר שירה על הנס, לכן אז הנס של מפלת סנחריב הייתה בלי זכות אבות ולא ברית אבות אלא מתוך "קנאת ה' צבאות", שהבטיח להביא את הגאולה בכל מצב בלי תנאים וכפי שכתבתי במאמר "שימה בפייהם".

כתב רש"י לעת תמוט רגלם – "כשתסתיים זכות אבותם שהם סמוכים עליו" עכ"ל, ואז יגיע עת הגאולה השלימה בזכות בורא עולם למען שמו, ומשמע מדברי רש"י שזכות אבות תשאר עד קרוב לגאולה השלימה.

והנה הגמרא שבת נה' חוקרת מאימתי הסתיימה זכות אבות?? לרב מימות הושע בן בארי שנאמר "אגלה את נבלתה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה מידי", ולדעת שמואל מימי חזאל שנאמר "וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז".

ובהמשך כתוב "ויחן ה' אותם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה", ולדעת רבי יהושע בן לוי מימי אליהו, ולדעת רבי יוחנן אמר מימי חזקיהו שנאמר "למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאת ה' צבאות תעשה זאת".

והנה מצאנו ברש"י שם שמבאר בדעת רבי יהושע בן לוי, שלמרות שלדעתו תמה זכות אבות עוד בימי אליהו, בכל זאת על ידי רחמים הוזכרה להם בימי חזאל מלך ארם, כמפורש בפסוק:

ובתוספות שם מביא דעת רבינו תם שזכות אבות תמה אבל ברית אבות לא תמה שהרי כתוב (ויקרא כו) "וזכרתי את בריתי יעקוב", וזה מדובר לאחר הגלות – לאחר כל הדעות שהוזכרו בגמרא, ואכן אנחנו לא מזכירים זכות אבות אלא הברית, ואם כן שמואל שאמר מימי חזאל דייק מדכתיב למען בריתו ולא למען זכותו, ומוסיף הר"ן בדברי ר"ת "ולא ישכח את ברית אבותיך" אשר נשבע להם:

אבל לפי דיוקו בדברי שמואל לכאורה קשה שמשמע שהזכות אבות הסתיימה עוד קודם ימי חזאל, שהרי כאן הקב"ה השתמש בכוח ברית אבות, אומנם היות והפסוק מסיים "עד עתה" משמע שגם כוח זה שהצילם עתה תם ונגמר וכפי דיוק רש"י, וא"כ גם כוח ברית אבות נגמר ותם, ואיך כתב ר"ת שברית אבות עדיין ממשיך??

ואולי לדעת ר"ת הכוונה "עד עתה" לומר שלמרות שהסתיימה זכות אבות בכל זאת הקב"ה לא השחית את ישראל עד אותו הזמן כי "ברית אבות" עדיין נשאר וממשיך.

וטהר לבנו - תשעה באב

שלפני האחרון. ומעניין פירוש רש"י שאליו יבקש באהבה מהילדים שילכו לחזק את אביהם וכן להיפך, וזה מזהים שלמרות שאליו כבר מתגלה, עדיין מי שהיה רגיל לעבור עבירות יהיה לו קשה לחזור בתשובה שלימה למרות כל ההתעוררות וההתגלות של ה', ורק על ידי חיזוק מהילדים או ההורים לילדים זה החיזוק האחרון והחזק ביותר שנשאר לפני שיבוא ה' ויכה את הארץ חרס.

והיות ובסוף חזקיהו לא נהיה משיח, לכן שוב מתעוררת זכות אבות על ידי רחמים ותפילות עד קרוב לגאולה השלימה שתבוא בקרוב בימינו ממש אמן ואמן.

ולמרות זאת, עוד לפני יום ה' הגדול והנורא ה' שולח את אליהו הנביא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבות, שזה חיזוק לתפוס עוד כמה בעלי תשובה ברגע

אשרי מי שיהיה מוכן לקראת החיזוקים הללו ויהיה בן עולם הבא, ולא חלילה ברשעים על פתח גיהנום שלא שבים בתשובה חלילה וחס!!! וראו נא אחי היקרים כמה קשה יצר הרע שאפילו כשבורא עולם מתגלה בהדרגה עדיין ואלוהי הביא מסתובב גלוי בינינו ומחזק זה עדיין לא עוזר!!!

לכן כבר עכשיו נילחם ביצר הרע בכל הכוח, כי עכשיו יותר קל לרכך אותו בכדי לא להגיע למצב "רשעים אפילו על פתחו של גיהנום אינם שבים", ולא להיות עם שריר ענק בלב שמתעלם מהתגלות בורא עולם ומבקשות אליהו הנביא שמתגלה בחוש!!! עכשיו זה הזמן להתחזק!!! ואם לא עכשיו אימתי???

וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם, כי לא דבר רק הוא מכם

לקראת המשיח כצדיקים ולא כרשעים, להיגאל לכתחילה ולא בדיעבד, כי אין ברירה.

ולכן הוא מזהיר את עם ישראל מספר פעמים "שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת", שתהיו מאלו "שלא תישכח מפי זרעו", והמאמץ הרוחני להתחזק לקראת בא המשיח, לא מיותר הוא "לא דבר ריק הוא מכם".

אלא "כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה", שאינו דומה צדיק לרשע בעת הגאולה, כי הצדיקים יחיו לנצח ואילו הרשעים רח"ל להם הגאולה בוושה שאין כדוגמתה, וגם לא כולם יזכו לשרוד ולחזור בתשובה בהתעוררות שבורא עולם יעשה ברגעים האחרונים, וכפי שהארכתי בעניין בסוף פרשת נצבים, וגם בהמשך הפרשה.

ובקצרה, ראינו כמפורש בתורה שעל ידי שעם ישראל שמע את קול ה' בעצמו במתן תורה זה הכניס בהם יראת שמים עצומה, שכבר לא רצו יותר לחטוא וככתוב במדרשים שהקב"ה שילק את היצר הרע מהם, וכך בורא עולם יכול לתת התעוררות תשובה ככתוב "והשיב לב אבות על בנים", אבל יתכן שההתעוררות לא תהיה מקסימלית, ורק מי שלא התרחק לגמרי - שעדיין יש בו קדושה מסוימת, רק הוא יצליח להתעורר בתשובה שלימה.

ואת זה משה הכניס להם חזק בפה ובאוזניים כפי שכתוב בהמשך, יהודים יש גאולה מאה אחוז בלי תנאים, אבל תהיה חלק מהגאולה הטובה ולא תפסידנה חלילה.

אז גם אנחנו נקשיב למשה רבינו, שקולו יהדהד באוזנינו מאז האזינו עד היום הזה "דור שבו משיח בא", ונצל את כל כוחנו להיות מהצדיקים המקבלים את פניו, ובמאמץ שלנו בתקופה הזו!!! בחיזוק שלנו בתקופה האחרונה הזו!!! בשמירת העיניים והמחשבות!!! שיהיו כל מחשבותינו לשם שמים בתורה ובתפילה!!! נזכה לחיות חיי נצח בקדושה בביאת גואל צדק ובבניין בית המקדש בקרוב בימינו אמן סלה.

"שימה בפיהם" – שידעו שהגאולה מובטחת, משיח בוא יבוא

מופיע עניין זה?? ואפילו אם נאמר שאת השיר אמר ברוח הקודש ובנבואה, מכל מקום בפשטות משמע ששירת האזינו היא חזרה על תוכן השירה שמופיע בוילך???

ונראה שלמד זאת מהפסוק זה הכתוב בפרשת וילך "והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו, כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי".

יש לעיין, למה יש כאן **אריכות וכפילות**, כי כמה פעמים מוזכר בפסוקים הללו שאמר להם את דברי השירה?? וגם מה הדגש שחוזר על עצמו שאמר להם את "כל" דברי השירה, וכי מה זה בא לרבות, וכי יש כאן דברים שלא כתובים במפורש???

ומה הכוונה באזני העם, הרי קודם הצטווה **לשים בפיהם** אז מה המשמעות החדשה "**באזני העם**"?? ומה הכוונה לא **דבר ריק הוא מכם**, וכי למה יזלזלו ויחשבו שזה ריק?? ומה המשמעות של המושג??

ונראה לחדש, שיש בפרשיות "**וילך והאזינו**" 2 נבואות לעתיד של הימים שקודם ביאת המשיח ולימות המשיח, הא' זה בפרשתנו וכפי שהבאנו בשם הרמב"ן, והרחבת הדברים על פי **האברבנאל**, שבשירת האזינו שזו השירה הכוללת והמורחבת, עיקר מטרתה לבשר לעם ישראל על הגאולה המובטחת בלי תנאים אלא כחוק וכדברי הרמב"ן.

ואילו בפרשת "**וילך**" כאמור, עיקר השירה הייתה לאיים על עם ישראל לא לעשות חטאים, וגם התראה על ההסתר פנים שעלול להיות כשיחטאו, אבל לא רק זה נכתב בנבואת ושירת "**וילך**", אלא שם גם התבשרנו **בשורה טובה** שלמרות הצרות ורעות והסתר הפנים בכל זאת "**לא תישכח מפי זרעו**", וכפי שכתב רש"י שלעולם ולנצח יהיו **לומדי תורה וצדיקים בעם ישראל בכל דור ובכל מצב**.

ויתכן, שמשה רבינו טוען לעם ישראל, יהודים יקרים נכון שבפרשה חידשתי לכם שמשיח יבוא ויגאל את עם ישראל בלי תנאים אפילו שעם ישראל יהיה רשעים רח"ל, בכל זאת **יהודים יקרים אל תבואו עם כלים ריקים** לקראת המשיח - **כי לא ריק הוא מכם**", אלא תהיו אלו מהנבואה של וילך "**שלא תישכח מפי זרעו**", חיזקו ואמצו לבוא

ונראה שחלק מציווי בורא עולם ש"שימה בפיהם", זה כפי שכתב **הגר"א** שזה **לפרש היטב לעומק**, ולכן משה רבינו מתמצית דברי בורא עולם **הרחיב העניין** בכדי שיהיה שימה בפיהם והקדים את חשיבות עם ישראל, ואת גודל האכזבה ואת ההבטחה **לגאולה העתידית** והבטוחה, **למרות האכזבה הקשה**. ואם תאמר מהיכן ראה משה להוסיף את עניין הגאולה המובטחת, הרי בפרשת וילך לא

וטהר לבנו – תשעה באב

באהבה, כי מצד זכות אבות זכות זו כבר הסתיימה, אבל מצד חילול ה' למען שמו זה הסיבה שהקב"ה מביא את הגאולה.

ויתכן שכוונת התפילה היא, שבגלל זכות אבות, בורא עולם מסכים לגאול את עם ישראל רק בגלל טענת חילול ה', שמא יאמרו הגויים כשעם ישראל לא ייגאל, שהם הגויים ניצחו את עם ישראל.

ואולי לכן מסיימים "מגן אברהם" כי לאברהם אבינו היהודי הראשון אתו בורא עולם קבע את כל החוקים של גלות עם ישראל בברית בין הבתרים, וגם שם כחלק מההסכם בזכות אברהם ההסכם מסתיים שעם ישראל בודאות מוחלטת יסיים את הגלות ויזכו לגאולה שלימה, וזה הסכם מושלם.

ועל בשורה גדולה זו אומר הרמב"ן, זו שירה וזו שמחה וזו תקוות העם היהודי שיש סוף לגלות ובלי תנאים, ואת זה חייבים להכניס לכל יהודי לפה, שיש תקווה ולא אלמן ישראל, משיח בא יבוא!! ולכן כתבו לכם את השירה, זה **השיר הלאומי שלנו** על פי המלבי"ם, כי זה תקווה אמתית, חזון אחרית הימים המובטח.

אז הבה נתעודד ונשיר ונשמח ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו וחיי עולם נטע בתוכנו, ושאלו בני אברהם יצחק ויעקב העם הנבחר, שמובטח לו נצח שאין טוב ממנו, וחיים נצחיים ואין סופיים ולהנות מזיו השכינה בקרוב ממש אמן ואמן.

ואכן איך אפשר שלא לאהוב אב רחמן ומסור כמו בורא עולם, שמבטיח לנו טוב בכל מחיר, איך אפשר שלא להתמסר לו מכל הלב, זה אמור לבוא לנו בטבעיות, אבא אני אוהב אותך!! אבא אני אקריב את תשוקותי לעבירות כקרבן על מזבח ה', כי אני באמת רוצה להחזיר טיפה על כל מה שאתה בורא מעניק לי ולעם ישראל!!!

כי ידין ה' עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב

וכבר כתבתי שמהחוצפה יסגא - החוצפה הנוראה והאיומה שיש בדורנו אפשר לראות ברור שאנחנו בדורו של המשיח, כמו הסיפור המפורסם שהיה לפני כ-150 פלוס שנים הלכו ברחובה של עיר שני גדולי הדור ממש, שכל חזותם אומרת כבוד חכמים זקנים וקדושים, הלא הם רבי עקיבא איגר והנתיבות, וזיו השכינה קורנת מעליהם. **וגדולי** ישראל חלפו על יד ספסל שעליו ישבו כמה צעירים יהודים קלי דעת, ולמרות שגדולי ישראל עברו על ידם, בכל זאת הצעירים לא קמו לכבוד גדולי הדור.

ובעל הנתיבות הזדעזע, ואמר לרבי עקיבא איגר, זה ממש "בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא"!! המשיח חייב להגיע, כי תראה איזה חוצפה!!! ממש כמו שכתוב בגמרא, שלפני בוא המשיח תתרבה ותתעצם החוצפה בעולם!!!!

ענה לו הגאון רבי עקיבא איגר, **טעית**!!! זו לא החוצפה המדוברת, החוצפה שתהיה בעקבתא דמשיחא, כך היא תיראה, שאנחנו זקני הדור נשב תשושים בספסל, והצעירים יעברו על ידינו, ואם אנחנו הזקנים גדולי הדור לא נקום בפניהם לכבדם, אזי הצעירים יפטירו ויאמרו, איזו חוצפה, ממש עקבתא דמשיחא!!!!

ותגידו לי באמת, האם זה לא קורה היום??? ושתבינו, במשך אלפי שנים!! סמכות האבא והמורה, המחנך והמבוגר היה שמור אצל רוב בני הנוער, רעדו מפני הסמכות, ופתאום בדור האחרון נחיתה טוטאלית, מהפך מקצה לקצה, פשוט לא יאמן!! החוצפה בדיוק כפי שרבי עקיבא איגר תיאר אותה, והנה אנחנו עמוק בפנים.

אז באמת אנחנו כבר ממש בדור משיח, ונוכיח זאת, שהרי רק לפני 2 דורות ובמשך כל ההיסטוריה אם היית מציג לאדם את החוצפה של רוב בני דורנו, הוא לא היה מאמין ששייך ככה להתנהג!!! ואכן גדולי ישראל אומרים שמשיח בפתח, אז

דהיינו שבורא עולם מסיים את השירה בפרשת וילך, שהצרות וההסתרה יהיו קצת קודם שבורא עולם יביא אותנו לארץ ישראל המובטחת בשבועה, ולא מוזכר מילה על תשובה או שום תנאי אחר, כי באמת אין תנאי!!! אלא הגאולה השלימה תגיע אחרי הצרות בלי תנאי, ועל זה ההרחבה והדגש העיקרי בפרשתנו פרשת "האזינו".

ומהיכן נלמד שזה בלי תנאים??? התשובה שאת זה כבר נלמד ממש רבינו, שפעמים טען לבורא עולם שישלח לעם ישראל בכדי שלא יהיה חילול השם, הן בחטא העגל והן במרגלים, וטענתו הייתה "מה יאמרו הגויים אם בורא עולם ישמיד את עם ישראל??? הרי חלילה הגויים יטענו שאין יכולת ה' להצילם ולכן השמידם".

וזה בעצם גם הטענה לגאולה העתידית כפי שהסכים הקב"ה לטענת משה, שלא יאמרו הגויים שכוחם גדול לכן הצליחו לרסק את עם ישראל, וממילא יתחלל שם שמים חלילה. ואכן גם בעבר בחטא העגל והמרגלים הקב"ה הסכים עם טענת משה ושלח לעם ישראל בגלל טענה זו, כך בגאולה העתידית בורא למען שמו הגדול יביא את הגאולה.

ולפי זה מובן מה שאומרים בברכה ראשונה של תפילת 18 "וזכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו

כתבו המפרשים שכאשר עם ישראל ירגישו עזובים ולא יהיה להם יותר על מי לסמוך לא על עצמם ולא על אחרים, ויהיו מפוחדים מפחד אויב, אזי יתגלה הבורא ויגאלנו.

והנה היום בזמננו לעיני כל רואים אנו שאין לנו היהודים על מי לסמוך, גם אלו שר"ל בעבר האמינו בכוח הזרוע, היום יותר מתמיד כבר מבינים שידם כבולה, שאפילו אם יש נשק אי אפשר להפעילו כי אומות העולם לא מאשרים להם שימוש בכוח, וגם היום אומות העולם חברים ומתחברים לעם הקורא להשמדת עם ישראל, וכל עם ישראל קולט את הידוע לנו, שאין לנו על מי לסמוך רק על אבינו שבשמים. **ועד** כדי כך המצב חמור, שגם אנשים שהאמינו שיותר לא תהיה שואה, בטענתם שלא עוד!!! שאומות העולם לא יתנו לזה שוב לקרות, ובכלל כל אלו שלא מבינים איך הייתה שואה ולמה היהודים לא נלחמו?? הנה היום כולם רואים את המצב בסוריה שהעם נלחם על קיומו ובכל זאת יש שם הרג נורא בהשגחתם ובתרומתם של מעצמות העולם, וכן באוקרינה וגם בישראל רח"ל.

ואכן ראיתי את דברי הגאון מווילנה על שירת חנה שמואל ג' וזה לשונו "אפשר שהוא קרוב ל-2000 שנה זמן הגלות", ואז חש עתידות - בורא עולם ירז את שלבי הגאולה". **והיות** וחורבן הבית השני היה לפני 1950 שנה, יוצא לנו שמתוך 2000 שנות גלות נשארו רק 50 שנים, והגאון אמר קרוב ל-2000, משמע שזה פחות מ-50, אז בעצם מגלה לנו הגאון מווילנה, שאפשר שזה ממש עכשיו בדורנו, ואם נחשיב גם את 40 שנה שכבר נגזר על החורבן והרגישו זאת בבית המקדש בסימנים ברורים, אולי נשארו רק 10 ל-2000 שנות גלות, עוד לפני הקרוב (2000).

וטהר לבנו – תשעה באב

בואו נתכונן לקראתו כראוי, אפילו אם נהיה רק אחד מעיר ושניים ממשפחה, קדימה, רק חזק ואמץ!! עוד קצת!!!

הקב"ה הודיע ליחזקאל שבכ' ולא בט' באב תחרב ירושלים, מה פשר העניין?

זלז ראה קצת לחידוש שכתב המנחת חינוך כלפי תשעה באב, מצווה שא' אות ז' שכל הצומות בפרט בימי גזרות השמד יש להם שורש ודין כמו דאורייתא כי הם מדברי קבלה (נביאים) – שהם מופיעים במפורש בתנ"ך זכריה ח' יט' "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

אבל בכל זאת טוען המנחת חינוך, שמדברי קבלה נקבע להם רק איזה חודש אבל לא נקבע יום מסוים בחודש, ואפילו ט' באב כל החודש נקבע כמתאים לצום, ולכן טען רבן יוחנן שמן הראוי לקבוע את י' באב לצום במקום תשעה באב כי אז היה עיקר שריפת בית המקדש, אלא חז"ל הם שקבעו איזה יום בחודש מתאים ביותר.

ולכן חז"ל קבעו את הצום ביז' בתמוז כי אז נבקעה העיר בבית שני, למרות שבבית ראשון נבקעה העיר בט' בתמוז, כי כל חודש תמוז נקבע שיהיה בא' מימיו יום צום.

ולפי זה, מובן שה' אמר ליחזקאל שבכ' אב תחרב ירושלים, כי אכן כל חודש אב ראוי לצינו כיום חורבן בית המקדש, ולא רק את ט' באב, וכפי יסוד המנחת חינוך האמורים קודם.

ענווים הגיע זמן גאולתכם

אומנם בתפילת נחם שאומרים במנחה בתשעה באב כתוב "כי אתה ה' באש הצתה. ובאש אתה עתיד לבנותה. כאמור "ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה", משמע שהאש תישאר והיא תשמש כחומה סביב, ועל כן צריך לתרץ כפי הנכתב קודם, אבל הקב"ה ברחמיו העצומים נתן דרך חדשה לתרץ הכל.

ותלמידיו היקר אברהם לויני"ו, חידש תירוץ נפלא ביותר בדרך חדשה ונפלאה וקפצתי משמחה בחדשו חידוש נפלא ויקר זה, שהרי מצאנו במשה רבינו שקרנו עור פניו, ושם מסכה על פניו, ובכל זאת בכל ויכוח שיהיה לו עם עם ישראל כגון במחלוקת קרח וכן במרגלים, לא טען אם אין אתם מאמינים ראו לאורי שזרח? כפי שהמשיח מוכיח שאורו שזרח שהוא שליח ה', והוא המשיח?

ויתכן, שהמשיח לא מוכיח לעם ישראל שהוא המשיח, כי הם רואים אותו עומד על גג בית המקדש למרות שהוא מאש ואינו נשרף זה כבר הוכחה שהוא אינו אדם רגיל, אלא מוכיח שעם ישראל ראוי וזכאי לגאולה, כי רואים את אורו שזרח ולא נבהלים, אפילו בלי מסיכה, והרי אצל משה נבהלו והיה על משה להסתיר אורו שזרח במסיכה, אלא זה מוכיח שהם צדיקים מושלמים ויש בהם גם את המעלה הגדולה ביותר "ענווה".

וכך טוען להם המשיח אתם לא מאמינים שהגיע זמן גאולתכם כי סבורים אתם שלמרות עבודת ה' שלכם בכל זאת אתם בענוותכם סבורים שאינכם צדיקים גמורים, ולכן אינכם ראויים לגאולה השלימה, אבל אני יוכיח לכם שאתם כן מושלמים, שהרי אתם יכולים לראות קרני הוד בלי להיבהל, והיות והגעתם לשלימות לכן אתם זכאים לגאולה השלימה.

ובהגדה של פסח כתבתי מדוע הגאולה מובטחת וזה הרעיון בברית בין הבתרים, כי כשם שעם ישראל הצדיקים ירדו בע"כ למצרים שם התקלקלו כך בגאולה השלימה, גם אם יהיו חוטאים, ה' כביכול יתקן מה שצדיקים התקלקלו בע"כ במצרים כביכול לא הגיע להם להתקלקל, כך רשעים יתקנו לעתיד לבוא כביכול בע"כ גם כשלא מגיע לו.

המדרש רבה מתחיל את ספר במדבר על פסוק זה מהכתוב בתהלים לו "צדקתך כהררי אל", צדקה שאתה מביא על העולם מפורסמת כהרים הללו, אבל "משפטין תהום רבה", שדין ומשפט – עונש, שאתה עושה בעולם הזה כמו תהום רבה, מה התהום נסתר כך משפט שאתה מביא הוא בסתר.

כי הנה ירושלים חרבה בתשעה באב, אבל כאשר הקב"ה הראה ליחזקאל בנבואה את החורבן העתידי הוא מראה לו את כ' בחודש אב, ולמה? אלא כאמור, שהמשפט והדין הוא בסתר, שהקב"ה לא רוצה לפרסם באיזה יום יום תחרב ירושלים.

לעומת זאת כאשר הקב"ה בא לגדל את עם ישראל, שאמר להם: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", אדרבא הקב"ה מפרסם איזה יום ואיזה מקום ואיזה חודש ואיזו שנה ולאיזה אירוע – לצאתם מארץ מצרים.

אך עדיין קשה ותמוה, הרי הקב"ה אמת וחותמו אמת, ומדוע הקב"ה אמר ליחזקאל תאריך כ' אב שזה תאריך לא נכון, ואם כי רצה ה' להסתיר את התאריך המדויק הרי הקב"ה היה אומר לו בחודש אב בלי לנקוב באיזה יום בחודש יהיה החורבן?

לעיתיד בזמן הגאולה יתחזקו מאוד במידת הענווה, היא מהמדרש פסיקתא רבתי ל"ו, ובילקוט שמעוני ישעיהו ס' רמז תצ"ט, שנו רבותינו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענווים הגיע זמן גאולתכם!! ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם.

ובפרשת ויקרא כתבתי שיש לתמוה למה המשיח מתאר את הצדיקים ששרדו בעם ישראל בתואר "ענווים"!!! למה לא "צדיקים"!! קדושים!!! וטהורים"? מה מיוחד דווקא במעלת "ענווים"???

אלא כאמור: בזכות מעלת הענווה זכו עם ישראל כולו לנבואה לעתיד לבוא, ויתכן לפ"ז שמה שכתוב שהמשיח עומד על גג בית המקדש, והרי אומרים בסוף הקינות שבאש הציתה ובאש אתה עתיד לבנותה, ואם המשיח עומד על האש מדוע זה לא מספיק ראייה שאינו אדם רגיל?

אלא יתכן בדרך אפשר שהם רואים זאת במראה הנבואה מתוך הענווה שיש בהם וכאמור, אך יתכן בדרך פשוט שתחילה יהא בית המקדש שיבנה בדרך הטבע, כפי הנלמד שלא מבטלים תשב"ר לבניין בית המקדש, ורק אח"ז כביכול ישודרג וירד מהשמים.

אך תלמידיו היקר יהודה משה אלטוסקי ני"ו מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, טען שיתכן שכמו שבניין בית המקדש שהיה בנוי מאבן נשרף באש כך לעתיד לבוא בגאולה העתידית באש ירד בית מקדש בנוי מאבן ואפילו מיהלומים יקרות, אבל האש העוטפת כביכול את בית המקדש לא תישאר, כי כך גם לא יוכלו להיכנס להקריב קורבנות, ונהניתי מאוד מהסברו היפה והנפלא.

וזהר לבנו – תשעה באב

ומי זכאי לגאולה, מדברי הנביאים ישעיהו ותרי עשר נראה שמי שעכשיו בימי הגלות הוא לא מרדן והוא נכנע ומקבל מוסר ומעריך ומכבד צדיקים הוא יזכה להתעורר ולחזור בתשובה לפני ביאת המשיח.

אבל מי שהוא חצוף ומרדן ולא נכנע לא יתעורר ולא יחזור בתשובה למרות אליהו הנביא שינסה להחזירו בתשובה, הוא יהיה כרשעים על פתחו של גהינום שאינם שבים, ולכן נקבל ונעבוד על עצמנו מעכשיו בכל מצב נהיה נכנעים למוסר ולצדיקים תמיד, ונעריך צדיקים ונשנא רשעים למרות שרחוקים ואנחנו רשעים, וכך נזכה לגאולה בקרוב.

נגזר 1000 שנות גלות, אז למה יש כ2000 שנות גלות??

אבל היות ובמציאות הרי אנו בגלות כ2000 שנה, ואולי זה רמוז **בנחנו נחמו עמי כי לקתה כפליים**, אם כן יתכן לפרש הפסוק, שאכן יש **עינוי ויש רעה**, ויתכן כמו בגלות מצרים כל הגלות נקרא **"ויעננו" – עינוי**, ואילו קושי השעבוד שהיה בסוף שפרעה לא נתן תבן ודרש לבנות הכל כרגיל, זה מכונה **"רעה"**, ככתוב **"ויראו שטרי בני ישראל אתם ברע"**, וגם משה התייחס לקושי השעבוד בלשון **"רעה"**, שאמר **"למה הרעתה לעם הזה"** וגם **"הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך"**.

ואם כן, יתכן שנגזר 1000 שנה של גלות קשה מאוד לעם ישראל שבכל **1000 שנה יהיה רעה** של קושי השעבוד, אבל הקב"ה ברחמיו וכפי שהתפללו לפניו הנביאים, נתן הקלה ברוב ימי הגלות שלא יהיה קושי השעבוד כל הזמן, והיו שנים רבות בהם היה יחסית קל לעם ישראל, ורק היו שנים מספר מתוך **2000 שנות גלות** שהיו רק **שנות ראינו רעה"**.

ובעצם אולי כלול בפסוק, מדוע יש יומיים עינוי של גלות כי רק שנות ראינו רעה ולא כל 1000 שנות הגלות, כי הקב"ה ברחמיו לא רצה שעם ישראל יסבול עונש של סבל קשה מנשא משך 1000 שנה רצופות.

ולכן חשוב מאוד שבכל 2000 שנות גלות נרגיש עינוי, ואיך נרגיש עינוי? שנבכה כל יום מדוע עדיין הקב"ה בגלות, מדוע עדיין משיח לא בא, ואם נבכה בצער על הריחוק שלנו מהקב"ה, ממילא נצא ידי חובה בעינוי ולא נצטרך להגיע לשנות ראינו **"רעה"**, שחלילה לא נצטרך להגיע לקושי השעבוד ח"ו.

והלואי וכבר נזכה לביאת המשיח השנה כפי שכתב הגאון מווילנא קרוב ל2000 שנות גלות בוודאי משיח יבוא.

נכתב בימי אב בשנה שעברה התשפ"ד

(כשאני כותב תודה לרשע זה שהתעלל בעם ישראל, זה בבחינת **"ופרעה הקריב"** – **לבס של ישראל לה'**, יותר מ10 צומות ותפילות, בכך שרדף אחר בני ישראל, **מדרש שמות רבה כא' ה'**)

דיבנו של עולם!! אפילו הרשעים שבאויבי עם ישראל טוענים שההמתנה היא חלק מהעונש הקשה, ואנחנו כ2000 שנה ממתניים ומתפללים בבכיות לגאולה השלימה, לאבא שיחזור לנו, לאבא שסוף סוף ישב על כסאו ולא יהיה בגלות!!

אבא יקר ב2000 שנות הגלות רבות סבלנו מהגוים גזירות שונות ומשונות והריגות אכזריות בכל תקופה, אבל מלבד כל זאת עצם ההמתנה הארוכה והמתמשך כל כך לגאולה זה עונש קשה מנשוא!! סבל מתמשך וקשה ביותר!! ואנא די לעונש תקן אותנו והשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם.

זה מרומז בסוף איכה, **"כי מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאוד"**, דהיינו שגם אם מגיע לנו עונש גדול, עדיין היות

מהפסוק במגילת איכה שכתוב **"כל היום דווה"** כתב **הזהר הקדוש ח"ב יז' א'** בשם רבי חייא, שנגזר רק 1000 שנה לגלות כיום של הקב"ה שהוא אלף שנה.

ובהקדמת רבי חיים ויטאל לעץ חיים, כתב שבהיות בגיל 30 **תשש כוחי וישבתי משתומם כי נגזר גלות של 1000 שנה, ולא 2000, אז למה הגאולה מתעכבת??**

ונראה, שהנה כתוב בתהילים צ' **"שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה"**, ובמפרשים כתבו שהכוונה שעל כל שנות הגלות יהיה כנגדם שנות גאולה ושמחה, ולכן תמחו הרבה מהמפורשים הרי הגלות התארכה ל2000 שנים, ואם כן ימות המשיח ועולם הבא אמורים להיות 2000 שנה, והרי נשאר מהאלף השישי רק 213 שנה? שהרי האלף השביעי הוא עולם הבא??

ואכן אם היה מתקיים הגזירה שכתוב במגילת איכה שנגזר רק 1000 שנה, א"כ היה משיח אלף שנה, ועולם הבא לא נחשב כי הוא עולם שכולו רוחניות בלי גשמיות טובה, אבל היות והגלות התארכה איך יתקיים **"שמחנו כימות עניתנו"**??

ונראה לתרץ, שאכן בפסוק **"שמחנו כימות עניתנו"** יש לדייק שיהיה 2000 שנות גלות, שהרי מיעוט רבים 2, ויום אצל הקב"ה הוא 1000 שנה א"כ מדויק שיש 2000 שנות גלות בשונה מהכתוב במגילת איכה.

אבל היות והפסוק ממשיך **"שנות ראינו רעה"**, זה לכאורה מלמד שתחילת הפסוק **"שמחנו כימות עניתנו"** אינו 2000 שנה, כי מיד לאחר מכן כתוב שנים, ולכאורה הכוונה ימים רגילים ושנים רגילים, ולא יום של הקב"ה שהוא 1000 שנה??

תודה לך נסראלה שימחת אותי ואת עם ישראל מאוד באמת הפתעה טובה ומדהימה, אבל באמת בהתחלה ממש היה בא לי לבכות, מדוע אנחנו במתח גדול ממלחמה מאירן וחזבאלה ותימן ועירק - דווקא 33 השבועות, דווקא לקראת תשעה באב.

הרי בדרך כלל ימים אלו לא טובים לעם ישראל נגד הגוים, ולמה בכל זאת בורא עולם בימים אלו זימן לנו פחד וחרדות ממלחמה מול גוים אכזריים??

ופתאום כמו נס משמים הבנתי הכל!!! ותודה לך נסראלה על התשובה הנפלאה שנתת לי, ובעצם מתנה לעם ישראל!! כי אתמול ביום שלישי שלפני תשעה באב, אמר נסראלה שחלק מהעונש לישראל הוא ההמתנה הארוכה!!!

נבזה שימחתני ותודה לך על מסר עצום זה!! ועל אפך ועל חמתך וברוך ה' שאתה כבר בגיהינום, נשתמש בדברייך לטובת עם ישראל!!

וטהר לבנו – תשעה באב

והלואי ותשעה באב השנה יהפך כבר ליום טוב, יותר משמח משמחת תורה שהפך לנו לאבל אמן ואמן, בגאולה בקרוב אמן.

וזמן רב עד מאוד קצפת עלינו, ואנו ממתינים כבר 2000 שנה, אם כן הגיע הזמן, **שהשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם**.

ומי יכול לחזור בתשובה האם אפילו היטלר??

העונש!!! והרהר בתשובה והתגיייר והוא בגן עדן - רש"י בקהלת (ט ז) וגם זכה ויצא ממנו רבי מאיר.

זזה מדהים ביותר!! וכי מי היה נותן לו לחמוק מעונש בדור שלנו?? מי??

אבל הקב"ה לא מחפש להעניש, **כי לא אחפוץ במות רשע, כי בשובו מדרכו וחייה!!**

ואם ה' מקבל תשובת רוצח יהודים כהיטלר, ויותר גרוע מהיטלר!! כי נבזר אדן רצח בעצמו ולא ע"י שליחים, אזי זה מוכיח שה' אוהב כל אדם, ומצפה לתשובת כל אדם אפילו לא יהודי.

וקל וחומר שה' מצפה לתשובה של כל יהודי לא משנה באיזה עומק רשעות הוא נמצא, בכל מקרה אתה לא יותר גרוע ולא התקרבת לרשעותו של נבזר אדן!!

אז השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם, יהודי אל יאוש עכשיו הזמן לחזור בתשובה לאבא שמחה לחבק אותנו באהבה גדולה קדימה חזק ואמץ ובעזרת ה' משיח יגיע במהרה בימינו בקרוב ממש אמן ואמן.

הגימטריה של איכה

ואולי לולי 36 הצדיקים שיש בכל דור הרי שבמצב של "איכה" דהיינו במצב רעה לעם ישראל, לא היה תקווה לעם ישראל לשרוד, ובזכות הצדיקים שבכל דור עם ישראל שורד גם במצבים קשים ביותר.

למה 3 צומות על החורבן של בית המקדש – כביכול התחלה, אמצע, וסוף קשה – חורבן.

רואים איך רשע גדול מצליח מעל הטבע, וכביכול אין שחר ועונש ואין דין ואין דיין? ואם חטאו ישראל שימותו במגיפה?

וחשבת תשובה נפלאה, שבדיוק את הלימוד זכות זהו רצה הקב"ה לקבל על עם ישראל, שעוד לפני שחטאו כבר יש עליהם רפואה ולימוד זכות שהם התקלקלו כי ראו איך רשע מצליח מעל הטבע וכביכול אין דין ואין דיין!!

זזה התשובה **מדוע יש 3 צומות על אותו עניין**, הרי **עשרה בטבת** תחילת המצור, ובט' בתמוז בבית א' וביז' בתמוז בבית שני נפרצו חומות ירושלים, ובט' באב החרבו את בית המקדש,

אם כן הכל מתנקז לסוף הקשה שהוא ט' באב חורבן הסופי של ירושלים = אז למה צריך לצום גם את ההתחלות של השבר של עם ישראל?

אלא שימו לב - האימפריות הכי חזקות בזמנם שנצחו את כולם בקלות ובמהירות, נעצר כוחם מול ירושלים, שהרי לקח לבבל כמעט 3 שנים מהמצור על ירושלים עד פריצת החומות והכניסה לעיר ירושלים? ומדוע?

הרי מתואר ב**נחום פרק א'** שלנבוכדנצר והכשדים שבמהירות כשבו את כל האומות, כי כל המבצרים וכל החומות וכל הבריחים הכל בקלות נפתח להם כביכול מעל

הגמרא בסנהדרין צ" מספרת על נבזר אדן הרוצח הגדול שר הטבחים של הרשע נבוכדנצר, שנכנס לבית המקדש, וראה דם תוסס ומבעבע של זכריה הנביא, שנהרג שם 258 שנים קודם לכן וזימן את 71 סנהדריה גדולה ו-23 סנהדרי קטנה – חסידי עליון קדושי מעלה, וכ"כפרה" על הריגת הנביא – עורף אותם על דמו.

אבל הדם של זכריה ממשיך לתסוס, ואז נבזר אדן הורג על הדם של זכריה תינוקות של בית רבן, וכשגם דמם השפוך לא מרגיע את דם הנביא, הוסיף נבזר אדן והרג 80 אלף פרחי כהונה, עד שהרג 940,000 נפש ל"תיקון" העוול, וכזה עדיין לא נרגע צעק "וכי לכלות את עמך אתה רוצה"!! ואז נרגע הדם!!

ונבזר אדן נבהל שאם על נפש אחת העונש כה חמור אז על אחת כמה וכמה על הריגת כמיליון יהודים מה גודל

אז השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם, יהודי אל יאוש עכשיו הזמן לחזור בתשובה לאבא שמחה לחבק אותנו באהבה גדולה קדימה חזק ואמץ ובעזרת ה' משיח יגיע במהרה בימינו בקרוב ממש אמן ואמן.

הגמרא סנהדרין לז' מביאה דברי אב"י שאמר שבכל דור יש לפחות 36 צדיקים גדולים שמקבלים פני שכינה, ככתוב "אשרי כל חוכי לו" – "לו" בגימטריא 36. והנה "איכה" גם בגימטריא 36.

קראתי בגיליון מקיף על השואה בהמבשר, ובכיתי בידעיה שלא ידעתי עליה מעודי, שהיו יהודים שעברו 6 שנים אכזריות בשואה והחזיקו מעמד באמונה למרות הקשיים הבלתי נתפסים!!

אבל בסוף השואה כששחררו אותם מהמחנות ושלחו אותם לחירות, אז הרבה נשברו ועזבו את האמונה,

כי היו בטוחים שאחרי הצרות קושי השעבוד ממש תגיע הגאולה כמו במצרים שמיד אחרי קושי השעבוד התחיל המכות למצרים והגאולה,

אבל הם התאכזבו ולא ראו פני משיח אלא הם התחילו דף חדש מרוסק ומדוכה.

ולמה אני כותב זאת? כי לימדתי בשיעור בחבקוק, שחבקוק עשה עיגול ואמר לה' אני לא יוצא מהעיגול עד שאקבל ממך תשובה!!

ושאלת חבקוק הייתה, למה ה' אתה מראה לי עונש על ממלכת יהודה שיחרב בית המקדש כאשר עכשיו הם צדיקים?

ולמה אתה מראה לי את נבוכדנצר הרשע הגדול שמעניש את ממלכת יהודה שהם צדיקים לעומתו, ומחריב את בית המקדש, הרי זה גורם שעם ישראל לא יחזרו בתשובה כי

וטהר לבנו – תשעה באב

וכפי שהתחלתי, ריבונו של עולם, רצת שחבקוק ילמד זכות על עם ישראל לפני שחטאו, אז אבא יקר הרבה מאוד חילונים הם בגלל ההסתר פנים הקשה שהיה בזמן השואה וכן לאחר השואה שהתאכזבו שלא בא המשיח.

אז גם הם לא כל כך אשמים!! וכפי שכתוב **בישעיהו סג'** יי' וכלשון **המצודת דוד**, שבעבור שלוות האומות ואורך הגלות אנו תועים מיראתך וכאלו אתה מתעה אותנו.

אנא אבא יקר, עם ישראל במצב קשה מנשוא, מצד אחד מלחמות בלי ניצחונות מושלמים, וכל רגע יכול להתהפך קערה על פיה, שכל ההישגים כביכול ימחקו ואין צורך להאריך.

ולומדי התורה מושפלים עד עפר, לא מבינים את ההקרבה שיש בלימוד התורה כל היום, וחיי הצנע וההסתפקות במועט כל החיים.

ושוב אנא בורא עולם, אנחנו בקושי השעבוד שקשה לנו מאוד כמו לטפס על קיר ישר וחלק, אנא הפעם תביא את הגאולה השלימה, ולא נתאכזב חלילה כשורדי השואה, אבא אנא, נכון לא תיקנו הכל.

אבל אבא אתה יודע שהנסיונות היום הכי קשים מכל הבחינות, ועד כדי כך שיתכן שהצדיקים והישרים שבדורות הקודמים היו קורסים ונופלים בניסיונות הקשים של דור זה, שבקלות אפשר לחטוא וליפול לתהומות.

אנא שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה, בקרוב ממש ממש, ואנא אל תשיבנו ריקם מלפניך.

קודם חורבן הבית איזה חיזוק דרש ירמיהו – ומה נדרש מאיתנו בקושי השעבוד!!

לפחות חלק מהעם אולי זה מה שיציל את עם ישראל מחורבן הבית.

האם הקשיבו לירמיהו או לא הקשיבו לו? לא יודע! אבל נראה שלא הקשיבו לו, או שהיו זקוקים להרבה אברכים ובני ישיבות ולא היה מספיק אברכים ובני ישיבות שזכותם תגן על כל הדור.

וייתכן שהיה חורבן ולא עזר מה שירמיהו הוציא את צנצנת המן כי יתכן שהלחץ מעובדי עבודה זרה השפיע אפילו על יראי שמיים שיפחדו להיות אברכים ובני ישיבות ופחדו ללמוד תורה כל היום ופחדו להתפרנס מניסים פחדו להתפרנס מהרבה דרכים למקום.

כמו שהיום לצערי הרב יש מצב כפי שמרן ראש הישיבה הרב דב לנדאו שליט"א שזכיתי והוא מורי ורבי מישיבת סלבודקה שזועק שהארץ במצב סכנה כי הארץ באיום שתקיא הארץ אתכם, בגלל העבירות של כלל הדור, ובני הישיבות והאברכים שלומדים תורה כל היום בלי פרנסה אלא סומכים על הרבה דרכים למקום, אותם צדיקים ויראי ה' עוברים הסתה יום יום!! שנאה ודרישות בכל מיני צורות שיפסיקו ללמוד תורה כל היום!

ולא מבינים שזה הצלת הדור!! שזה הגנה לפני חורבן הבית הראשון שרק לימוד תורה כל היום זה יכול להציל את כל הדור. זה מגן על העם ופרנסה מידי שמיים והרבה דרכים למקום.

ומה שמצטטים בהתרסה כנגד לומדי התורה כל היום את הפסוק **"האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשבנו פה?!"** זה

הטבע, וכמתואר **בחבקוק א'** שהיו בונים סוללת עפר במהירות עצומה, שכל חיל הביא עפר וכך חדרו במהירות לערים בצורות, וכך במהירות כבשו את העולם.

אז איך יתכן שלקח להם מעל שנתיים לחדור ולפרוץ את חומות ירושלים כאשר העם שבירושלים חלש מרעב וצמא??

ואיך לקח להם חודש או 3 שבועות מהכניסה לירושלים עד שהצליחו להרוס את בית המקדש?

וגם הרומאים שכבשו את העולם בקלות, התחילו את המצור על ירושלים ביד' ניסן, ועד שנכנסו ופרצו לחומות ירושלים לקח להם 5 חודשים, מול אנשי ירושלים מורעבים וחלשים.

אלא אותו בורא עולם, שנתן לבבל ולרומא כוח על טבעי לנצח בקלות את כל העמים הגדולים, אותו בורא עולם ברחמיו על ישראל עצר והחליש אותם במלחמה על ירושלים, שעייב אותם בכדי שעם ישראל יחזרו בתשובה בין שלב לשלב.

שאולי מתחילת המצור בין 3 שנים בבית ראשון וכחצי שנה בבית שני יתבוננו בסכנה ויחזרו בתשובה, וגם כאשר כבר חדרו לירושלים בין חודש ל 3 שבועות שוב נתן לנו ה' ברחמיו לחזור בתשובה, שאולי בתשובה תצליחו ותצילו את בית המקדש!!

ירמיה הנביא לפני הגלות חורבן בית ראשון הוציא את צנצנת המן שטמנו יאשיהו המלך עם הארון במחבוא שעד היום אנחנו לא יודעים איפה זה, בכל זאת ירמיהו הנביא כן ידע ומשם הוציא את צנצנת המן,

ואמר לבני ישראל **עזבו עסקיכם ועסקו בתורה**, ענו לו לא שייך הרי אנחנו צריכים פרנסה, אמר להם הנה צנצנת המן הרי אלוקים עזר לעם ישראל שילמדו תורה והוא פרנס את לומדי התורה, הרבה שלוחין יש למקום לדאוג פרנסה **ליראיו**. כך סיים **רש"י מהמכילתא בפרשת בשלח טז' לג'.**

ונשאלת השאלה מדוע ירמיה אומרת לאנשים שחטאו בעבודה זרה תלמדו תורה! וכי יקשיבו לו? שיבקש מהם דבר להפסיק לעבוד עבודה זרה??

אלא מדובר כמו שמוכח מסוף דברי רש"י שירמיהו לא פנה לכל העם, אלא ירמיהו דיבר **"ליראיו"** לצדיקים יראי שמיים שהיה בדור של חורבן הבית, שהיו לומדים תורה וגם עובדים ועמלים לפרנסתם.

מהם ביקש ירמיהו צדיקים תעזבו את העבודה ותהיו לומדי תורה יום ולילה כל הזמן בלי עבודה, כי אנחנו בדור שלפני החורבן אתם יכולים להגן על הדור כולו כמו שכתוב בפסוק **"הדור אתם ראו דבר ה' המדבר הייתי לישראל"** שבזמן סכנה לחורבן הבית וחורבן הדור כולו עדיין יש תקווה להינצל מהחורבן בכוח קבוצה שילמדו תורה כל הזמן בלי פרנסה רק תורה, כאברכים ובני ישיבות קדושות בלי לשלב עבודות ועניינים אחרים והסדרים אחרים, אלא כמו דור המדבר!

וטהר לבנו – תשעה באב

יפה החזיר להראות כוחו של משה רבינו שבזכותו שנתן תורה 40 שנה הקים לתחיה דור שלם שנגזר עליהם שלא יהיה להם חלק לעולם הבא אבל בזכות התורה של משה הם קמים לתחיה לחיי נצח ולחיי העולם הבא.

ושמתי לב ללשון המכילתא "לא ניתנה תורה לדרוש" כי אפשר ללמוד תורה עם שילוב עבודה ודרך ארץ, אבל **"לדרוש"** ניתנה תורה רק לאוכלי מן או למקבלי תרומה, שכל עיסוקם רק תורה בלי לדאוג לפרנסה, ומשמעות המילה **לדרוש** הכוונה להגיע לעומק התורה ברמה עמוקה יותר **"דור דעה"**, שזה רמה יותר מחוכמה ובינה.

זזה כמו שכל התנאים לא הגיעו לרמה של רשב"י כי הוא למד תורה בהתמדה בצער מערה, 13 שנה – **"ב"מ פה"**.

נאמר לבני גד ובני ראובן שרצו להישאר עם מרעה הצאן בעבר הירדן ולא להשתתף במלחמת כיבוש הארץ, ולא מדובר על התמדה בתורה מול השתתפות במלחמה.

ורבי עקיבא שתמיד היה רואה את הצד היפה אפילו כשראו שועלים יוצאים מחורבות בית המקדש, כאן לכאורה דרש קשה, אלא כי בזה הגדיל זכות משה רבינו שבזכותו שלימד תורה 40 שנה את כל עם ישראל בזכותו הם קמים לעתיד לבוא ויש להם חלק לעולם הבא בזכות משה רבינו שזה כוח התורה.

וכמו שמשנה רבינו בעין יפה טען להקב"ה שעדיף שרבי עקיבא יוריד את התורה לעם ישראל, כאן רבי עקיבא בעין

איזה סוד גילה ירמיהו הנביא ש40 שנה התעכב בזכותו חורבן הבית!!

על תילו במשך על אותן 40 שנה, וזאת למרות שבדור ההוא היו רשעים גדולים. הזכות הגדולה ששמרו פיהם בבית הכנסת, עמדה להם.

ברם, הוסיף ואמר ירמיהו, ברגע שהחלו לדבר דברים בטלים בבית הכנסת, נחרב בית המקדש, וכל הצרות של היהודים מתרחשות מפני שיחות אלו.

מגיליון "קול ברמה" בעריכת הרב משה מיכאל צורן – גיליון 342 תמוז תש"פ

אבל קצת היה תמוה לי הסיפור כי **כתוב במשנה תורה לרמב"ם, הלכות תפילה א' ד' כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע ובניהם חצי מדבר אשדודית וגו' ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל, תקצר לשונו לשאול חפציו, או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא בלשון הקדש, עד שיערבו עמה לשונות אחרות. וכיון שראה עזרא ובית דינו כך עמדו ותקנו להם שמונה עשרה ברכות על הסדר: שהתפילה האחידה תאחד את עם ישראל גם כשאין בית מקדש קיים, ואכן בבית שני למרות שהיה בית מקדש קיים מובא בירושלמי מגילה ג' א' שבירושלים לבד היו 480 בתי כנסת.**

אבל מצאתי בתי כנסיות בנביא ירמיהו: שכתוב שם **"ואת בית המלך ואת בית העם שרפו הכשדים באש"** (ירמיהו לט' ח'), ומפרש רש"י **"ש"בית העם" הכוונה לבתי כנסיות, וכן ברש"י במלכים ב' כה' טו)** ואת כל בית גדול שרף באש: **בגמ' מגילה כז' ואת כל בית גדול שרף באש. רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר: מקום שמגדלים בו תורה, וחד אמר: מקום שמגדלים בו תפילה, וכן בסוף ירמיהו נב' יג' ואת כל בית הגדול שרף באש: ושם ברש"י בית הגדול - בתי כנסיות שמגדלים בהם תפלה, וי"א בתי מדרשות שמגדלים בהם את התורה מחלוקת האמוראים היא: גם כידוע בית הכנסת מכונה **"מקדש מעט"**, כמובא ביחזקאל: **"ואהי להם למקדש מעט"** (יחזקאל י"א, ט"ז) אבל יחזקאל היה לאחר החורבן.**

אומנם פלא עצום שבמקום שכתוב בתנ"ך **בית גדול רש"י** מביא מחלוקת אמוראים האם בית שמגדלים תורה או בית שמגדלים תפילה, אבל בפסוק שכתוב **"בית העם"**, שם לא כתב רש"י מחלוקת האמוראים האם מגדלים שם תורה או מגדלים בהם תפילה, ובכלל מדוע בתנ"ך פעמים זה מכונה בית גדול ואילו פעם אחת זה מכונה **"בית העם"**?

ואולי לאחר שהתחילו לזלזל ודיברו בבית כנסת אזי מבית גדול שמגדלים בו תורה ותפילה זה הפך לבית העם. והוסיף הרה"ג ר' אליהו פרידלנדר שליט"א מנהל תורת אמת ב"ב שאכן מובא בשבת לז' שעמי הארץ מתים, על שקורין שקורין לביהכ"נ בית העם, כי בית עם זה לשון ביזיון לבית

הרב יוסף היינמן שליט"א מרבני תורת אמת ב"ב, ציין לי שיש סיפור שממש מתקשר למאמר זה, הסיפור מובא **בקונטרס 'זכרון אבות' שבסוף ספר 'דברי משפט', להגאון רבי חיים אויערבך זצ"ל, והסיפור עצמו התרחש אצל סבו של המחבר, הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל מפוזנא, שחיבר כמה חיבורים בנגלה ובנסתר.**

הרב הגיע לפוזנא בהיותו ילד קטן, ונמנה על גולי ספרד. אנשי העיר לא ידעו אפילו מי היו אבותיו! ברם, עוד בהיותו עלם צעיר מאוד, נראו בו כישרונות גדולים, והתמדתו בלימודו הייתה להפליא. הנער גדל והבהיל את כל רואיו בחריפותו ובבקיאותו, ולא מש במשך כל היום מבית המדרש, עד שנישא לביתו של רבי אליקים

ובעיר פרצה מגיפה רח"ל, ובית הדין גזרו תענית ויום תפילה, והכריזו שכל היודע אודות דבר חשוד בעיר, מחויב לבוא ולהודיע לב"ד שידעו על מה יצא חרון אף ה'. והנה, אחד הדברים שהגיעו לבית הדין, היה אודות רבי שלמה זלמן הנ"ל שנחשד בעבירה כי כל לילה בהגיע שעת חצות, יוצא רש"י מביתו, ופונה אל היער שמחוץ לעיר, וחוזר רק לאחר שעתיים-שלוש.

האב"ד והדיין החליטו לעקוב אחת תהלוכותיו של רש"י (שכאמור היה חתנו של הדיין), ולבדוק מה הוא עושה לבדו ביער, בשעת לילה מאוחרת שכזו. בלילה הבא הם יצאו ועקבו אחריו, וראו שהוא הולך ביער עם מנורה קטנה, ובהגיעו למקום מסוים הוא מכבה את המנורה, ומתיישב על הארץ, ובוכה ומיילל על חורבן בית המקדש.

הרב והאב"ד התקרבו למקום, והתפלאו מאוד בראותם שלמרות שרש"י אומר את התיקון חצות לבדו, הם שומעים שם קול נוסף, לא מוכר, המצטרף לבכייה הנוראה על חורבן בית המקדש. עתה ידעו שמדובר באיש אלוקים קדוש, ומיהרו לחזור לעיר. כאשר פגשו את הגרש"י סיפור לו שעקבו אחריו, וביקשו שיגלה להם מי הוא זה ואי זה הוא הקול השני שנשמע אומר יחד עמו את התיקון? בתחילה סירב הגרש"י לספר, אבל כאשר אמר לו רבי נפתלי כץ שהוא גוזר עליו בגזירת המרא דאתרא לגדלות זאת, אמר שהיה זה **ירמיהו הנביא שהגיע לבכות יחד איתו על חורבן בית במקדש.**

הרבנים נבהלו מאוד, וביקש ממנו שכיון שזכה להיפגש עם ירמיהו הנביא, ישאלהו מחר כיצד ניתן לעצור את המגיפה שפרצה בעיר. **למחרת** חזר הגרש"י וסיפר **שירמיהו הנביא אמר לו שכידוע 40 שנה לפני שנחרב בית המקדש, כבר היה צריך הבית להיחרב, אבל כיון שלא היו מדברים בבית כנסיות ובבתי מדרשות, נשאר הבית עומד**

וטהר לבנו – תשעה באב

ואכן לאחר מתן תורה הפרשה מסתיימת על כבוד בית המקדש והמזבח שחייבים לנהוג בהם בכבוד, ולא פלא שאלו שני הדברים שירמיהו חיזק את עם ישראל למנוע את החורבן, לימוד תורה בהתמדה כל היום, וגם בכבוד בית כנסת, שלא לדבר דיבור חול בבית כנסת.

ואולי זה הכוונה שהסיבה שחורבה הארץ בחורבן הבית הראשון, דבר שהנביאים לא הבינו, ואולי גם בחורבן בית שני, ורק ה' ענה להם תשובה שחורבה הארץ כי לא ברכו בתורה תחילה כמובא בגמרא ב"מ פה'.

שבועאי לומדי התורה ברכו בתורה תחילה כמחויב על פי ההלכה, רק עמי הארץ ושאר אזרחי הארץ שלא התמידו בתורה כל שעות היום, לא הבינו את ערכם של המתמידים שלומדים תורה כל היום, ולא ברכו את עצמם ואת בנם שיהיה בן תורה הלומד תורה כל היום.

אלא זלזלו בלומדים שלא משלבים עבודה ופרנסה במשך היום, כמו שזלזלו בבתי כנסיות שקראו להם בית העם, ולכן לא הצליחו פעולות ההצלה שפעל ירמיהו להציל את עם ישראל, כמו שהיום לצערנו חלק מעם ישראל לא מעריך אברכים ובני ישיבות הלומדים כל שעות היום.

בסבון לא מתנקה אז איך כן מתנקים העוונות – מתוך ההפטרה

והנמשל שאין מים אלא תורה, כך יתנקו העוונות בקלות כשנהיה שרויים משך זמן במים בתורה, וכך ההתמדה בתורה במשך זמן ארוך, תנקה אותנו מעבירות ומכתמים, ומיצר הרע לחטוא, (אבל כתם בגד אכן לא נראה שיעזור מים בלבד).

וכמו שכתוב שלא יתכפר לבית עלי לעולם בזבח ומנחה אבל יתכפר בתורה ובגמ' ח"ה יח'.

איפה עשרת השבטים? ואיך יחזרו באחרית הימים?

מפורש בישעיהו מט' שכל 3 הקבוצות של עשרת השבטים יחזרו לארץ ישראל.

ואולי לעתיד לבוא יספיק שיש לגוי אחוזים של יהודים, כמו שהיום גויים מוצאים בבדיקת גנטית שיש להם כמה אחוזים של יהודים, והאם אכן זה כבר יספיק שהם יצטרפו לעם ישראל? בפרט מי שיגלה חמלה ואהבה לעם ישראל ולה', שיביא יהודים כמנחה לה', או כמו 2800 גויים שיאחזו בציצית של יהודי בכדי להיות עבדיו בהכנעה, ואולי זה כמו טיהור הממזרים לעתיד לבוא, כמובא בקידושין ע"א?

ובכדי לענות על שאלתי אקדים שהנה אברהם אבינו קיבל כביכול מתנה מה' שנקרא אברהם, וכפי שתיאר שבחו ה', שאברהם הוא אב המון גוים, וכפי שכתב רש"י בראשית יח' יז' שאפילו אנשי סדום נחשבו כבני אברהם, שלכן הקב"ה התייעץ עם אברהם האם להשמידם.

ולכאורה זה קללה ולא ברכה, שזרע אברהם יהיה מעורב בכל גווי הארץ? כמו כן בחזקוני על הפסוק "והתברכו בזרעך" בראשית כו' ד' אמר רב יוסף בן טוביה בזרעך יתערבו כל גווי הארץ, כדתנן אחד המברך ואחד המרכיב. וגם כאן יש לשאול הרי זה קללה ולא ברכה, שזרע אברהם יהיה מעורב בכל גווי הארץ?

ואולי התשובה היא, שהברכה שקיבל אברהם "אב המון גוים נתתיך", וכן "ונברכו בך" שבגלל התערובת כל גוי שיהיה לו אחוזים של יהודי הוא יצטרף לעם ישראל, וזה

כנסת, וכדברי המהרש"א שם "בית עם" כאלו מיוחדת לעם לצרכם ואין חלק אלוקים בה, וצ"ע שהנביא מכנה כך? אלא אחרי שמדברים בה היא בית עם וכנ"ל.

ואם כן בפעולות שעשה ירמיהו לעכב או למנוע את הגלות ואת החורבן, היה שלא ידברו בבתי כנסת, שלא יהפכו את בתי הכנסת למועדון.. וגם לחזק יראי שמים שיעזבו את העבודה ויתמסרו ללימוד תורה כל היום כאברכים ובני ישיבות שבזה יצילו את הדור כולו.

(ולאזהב) עיון ראו ירושלמי מגילה פרק ג' א"ר יהושע בן לוי [מלכים ב כה ט] וישרף את כל בתי ירושלים אלו 480 בתי כנסיות שהיו בירושלים, וזה מקביל לדברי מדרש איכה רבה פתיחתות, יב ואת כל בתי ירושלים, ר' פנחס בשם רבי הושעיא אמר 480 בתי כנסיות היו בירושלים חוץ מבית המקדש, מנין (ישעיה א') מלאתי, בגימטריא 480, וכל אחת ואחת היה לה בית ספר למקרא ובית התלמוד למשנה, וכולן עלה אספסיאנוס והחריבן, ואת כל בית גדול, זה בית מדרשו של רבן יוחנן בן זכאי, ופלא שרבן יוחנן וכן להבדיל אספסיאנוס היו בחורבן בית שני, והפסוקים בנביאים מדברים על נבוכדנצר שהחריב את ירושלים ואת בית המקדש בחורבן בית ראשון?

אבל ידועים דברי הר"מ אהבה יב' א' משה תיקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה "ברבים" בשבת ובשני ובחמישי בשחרית כדי שלא יהיו שלשה ימים בלא שמיעת תורה.

כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני נאם ה' אלוקים ירמיהו ב', דהיינו שהעוונות לא מתנקים אפילו בבורית/סבון. **אבל** יש מה שכן מנקה, ונדע זאת מתוך משל, בכלי זכוכית פירקס שהיה בו שאריות שרופות מהתבשיל שנאפה בתנור, שלנקותו אפילו בננס עם סבון חייבים לשפסף בעוצמה ובמאמץ קשה עד כדי חריצים בזכוכית, בכל זאת הוא התנקה בקלות לאחר שרייה של לילה במים גם בלי סבון.

מצאתי בנביא ישעיהו פרק סו' כא' שכתוב "וגם מהם אקח לכוהנים ללוים אמר ה'", וכתב רש"י וגם מהם אקח לכוהנים ללוים" – גם מן העמים המביאים אותם את עם ישראל שהיו נטמעים בין האומות – מלבי"ם, ומן היהודים המובאים, אקח כהנים ולוים, ולפני גלויים הכהנים והלוים שבהם ואברור אותן מתוכן ויהיו משמשין לפני אמר ה', והיכן אמר? "הנסתרות לה' אלוקיננו" דברים כט' כך מפורש באגדת תהלים:

זה פלא וכי מהגויים המביאים שייך שימצאו כוהנים ולוים נסתרים? אלא יתכן שהתירוץ הוא כפי שכתבתי קודם, שגוי שיש לו רגש חם להביא יהודים רחוקים לארץ ישראל כמנחה לה', זה מגיע מלב יהודי עמוק רק שהוא נסתר מלפני כמה דורות, ולכן שייך שיתגלה שגם הגויים המביאים הם יהודים ואפילו כהנים או לוים.

יש לעיין שהרי עשרת השבטים לפי הנראה מהקינות שכן הוכרע, הם נטמעו בין הגויים, דהיינו נישואי תערובת עם גויים במשך דורות רבים, ואיך ה' יחזיר את עשרת השבטים? וגם לדעת הירושלמי בסנהדרין פ"ה ה' ג' ב' שיש 3 קבוצות, שישנם הנמצאים קבוע מאחורי נהר סמטיון וחלקם מאחורי הרי החושך, עדיין יש את החלק שנטמעו ואבדו בין האומות, ואיך הם יחזרו לדעת הירושלמי? ואכן

וטהר לבנו – תשעה באב

י"ש דעה ששמואל אמר להם: לא זזו משם עד שעשאוּם גוים גמורים, שנאמר "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו" (הושע ה, ז). שסנהדרין שבאותו הדור גזרו עליהן שצאצאיהן יצאו מכלל ישראל, ואין לחשוש ליהדותן. לכן אין לחשוש לקידושין של גוי בישראלית שמא הוא מצאצאי עשרת השבטים.

והנה כאמור קודם לדעת הירושלמי עשרת השבטים מחולקים ל3 קבוצות, וכשהן חוזרים הן חוזרים משלוש גלויות. ככתוב 'לאמר לאסורים צאו' (ישעיה מט, ט) אלו שגלו לפני מנהר סנבטיון, 'לאשר בחשך הגלו' אלו שירד עליהן הענן וכיסה אותם, 'על דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם' אלו שגלו לדפנא של אנטוכיא. וכן הוא בבראשית רבה (פרשה עג) ובמדרש זוטא שיר השירים (א ד"ה הנך יפה דודי).

והאם הירושלמי חולק על הבבלי, שלדעת הבבלי שמזכיר מקומות ששם הוגלו עשרת השבטים, ובכל זאת הוכרע שכולם לא יהודים כי נאבדו בין הגוים, וכן משמע מהגמרא בשבת קמ"ז שבגלל יין משובח מפרגייתא ומרחצאות לתענוג קיפחו עשרת השבטים, שיצאו לתרבות רעה ונטמעו בין הגוים.

אז שהבבלי מתייחס רק לחלק השלישי מתוך עשרת השבטים "שגלו לדפנא של אנטוכיא", אבל לא משמע כן, כי בגמ' משמע שגלו בגלל שהתענוגו בתענוגות יתר לכן הלכו לגלות, ומשמע כל עשרת השבטים שהלכו לגלות בגלל תענוגות ולכן אבדו.

אומנם במדרשים משמע כדברי הירושלמי, ובילקוט שמעוני (ישעיה מט רמז תסט). כותב המדרש, 3 גלויות נעשו בעשרת השבטים, אחת גלתה לסמבטיון, ואחת גלתה לפני מסמבטיון (אולי להרי החושך), וכשם שיש מארץ ישראל לסמבטיון, כך יש מסמבטיון לשם, ואחת גלתה לרכיבה של רבלתה ונבלעה שם. 'לאמור לאסורים צאו' - לאלו שנתונים בסמבטיון. 'ולאשר בחשך הגלו' - לאלו שנתונים לפני מסמבטיון.

ולאלו שנבלעו ברבלתה, הקב"ה עושה להם מחילות מחילות מתחת האדמה והם הולכים בהם עד שהם באים תחת הר הזיתים שבירושלים, והקב"ה עומד עליו והוא נבקע והם עולים מתוכו.

אגב, קברו של משה כתוב בתורה מקומו ובכל זאת כשה' רוצה שלא ימצאוהו אכן לא יעזור ואפילו חוקרי הרומאים שחקרו בהר המדויק לא מצאו את קברו, כמובא בגמרא סוטה י"ד, וזה תשובה מדוע לא רואים בלויינים את להט החרב המתהפכת, ולא רואים את עשרת השבטים.

התועלת בבני קטורה שנולדו לאברהם שאולי אחוזים רבים מהם התערבו בעם ישראל ואחוזים רבים מהם יזכו להיות יהודים לעתיד לבוא אחר גיור.

ייתכן שנכון שעל פי ההלכה צריך שיהיה אמא יהודיה, ואולי אכן הם יזכו לעתיד לבוא להיות יהודים לאחר גיור, למרות שאין מקבלים גרים בימות המשיח, בכל זאת הגויים המעורבים באחוזים של יהודי, מהם כן יקבלו גרים לעתיד לבוא כי יש בהם אחוז יהודי שמעורב בדמם והם מתחברים לאברהם אבינו.

ותלמידי היקר יאיר כהן מכיתה ז' תורת אמת ב"ב חידש שיתכן שגויים גמורים שכתוב מצד אחד שכל מי ששורד לעתיד לבוא יתגייר, ומצד שני כתוב שלכל יהודי יהיה לפחות 2800 עבדים? אלא יתכן שגויים גמורים יהיו עבדים כי הם יעשו רק גירות של עבדים כנענים במילה וקבלת מצוות כאשה.

ואולי בתחילה הם יהיו עבדים כמו עבדים כנעניים, אבל כאשר עם ישראל יתנער מהגשמיות ויתקדמו לעולם הרוחני יותר ויותר, כבר לא יצטרכו 2800 עבדים, ואז גם העבדים יתגיירו גרות מושלמת, ואז הקב"ה יוציא מהם כהנים ולווים אם יש בשורשיהם כהן או לוי, כפי שה' מטהר ממזרים לעתיד לבוא, ויל"ע?

אגב הרבה גויים שונאי ישראל כשמגלים שיש להם אחוז של יהודי במוצאם פתאום הם מתרגשים ומתלהבים שהם גילוי שיש בהם אחוז יהודי וכאילו כל השנאה שלהם נעלמת והם מתמלאים גאווה שהם מתחברים לעם הנבחר!! כי השנאה של הגויים היא מתוך קנאה ביהודים).

וקצת ידיעות בקשר לעשרת השבטים, א. שמינית מכל עשרת השבטים חזרו בימי ירמיהו, ככתוב בנביא עמוס ג' יב' כה אמר ה' כאשר יציל הרעה מפי הארי שתי כרעים או בדל אֶזן כן ינצלו בני ישראל היושבים בשמרון בפאת מטה ובדמשק", וכתב רש"י, ורבותינו אמרו בסדר עולם, ר' נהוראי אומר משום רבי יהושע אלו עשרת השבטים, שנסמכו על חזקיהו מלך יהודה ועל יהודה ופלטו עמהם. בפאת מטה - מלמד שלא נשתייר מהם אלא א' משמונה שבהם, ושאר ערש היכן הוא בדמשק.

ובגמרא יבמות טז' א"ר יהודה בשם רב אמי, נכרי שקידש ישראלית בזמן הזה חוששין לקדושיה, שמא מעשרת השבטים הוא, ומקשה גמ' הרי הרוב גויים? מתרצת הגמ' במקום שהם עשרת השבטים קבועים, ולכן וביקבוע' לא הולכים בו אחר הרוב, שאמר רבי אבא בר כהנא "וינחם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי" (מל"ב יז, ו).

ואמר רבי יוחנן, שבכל המקומות המוזכרים שהונחו עשרת השבטים כולן לפסול, ופירש רש"י: שרובן ממזרים, שנטמעו בנות עשרת השבטים עם הגוים.

אבל טען שמואל שאין לחשוש לגוי שמא הוא יהודי, כי אם אביו יהודי זה לא מספיק, ואין לחשוש שמא יש לו אמא יהודית שהבן מתייחס כיהודי אחריה, ומתרת הגמרא שאין אמא יהודיה מעשרת השבטים, וכפי שפירש רש"י: נבקע רחמן מלקלוט זרע ונעשו עקרות.

עוד אבכה בתשעה באב אם לא נזכה לגאולה הנחוצה יותר מחמצן, על קושי פרידתי מתלמידי היקרים לי מאוד, שכל כך התעלתי עמם בלימוד התורה הקדושה ב"תורת אמת" בס"ד, וחידישתי עמם חידושים נפלאים ביותר, ותודה לכם תלמידי על השנה הנפלאה שנתתם לי ולנשמת, ותודה לבורא עולם על תלמידים "שללמדם זה מעין עולם הבא".

אבל זאת נחמתי שכל אחד מהם יגדל בתורה ויראת שמים, ובזכותם משיח צדקנו יגיע במהרה אמן ואמן.

האם תזכה לחטוף הזדמנות נדירה

לזכות להיות שותף בספרי וטהר לבנו שרבים הצילו מעוון בעדויות כתובות מגדולי הרבנים!! שהצטברו ל7 כרכים, שהם 5 חומשים תורה מועדים, והגדה של פסח.

מחידושו וחזקויו של הרב יוחנן ריינר שליט"א שהם חידושים מקוריים על שאלות רבות בתורה כמו אנציקלופדיה על כל התורה לעומקה, ובחיזוקים עצומים הכתובים בשפה קלילה המדבר היישר ללב.

שהפיצם ומפיצם בעלונים ובספרים שחיזקו רבבות יהודים מכל העולם

וגדולי ישראל כתבו הסכמות מיוחדות לספרים מרן רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא כתב שזה ההסכמה היפה ביותר שכתב בחייו,

הרב משה הלל הירש
ראש ישיבת סלבודקא

קט"ו
לכבוד ידידי הגאון ר' יוחנן ריינר שליט"א
שלום וברכה וכו"ס למעלת כת"ר ולכל הנלווים אליו.

מאוד נהניתי מהספר שכתב עליו, הלא הוא "וטהר לבנו", שכולל דרושים וחזוקים על התורה ומועדים. כשעברתי על קטעים בספר פה ושם ראיתי פירושים נחמדים ועמוקים על כל פרשה ופרשה מבוססים על היקף עצום של חז"לים וראשונים ואחרונים. בספר רואים היטב בפירושים של מערכת ר' שליט"א את גאונותו, ובקיאותו בתורת ה', העצומה, יחד עם יגיעתו ועמילותו בתורה.

גם יש בספר בכל פרשה ופרשה מוסרים נחמדים ומאוד חשובים שקשורים עם החידושים שניכר מהם שיוצאים מלב מלא רגש של יר"ש עמוקה של כת"ר שליט"א, וזה גופא שניכר שיוצא מלב מלא יראה גורם ההשפעה הגדולה שיש מדברי כת"ר שליט"א על הקוראים בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב.

הקב"ה יתן למערכת ר' שליט"א הסייעתא דשמיא להמשיך ללמוד וללמד ולהוציא עוד ועוד ספרים עם גאונותו הגדולה ובקיאותו העצומה, ולהמשיך עבודתו הכבירה לחזק האמונה ואהבת התורה ויר"ש של אחינו בני ישראל, ושיתן שהספר הזה המאוד תועלת יתקבל באהבה אצל כל בני התורה.

המאחל בידדות רב,
משה הלל הירש
אור ליג' מל' אב תשע"ו

בס"ד

לכבוד ידידי הגאון ר' יוחנן ריינר שליט"א

שלום וברכה וכו"ס למעלת כת"ר ולכל הנלווים אליו.

מאוד נהניתי מהספר שכתב ר' שליט"א הוציא לאור "וטהר לבנו", שכולל דרושים וחזוקים על התורה ומועדים.

כשעברתי על קטעים בספר פה ושם ראיתי פירושים נחמדים ועמוקים על כל פרשה ופרשה מבוססים על היקף עצום של חז"לים וראשונים ואחרונים. בספר רואים היטב בפירושים של מערכת ר' שליט"א את גאונותו, ובקיאותו בתורת ה', העצומה, יחד עם יגיעתו ועמילותו בתורה.

גם יש בספר בכל פרשה ופרשה מוסרים נחמדים ומאוד חשובים שקשורים עם החידושים שניכר מהם שיוצאים מלב מלא רגש של יר"ש עמוקה של כת"ר שליט"א, וזה גופא שניכר שיוצא מלב מלא יראה גורם ההשפעה הגדולה שיש מדברי כת"ר שליט"א על הקוראים בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב.

הקב"ה יתן למערכת ר' שליט"א הסייעתא דשמיא להמשיך ללמוד וללמד ולהוציא עוד ועוד ספרים עם גאונותו הגדולה ובקיאותו העצומה, ולהמשיך עבודתו הכבירה לחזק האמונה ואהבת התורה ויר"ש של אחינו בני ישראל, ושיתן שהספר הזה המאוד תועלת יתקבל באהבה אצל כל בני התורה.

המאחל בידדות רב,

משה הלל הירש

אור ליג' מל' אב תשע"ו

וגם הספר שהמתין להסכמת מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל בעת הקורונה, רק לאחר כחצי שנה זמן שכמעט לא היה קבלת קהל אצל מרן זצ"ל, הגיע הסכמתו המיוחדת והנדירה

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל כתב והעיד

שספרי וטהר לבנו "מעורר מאוד" ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

קט"ו
לכבוד ידידי הגאון ר' יוחנן ריינר שליט"א
שלום וברכה וכו"ס למעלת כת"ר ולכל הנלווים אליו.

ומרן שר התורה, רבי חיים קנייבסקי זצ"ל בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך"

נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

והודו לה' 3 כרכים בראשית, דברים, ומועדים נתרמו, נשאר 4 כרכים שהם: שמות, ויקרא, במדבר, הגדה של פסח

אנא פנה אל הרב יוחנן ריינר 0527120333 gmail.com@10106855